DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XV. ÉVFOLYAM, 246. SZÁM. Debrecen, 1938 október 30 vasárnap ÁRA: 24 FILLÉR.

Husz év előtt és most

Húsz év előtt, ezeken az októbervégi napokon indult meg a magyar nemzet azon a lejtőn, mely gyászos időkhöz és végül a trianoni tragédiához vezetett. Sok vita hangzott el már eddig is a húsz év előtti októberi forradalom, jobban mondva összeomlás okairól. Tagadhatatlan, hogy a négy éven át tartó háború megviselte a magyarság idegeit, a nagy vér és anyagi áldozat, a sok testi és lelki gyötrelem feleméstette az emberek ellenállóképességét, de az is kétségtelen, hogy a magyarság kompakt egységében még kitartott volna, ha belülről nem rágja erőit a szú, és az évezredes tölgy gyökereit nem támadja meg a defetista forradalom. Aki húsz év előtt az októbervégi napokon a fronton volt, tanusithatja, hogy a magyar katonákban, a magyar ezredekben egy vágy élt, hazatérni **a magyar határok védelmére. A magyar katona nem akarta eldobni fegyverét még azokban a végzetes napokban sem, hanem igenis, fegyverét hazája védelmére akarta felhasználni.** Ha akkor a magyar katonákat a magyar határokra szállítják, nem tehette volna be a lábát az ellenség és nem következett volna be, hogy a védelem nélkül maradt ország szabad prédává váljék.

De a hazatérő magyar katonákat itthon egy bomlasztó propaganda fogadta, egy megtévesztő agitáció, mely alatomban ütötte ki kezükből a fegyvert. Itthon az a példátlan nyilatkozat várta a hazatérő harcosokat, hogy „nem akarok többé katonát látni.“ Még a rendben hazatérő, harcban kipróbált ezredeket is mesterségesen szétbomlasztották; tudatosan megtévesztették derék magyar katonáinkat és a társadalomban nem maradt egy csepp energia se, mely útját állotta volna a bomlasztó törekvéseknek.

A húsz év előtti szomorú eseményekből le kell vonnunk a tanulságot. Azoknak az időknek tükrében meg kell látnunk, hogy mit **nem szabad** és mit **kell** cselekednünk.

Legelőbb is erős hadsereget akarunk! Katonát akarunk látni, minél több katonát. Jó magyar katonát. Jól mondta Imrédy miniszterelnök, hogy a hadseregre a lehető legnagyobb gondot kell fordítani és felszerelése tekintetében semmiféle áldozattól sem szabad visszariadni. Testi és lelki, valamint technikai felkészültségben erős és tökéletes hadsereg a legszentebb nemzeti aspirációk kiteljesítője.

A hadsereg maga a nemzet. Tehát a nemzetet is olyan felkészültségbe kell állítani, hogy a legnehezebb feladatokra is képes legyen. Egy cél, egy akarat hevítse a magyar nemzetet. Félre most azokkal a tendenciákkal, mely el akarja választani magyart a magyartól. Husz keserves év után most végre elérkeztünk a jobb idők küszöbéhez, elkerültünk a lejtőről a nemzeti felemelkedés útjára. Most legyen erős és egységes a magyar. Most ne engedjünk a jelszavaknak, melyek az egyedüli szent céltól elterelik figyelmünket. Most tegyünk félre minden más szempontot, kisérletezést. Húsz év előtt is jelszavak után futott a nemzet és örvénybe került. Most **csak egyet akarunk: megnagyobbodott, boldog Magyarországot. Ennek előfeltétele, alátámasztója az erős hadsereg.**

Ha húsz év előtt Budapest utcáin felhangzott az a szégyenletes kijelentés: „Nem akarok többé katonát álnti“, most minden jó magyar lelkéből az a követelés törjön fel: Katonát akarunk látni, minél több katonát! **Fegyvert, katonát ennek a nemzetnek, hogy erős, nagy és boldog legyen Magyarország.**

—=—

Német- és Olaszország elfogadta a döntőbirói szerepet

A magyar kormány válaszolt a cseh jegyzékre. Közölte, hogy felkérte az érdekelt nagyhatalmakat a döntőbiráskodás elvállalására

Teljes egyetértés a két nagyhatalom közt a magyar kérdésben

Az a diplomáciai offenziva, melyet az utóbbi napokban magyar részről kifejtettek, elérte célját. A csehek vállalták a döntőbiráskodást és alávetették magukat a döntésnek. A két baráti nagyhatalomhoz való viszonyunk kötelességünkké teszi, hogy állásfoglalásukig nyugalommal tekintsünk az események elé.

Az éjszakai órákban már megjött az a megbizhatónak tekinthető jelentés, amely szerint Ribbentrop német külügyminiszter és Mussolini olasz miniszterelnök római megbeszélései után Németország és Olaszország elfogadta a döntőbiró szerepet a magyar-csehszlovák kérdésben.

Ilyenformán Magyarország igazságos ügye jó kezekbe kerül. A két baráti állam hozzánk füződő viszonya jogossá teszi a reményt, hogy Magyarország igazsága érvényesülést talál. De emellett is figyelemreméltó körülmény, hogy a két nagyhatalom már a müncheni egyezmény során lekötötte magát a kisebbségek kérdésének igazságos rendezésére, mint ez történt a szudétanémet problémánál. **Magyarország is azt követeli, hogy a magyarlakta területek csatoltassanak vissza az anyaországhoz, mintahogy a szudétanémetek visszakerültek Németországhoz.**

Mindenesetre reménységgel és bizalomaml lehet tekinteni a döntőbiróság munkája elé és meg kell állapitani, hogy a magyar kormány élénk diplomáciai tevékenysége Prágában minden mesterkedés ellenére eredményt ért el. A müncheni egyezmény 3 hónapos várakozási időt állapitott meg, vagyis csak december végén fordulhattunk volna a nagyhatalmakhoz, miután nem sikerült a közvetlen megegyezés. **A magyar kormány sikeres diplomáciai akciója révén ez a határidő lényegesen megrövidült** és megrövidült vele elszakitott véreink szenvedése. A magyar igazság napja felkelőben van!

A magyar kormány válasza a cseh jegyzékre

Budapest, okt. 29. Wettstein János prágai magyar követ szombat délben közölte Chwalkowski csehszlovák külügyminiszterrel a magyar kormány válaszát a csehszlovák jegyzékre. Ezen válasz szerint a magyar kormány felkérte az érdekelt nagyhatalmakat a döntőbiráskodás elvállalására. A további magatartás felett való döntést fenntartja magának, mig a nagyhatalmak válasza megérkezik.

A csehszlovák külügyminiszter közölte a magyar követtel, hogy Csehszlovákia hasonló lépést tett.

Cináno gróf közölte a döntőbirói szerep elvállalását

Róma, okt. 29. (Német TI.) **Ciano gróf külügyminiszter szombat este Ribbentrop német külügyminiszter elutazása után fogadta a magyar követet, utána pedig a csehszlovák ügyvivőt, hogy velük (megbizható hir szerint) közölje, hogy Német- és Olaszország elfogadja a nekik felajánlott döntőbirói szerepet a magyar-csehszlovák viszályban.**

Az olasz és német államférfiak egyetértenek a magyar kérdesben

A Duce és Ribbentrop szombaton másfél óráig tanácskoztak.

Róma, okt. 29. **A Duce és Ribbentrop szombat esti megbeszéléseiről a következő hivatalos jelentést adták ki:**

A Duce szombat délután 3 órakor a Palazzo Veneziában fogadta Ribbentrop német birodalmi külügyminisztert, akivel második szivélyes megbeszélését tartotta, amely másfél órán át tartott.

A megbeszélésekkel kapcsolatban mértékadó körökben hangoztatják, hogy azok a róma—berlini tengely szellemében folytak és áttekintették az összes időszerü kérdéseket. A kérdések áttekintése

annak a szivélyes barátságnak és együttműködésnek a szellemében folyt le, amely a róma—berlini tengelyt jellemzi. Az olasz és német államférfiak minden kérdésben teljesen egyetértettek. Az egyetértés megnyilvánult a magyar kérdésben is, amely mint ismeretes, a megbeszélések egyik fontos tárgya volt.

Róma, okt. 29. Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter szombaton este 18.50 órakor elutazott Rómából. A külügyminisztert a pályaudvaron Ciano gróf külügyminiszter, Starace és Alfieri miniszterek, Colonna herceg, Róma kormányzója és Bastiani külügyi államtitkár búcsuztatták. Megjelent a pályaudvaron továbbá báró Villany Frigyes quirináli magyar követ, Mackensen német nagykövet, a német nagykövetség teljes személyzetével, a spanyol, a jugoszláv követ és a japán ügyvivő.

Róma, okt. 29. (MTI.) Villany Frigyes quirináli magyar követ este felkereste Ciano gróf külügyminisztert, akivel már tegnap este is megbeszélést folytatott.

Egy debreceni hölgy előre megjósolta, hogy nem lesz háború

Pár nappal ezelőtt egy debreceni előkelő hölgy megjósolta, hogy nem lesz **háború,** békésen intézik el a nagy kérdést. A történet az Orosz-Lengyel szalonban játszódott le, a Piac u. 42. alatt. Tudvalevő, hogy a Csokonai színház művésznői közül többen itt készíttetik gyönyörű ruháikat. Éppen próba volt a szalonban, ahol **Hamvay Lucy** és még két előkelő hölgy volt jelen.

— Nagyon drukkolok most az új ruhám miatt — mondta a hölgy Hamvay Lucynak, — mert ez a tizenharmadik estélyi ruhám, amit az Orosz-Lengyel szalon készít. Ha az uram nem tesz szemrehányást a sok gyönyörű estélyi ruha miatt, **akkor** — vegyétek tudomásul, — **nem lesz háború!**

Jót nevettek a jóslaton, de másnap a hölgy lelkendezve beállított:

— Gyerekek! **Nem lesz háború! Az uram el volt ragadtatva a ruhámtól, tehát:** békés megegyezés lesz a nagy cseh probléma megoldása.

Így is lett.

A jövőhéten megoldódik a magyar-cseh kérdés

Nyilvánvaló, hogy elsősorban elvi döntés történik majd arról: van-e helye egyáltalán a döntőbíráskodásnak? *Ha ez a döntés megtörtént, akkor kerül majd sor határozathozatalra.* Ebben a pillanatban természetesen még nem lehet tudni, hogy a két tengelyhatalom kormánya a döntőbíráskodást illetőleg milyen álláspontra helyezkedik. A két válasz megérkezése után már remélhetőleg a leggyorsabb tempóban fejlődnek tovább az események és a hosszú ideig tartó és magyar részről mindvégig a legnagyobb erőteljességgel megvívott diplomáciai küzdelem Budapest és Prága között véget ér és a kérdés a két müncheni nagyhatalom döntőbíráskodása elé kerül. *Ilyenformán már a jövő héten végképpen megoldódik a magyar-csehszlovák kérdés.*

Sidor nem fél a letartóztatástól

Pozsony, okt. 29. Sidor Károly képviselő, a „Slovak" főszerkesztője a következőket jelentette ki:

— Én a szlovák kormány megbízásából jártam Lengyelországban és utam eredményéről a szlovák kormánynak, illetve a kormány elnökének számoltam be. Prágának utamal kapcsolatban nem tartozom felelősséggel s ezért Prágát nem is tájékoztattam semmiről. A letartóztatástól nem félek s nem féltem soha. Felelősséggel nem tartozom senkinek, legkevésbé Prágának. Az önálló szlovák nemzet utja a teljes szabadság felé vezet.

Az egész határsávban és Kassán is lázasan csomagolnak a csehek

Még laktanyákat is lebontanak.

Kassa, október 29. A kassai Magyar Nemzeti Tanács több oldalról úgy értesült, hogy *a kórház műtőteremberendezését Prágába akarják szállítani. El akarják szállítani Csehországba a katonai keletszlovenszkói múzeum kiállítási anyagát is.* Dr *Pajor Miklós* szenátor azonnal közbenjárt dr Buese kormánybiztosnál s a város magyarsága most feszült érdeklődéssel várja a kormánybiztos intézkedését.

A csehek a mult évben épített érsekújvári laktanyát lebontják. A bontás lázas sietséggel folyik és most a tetőzet leszerelésén dolgoznak. A Léva felől átjövők megerősítik azt a hirt, hogy a csehek az ott lévő kórházban ápolt cseh származású betegeket elszállítják.

A hont—nógrád—gömöri határszakaszon átjött szlovák, magyar és ruszin nemzetiségű katonák egybehangzó kijelentése szerint *a magyarlakta határsáv polgári kiürítése az egész vonalon gyors ütemben folyik.*

Az abaújmegyei és zemplénmegyei határszakaszon átjött polgári és katonai személyek egybehangzóan azt a hírt hozzák, hogy *Kassán a csehek mindazoknak az intézményeknek a lebontását, leszerelését és anyaguknak az elszállítását megkezdték, amelyeket ők létesítettek.*

A cseh állam biztonsága ellen irányult büncselekmény miatt tartóztatták le Bródy ruszin miniszterelnököt

Mint a Cseh Távirati Iroda jelenti, a nemzetgyűlés állandó bizottsága szombaton hozzájárult, hogy *Bródy képviselő ellen az állam biztonsága ellen irányuló súlyos büncselekmények miatt bünvádi eljárást folytassanak le. Bródyt ennek során letartóztatták és átadták a prágai kerületi büntetőbíróságnak.*

Háromtagu direktórium Csehország élén

Prága, október 29. Komoly formában felmerült az a terv, hogy a köztársasági elnököt 9—10 hónap mulva választják meg s addig háromtagú direktórium intézze az állam vezetését. Előbb a párthelyzet kialakulását akarják teljesen tisztázni s az alkotmány megváltoztatása körül akarnak rendet teremteni.

Az iglói járásban betiltották a magyar és német nemzeti tanácsot

Kassa, okt. 29. (MTI.) Szlovákia keleti területén nagy feszültséget keltett az iglói járási hivatalnak az az intézkedése, amellyel betiltotta a nemrégiben megalakult szepességi magyar és német nemzeti tanács működését. A betiltó végzés nem indokolja meg ezt az intézkedést. A nemzeti tanács elnöke azonnal táviratban fordult Sirovy cseh és Tiso szlovák miniszterekhez és az önrendelkezési jogra hivatkozva kérte őket a betiltó határozat nisszavonására.

Várat kapot ajándékul Hitler kancellár a Szudétaföld felszabaditásáért

Berlin, október 29. Hitler Adolf vezérkancellár, aki pénteken este különvonaton elutazott Bécsből, Berg-Reichenstein ősi császári várát kapta ajándékul a Szudétaföld felszabadításáért érzett köszönet jeléül. Reichenstein polgármestere a legközelebbi napokban átnyujtja a birodalmi kancellári hivatalban az ősi császári vár ajándékozási okiratát.

A Reichenstein melletti magas hegyen 1361-ben építette a császári várat IV. Károly, Csehország királya és a német-római szent birodalom császára. 1617-ig a császári vár a cseh királyok tulajdonában maradt és a várban őrizték hosszú időn keresztül a birodalmi jelvényeket képező ékszereket is. A várat ekkor eladták Reichenstein városának, amelynek városi tanácsa most elhatározta, hogy az ősi császári várkastélyt Hitler Adolf vezérkancellárnak ajándékozza.

x Az olcsónál is olcsóbban járhat szinházba, aki kedvezményes szelvényfüzetet vált a szinház földszinti titkári irodájában.

Alanti rádiót bemutatja
Soltész
Kálvin tér 2.

SUPER SUPER

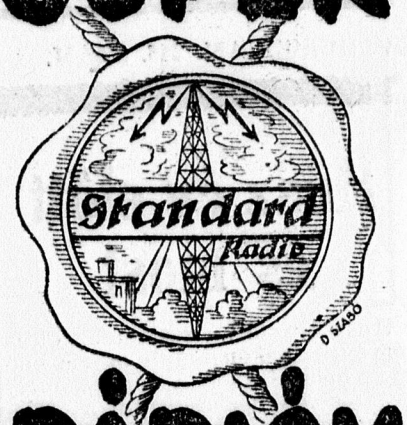

RÁDIÓK RÁDIÓJA

Főbb előnyei:
Automatikus hangolás nyomógombbal tetszés szerint kiválasztható állomásokra. Standard szab. kiszélesített rövid hullámsáv fendkérekes villám hangolás, teljes fading kiegyenlítés.

Bemutatja:
Földes Sándor
Püspöki palota

Készséggel bemutatja
Gulyás rádiószaküzlet
Piac u. 59. Telefon 32-19.

— **Számos női bajnál** gyakran igen nagy megkönnyebbülést szerez reggel, éhgyomorra egy félpohárnyi természetes **Ferenc József** keserüvíz azáltal, hogy a belek tartalmát gyorsan felhígítja és akadálytalanul kiüríti, azonkivül pedig az emésztőszervek működését lényegesen előmozditja. Kérdezze meg orvosát.

Vigszinház

Ma 3—5—7—9 órakor utoljára:
Veszélyes zóna
Háborús kalandorfilm.
Főszer.: DOLORES DEL RIO.

Hétfőn, október 31-én:
3—5—7—9 órakor először
ez év legizgalmasabb,
felejthetetlen filmremeke:
Négyen a becsületért!
(Négy férfi, egy nő.)
Négy hős fiú élet-halálharca
az apa becsületéért
és egy leányért.
Loretta Young — Richard Greene — George Sanders
a főszerepekben.

Világmárkás
hócipők, sárcipők, hócsizmák
Tretorn, Wimpassing, Viking,
Hungária, Emergé, Tudor
nagy választékban.
Tiszti cipők, sportcipők,
valamint mindenféle
meleg bélelt téli utcai
és házicipők
legolcsóbb árakon
KONTSEK
cipőüzletében
szerezhetők be
Kossuth ucca 5. sz.
(Takarékosság kötelékében.)

Bomlás a cseh hadseregben

Drégelypalánk, október 29. A különböző határszakaszokon a szombatra virradó éjszaka átmenekült magyar nemzetiségű csehszlovák katonák *a csehhadsereg további rohamos bomlásáról számolnak be.* A katonák a parancsokat megtagadják. *Fejetlenség és kapkodás mutatkozik mindenütt.* Egy tüzérosztály Lengyelországtól Magyarországig négy héten át kóborolt. Élelmezést alig kaptak, ott szereztek maguknak, ahol tudtak. A hadseregben nagyon sok szlovák, magyar és ruszin ember csak az alkalmas pillanatra vár, hogy megszökhessék.

A csehek a leveleket csak részben kézbesítik, úgyhogy az egyik katona hozzátartozói tíz levél közül csak hármat kaptak meg, viszont a családja által írt levelekből a katona egyet sem kapott kézhez.

A ruszin kormány napjai meg vannak számlálva

Bródy Andrást börtönbe vetették. — Fencik ruszin miniszter is lemondott.

Varsó, október 29. A lengyel közvéleményt erősen foglalkoztatják a ruszin föld eseményei. A cseh uralom elleni felkelés egyre nagyobb arányokat ölt. A rendkívül elmérgesedett cseh-ruszin viszályt a csehek azzal kísérlik meg a maguk részére kedvezően irányítani, hogy tankokat küldenek a felkelők ellen és eltávolítják a nép vezéreit a politika színteréről. *Bródy Andrást a prágai Pongrácz-börtönbe zárták* és mindenkit, aki a lemondott ruszin miniszterelnök sorsa iránt érdeklődik, mint legutóbb egyik ruszin küldöttség tagjait is, letartóztatással fenyegetnek.

A ruszin kormány egyik-másik tagja, *Fencik* miniszter, aki Bródy legbensőbb munkatársa volt, ungvári jelentés szerint prágai nyomásra tegnap *beadta lemondását.* Révayval és Bacsinszkyval együtt tehát már *négy ruszin minisztert mozdított el a cseh kormány a népszavazástól való páni félelmében.* Ugyancsak félelemtől vezettetve kötelezte a cseh központi kormány pártfogoltját, Volosin jelenlegi ruszin miniszterelnököt, hogy rendelettel feloszlassa a Ruszinszkó területén működő összes politikai pártokat.

Varsói vélemény szerint *a jelenlegi ruszin kormány napjai meg vannak számlálva és maga Prága lesz kénytelen új kormányt kinevezni, vagy pedig, ami valószínűbb, a nép maga söpri majd el helyéről Volosint és társait.*

Nagy nyugtalanság a ruténföldön Bródy letartóztatása miatt

Varsó, okt. 29. A Lengyel TI ungvári jelentése szerint a ruszinföldi lakosság kebelében rendkivül nagy nyugtalanság uralkodik, minthogy Bródy miniszterelnök sorsáról 3 nap óta semmi hir sem érkezett. Prágai jelentés szerint Bródy letartóztatásának hire megfelel a valóságnak. Prágai politikai körökben ugy vélik, hogy Bródy közvetlen munkatársa, Fencik is kényszerülve lesz visszavonulni a politikai tevékenységtől.

A Lengyel TI Ungvárról jelenti, hogy a Volosin kormány rendeletet adott ki az összes ruszinföldi politikai pártok feloszlatásáról. A ruszin kormányt ennek az intézkedésnek a kiadására a prágai központi kormány utasitotta. A Ruszkaja Pravda (Bródy ruszinföldi organuma) a ruszin néphez felhivást intézett, amelyben **felszólitja, hogy határozott magatartással, kitartóan küzdjön a felmerült nehézségekkel szemben. A harcnak még nincs vége** — irja a lap —, csupán bonyolultabb formákat vett fel.

A ruszin nép valamennyi erejét mozgósitani kell, hogy harcoljon azok ellen, akik valódi törekvéseit ki akarják irtani.

Volosin utasitására a lap szerkesztőségében házkutatás volt.

Vozári Aladár ismert magyar ujságirót és képviselőt letartóztatták.

Volosin lövészszövetségeket alakit

Varsó, okt. 29. A Kurjer Warsawski prágai különtudósitója szerint a Volosin-kormány a ruszinföldön lövész-szövetségeket alakit, amelyeket Konovalek ezredesről neveznek el. (Konovalek ezredes volt az, aki az ukrán függetlenségért Lengyelországban harcot folytatott a lengyelekkel szemben. Konovaleket legutóbb egy terrorista Brüszelben lelőtte.) Ezeknek a harciesoportoknak a vezetői egy baráti nagyhatalom állampolgárai — irja a lap. A harc-csoportokat a Keletgaliciában annak idején alakitott harc-csoportok mintájára szervezik meg. Volosin első tevékenységei közé tartozott, hogy a ruszin földön valamennyi más szervezetet feloszlatott.

Selmecbányán is csehellenes hangulat van

A Hont—Nógrád szakaszon át cseh megszállott területről érkezők elmondják, hogy *Selmecbányán a lakosság csehellenes hangulata erőteljesen megnyilvánul. A város lakossága egyöntetűen követeli a magyarokhoz való csatlakozást.* Igen érdekes, hogy még Turócszentmártonban is, a régi szlovák kultúra gócpontjában, a lakosság hangulata az elkeserítő közállapotok miatt egyre jobban a Magyarországhoz való csatlakozás mellett nyilvánul meg. Elmondják, hogy ugyanez a helyzet Nyitra vidékén is. A szlovák katonák között gyakran jelenik meg a csehszlovák kormány egy-egy agitátora, azonban eredményt nem tud elérni.

Alanti rádiót bemutatja: **Soltész Kálvin tér 2.**

Bemutatja:
Földes Sándor
Püspöki palota

Készséggel bemutatja
Gulyás rádiószaküzlet
Piac u. 59. Telefon 32-19.

A csehek katonai forradalomtól félnek

Ipolyság, október 29. A Hont, Nógrád és Zólyom megyék cseh megszállott részein a szolgálatot megtagadó, zendülő szlovák és magyar nemzetiségű csehszlovák katonákat leszerelték és a Szászpelsőc melletti munkatáborban gyüjtik össze. *Itt kőtörésre akarják őket felhasználni, a katonák azonban erre nem hajlandók.*

A csehszlovák hadseregben egyre izgatottabb a hangulat és *a csehek katonai forradalomtól tartanak. A katonák élelmezése és elszállásolása igen rossz.* Az esős, hideg időben is igen sok helyen csupasz földön, a legjobb esetben rozzant pajtában töltik az éjszakát. Ilyen körülmények között nem csoda, hogy *a legénység lázadozik. A napokban is az történt, hogy egy egész tüzérosztály megtagadta az engedelmességet és parancs ellenére más községbe távozott.*

A losonci laktanyát a csehek teljesen leszerelték. A nagyobbarányú rombolást a lakosság akadályozta meg, amely örömmel látja a cseh katonaság elvonulását és bizalommal várja a felszabadulást.

Betiltották a szlovák önvédelmi alakulatokat

Pozsony, október 29. A szlovák országos kormány — a Hlinka-gárda kivételével — az összes önvédelmi alakulatokat betiltotta. A szombaton reggel kiadott kormányrendelet a következő szervezetek betiltását rendeli el: Nemzeti Gárda, Közbiztonsági Szövetség, Nemzeti Lövészegyesület, Országos Lövészegyesület, Munkás Tornászszövetség, Kisgazda Lovasszövetség, Dunai Őrszervezet, stb. stb. A betiltás és feloszlatás kiterjed a félhivatalos Szokolszövetség fegyveres osztagaira, valamint az ugyancsak félhivatalos Orelszervezet valamennyi alakulatára. A betiltott szervezetek feloszlatásának végrehajtásával a helyi katonai hatóságokat bízza meg. A Tiso-kormány rendelete nyilván

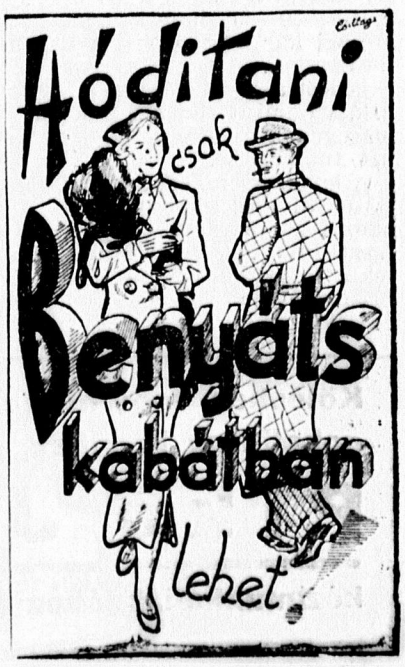

Látta-e már?
a modernül átalakitott
Tóth cukrászdát?
Kossuth ucca, a szinházzal szemben.
Nagyszerü készitmények! Kitünő hangulat!

azt célozza, hogy Szlovákiában a jövőben csak egy párt és egy szervezet legyen: a Szlovák Néppárt és a Hlinka-gárda. A Hlinka-gárdát országos szervezetté építik ki félhivatalos jelleggel, körzeti, kerületi és országos főparancsnoksággal.

Gyujtogatás okozta a marseillei tüzvészt

Halottak tömege a romok alatt, leégett szállodák és paloták sora, eltünt emberek.

A világ egyik legnagyobb tüzkatasztrófája pusztitott Marseilleben, ahol először egy nagy áruház és a Hotel Noailles, az a szálló, melyben a radikális nagygyülésre érkezett Daladier miniszterelnök és Bonnet külügyminiszter lakott, gyulladt ki. A Noailles szálloda szolgálatot teljesitő rendőrtisztje behatolt a miniszterelnök és a külügyminiszter lakosztályába és megmentette a miniszterek okmányait.

De Pierre Cot volt légügyi miniszter fontos iratai elégtek.

A romok alól megszenesedett holttestek tömegét ásták ki, de biztosra veszik, hogy még több áldozata van a tüzvésznek.

Egyes külföldi lapok azt a hirt terjesztették, hogy szélsőséges elemek gyujtották fel az áruházat és összefüggést kerestek a tüzvész és a francia miniszterelnök kommunistaellens kijelentései között. Ellentmond ennek az az először megállapitot tény, hogy a tüzvész a miniszterelnök szállodájával szemközti házsorban tört ki.

A tüzvészről érkezett ujabb jelentések igazolni látszanak azt a hiresztelést, hogy bünös kezek okozták a katasztrófát. Az ujabb nyomozás ugyanis megállapitotta, hogy a tüz nem a nagyáruházban tört ki, hanem a Noailles szálló első emeletén, ahol a marseillei nagygyülésre érkező miniszterek legnagyobb része lakott.

Marseille főutvonala, a Canebiere ma reggelre füstölgő romhalmazzá vált. A tüzvész, amelynek tovaterjedését valamivel éjfél után sikerült meggátolni, három nagy szállodát s mintegy tiz emeletes palotát pusztitott el. Az áldozatok száma eddig hat halott és mintegy 30 sebesült. Valószinü azonban, hogy még ezen kivül sok szállodai vendég és alkalmazott életét vesztette. A sajtó értesülései szerint a romok alatt még legalább 30—40 halott hever. Az anyagi kár megközeliti a 100 millió frankot. A tüzvész gyors elharapódzása a heves misztrál-szélnek, valamint a tüzoltók elégtelenségének és hiányos felszerlésének tudható be.

A lapok jelentései szerint a marseillei alvilág kihasználta a tüzokozta zürzavart és ahol lehetett, fosztogatott. A fosztogatók betörtek a nyitvahagyot lakásokba, felfeszitették a szekrényeket, pénzt és ékszert raboltak és minden mozgathatót elvittek.

Az eltüntek száma 67-re emelkedett. Napokig fog tartani, mig el lehet takaritani a leégett Nouvelles Galleries áruház romjait és a Hotel Noailles három felső emeletén a bedőlt falakat és mennyezeteket, addig pedig nem lehet megállaiptani, hány halott áldozata van az óriási tüzvésznek.

A szálloda igazgatója és a hatalmas áruház tuljdonosa eltünt. Biztosra veszik, hogy mind a ketten a lángokban lelték halálukat. A Grand Hotel és az Astoria szálloda épülete is sokat szenvedett a tüztől, decsak a két felső emeleten égtek ki a szobák.

Páris, október 29. *A tűz elpusztitotta a Nouvelles Galéries palotáját, a Varieté Színház épületét, a Noailles-Grand Hotel szállodákat, a Naailles mozgóképszinházat, a Chiers főgimnáziumot, a Societé Generale és az Air France Társaság helyiségeit.* A romok egy része még füstölög. A tüzoltóság folytatja az oltási munkálatokat.

Nem lehet felmondani a bevonult gazdatiszteknek

A kormány rendeletet adott ki a bevonult gazdatisztek szolgálati viszonyai tárgyában. A bevonult gazdatisztnek nem lehet felmondani, családtagjainak pedig a természetbeni járandóságokat továbbra is meg kell adni.

Tóthfalussy bőröndös felajánlása uj üzletének elsőheti forgalmából a „Magyar a magyarért" akcióra

Tóthfalussy Géza bőröndös, akinek ízléses, művészi kivitelű bőrdiszmű árui messzeföldön hiresek, november 5-én, szombaton Piac u. 40. szám alatt, a Hangya-palotában nyitja meg az új üzletét. Tóthfalussy mester a bőröndös szaküzlet első heti forgalmának három százalékát felajánlotta a »Magyar a magyarért« mozgalom javára és a repülőalapra.

A kiváló debreceni iparos hazafias érzésből fakadó, nemeslelkü felajánlása minden elismerést megérdemel. Az új üzlet megnyitóján képviseltette magát a főispán, polgármester, a kereskedelmi és iparkamara, iparhatóság és ipartestület. A közönség is bizonyára nagyszámban keresi fel Tóthfalussy mestes új üzletét, ahol a legszebb, ízléses bőrdiszmüáruk állnak rendelkezésére nagy választékban. A kitünő iparos megérdemli a közönsé gtámogatását a nemes célra tekintettel is.

Betiltott időszaki lap

Budapest, október 29. A m. kir. belügyminiszter a **Világhy Barnabás** felelős szerkesztésében Budapesten megjelenő a **„Mi lapunk"** c. időszaki lap további megjelenését s terjesztését betiltotta, mert a lap folyó évi október 24-én megjelent 41. számának első oldalán közétett „Szenzációs újitások a részvények és bankbetétek megadóztatására" felíratú közleményében az ország érdekét veszélyeztette.

Dohánybeváltási szakértők kinevezése

Az 1938-ban a m. kir. kincstár részére termelt dohányok beváltásához **Somssich László gróf az OMGE elnöke** az illetékes vármegyei gazdasági egyesületek javaslata alapján a m. kir. dohánybeváltó hivatalhoz dohánybeváltási gazdasági szakértőül és helyetteséül kinevezte a debreceni m. kir. dohánybeváltó hivatalhoz szakértővé **Pásztor Ferenc** okl. gazdát, Debrecenből h. szakértővé **Zöld János** okl. gazdát, a Debreceni Gazdasági Egyesület titkárát, a hajdúdorogi m. kir. dohánybeváltó hivatalhoz szakértővé **Lukovich Aladár** dr-t, m. kir. gazdasági főtanácsost, Budapestről, h. szakértővé **Révész György** földbirtokost, H.-Dorogról.

Szerencsés kimenetelü autógázolás a nagyállomás előtt

Könnyebb sérülést okozó autógázolás történt tegnap délután a Petőfi téren, a nagyállomás előtt.

Szilágyi József 43 éves gazdasági munkás, hosszúpályi lakos az állomásra sietett. A 2-es számú postahivatal előtt **meghallotta, hogy vonatja** indulni készül s már fütyöl is. Erre futva ment át az **úttesten, hogy még** idejében odaérjen és a vigyázatlanul szaladó Szilágyi egy robogó autó elütötte. Szerencsére csupán bokáján szenvedett zúzott sérülést. A mentők a sebészeti klinikára szállitották, ahol felvették.

Imrédy és Károlyi Gyula tanácskozása

Budapest, október 29. *Imrédy Béla* miniszterelnököt szombaton délben gróf *Károlyi Gyula* kereste fel hivatalában és hosszabb megbeszélést folytatott vele. A miniszterelnök gróf Károlyi Gyulát tájékoztatta a fontosabb kül- és belpolitikai kérdésekről és a felsőház tagjainak álláspontjáról informálódott a tervbevett belpolitikai intézkedésekkel kapcsolatban.

Mussolini Bruno esküvője

Róma, október 29. Mussolini Brunó repülőkapitány, a Duca második fia, szombaton délelőtt tartotta esküvőjét a Via Nomentánán levő Szent József templomban, Gina Ruberti kisasszonnyal. A fehérruhás menyasszonyt a Duce vezette az oltárhoz. Tanuk voltak Mussolini Brunó részéről: Bisco és Castellani óceánrepülő ezredesek, Gina Ruberti részéről: Alfieri köz-

RUHA TESZI AZ EMBERT
KERESSE FEL

WERNER-T
FERENC-JÓZSEF ÚT 30.

oktatásügyi miniszter és Bottai nemzetnevelésügyi miniszter.

A templomot zsúfolásig megtöltötték a meghivott előkelőségek. Az esketési szertartás végeztével a fiatal pár a repülőtisztek kettős sorfalának kardíve alatt haladt ki a templomból. Távolabb a Duce muskétásai tartották kivont tőreiket az elvonuló új házaspár felett.

A fegyelem mentette meg a Deutschland óceánjárót

Beszámoltunk már arról, hogy a *Deutschland* óceánjárót a nyilt tengeren tüzvész támadta meg, de szerencsére nagyobb baj nélkül partot ért a hajó Newyorkóan. A hajó kapitány elmondotta, hogy a tüzet robbanás okozta, melynek eredetét nem tudták megállapitani. A hajót az a fegyelem mentette meg, melyet az utasok és a személyzet tanusitott. Az oltás során 22 matróz füstmérgezést szenvedett és elájult.

Időjárás

Hazánkban ma már kevesebb volt az eső, bár az égbolt még túlnyomóan borult volt. A hőmérséklet főleg keleten még magas értéket ért el. Debrecenben 21. Békéscsabán és Szegeden 20 fokig terjedt a felmelegedés. Nyugaton azonban általában csak 14—15 fokot észleltek.

Jóslás: **Mérsékelt szél, sok helyen még köd és főleg nyugaton eső. A hőmérséklet nyugat felé kissé csökken.**

MERANO
SZÁLLODA
Budapest, IV., Bécsi ucca 2.
Exclusiv belvárosi családi ház.
Propagandadrak kizárólag belföldi utasok számára. Kiogástalanul berendezett, hideg meleg folyóvizes, központi fütéses szobák:

Egyágyas		5.—
Kétágyas		8.—
Egyágyas	háromszori étkezéssel	8.—
Kétágyas	háromszori étkezéssel	14.50

Egy heti tartózkodásnál a taxi költségét a pályaudvartól és vissza megtéritjük.
Szobát ajánlatos előre rendelni.

Kötéshez, vagy horgoláshoz, szőnyeghez, gobelinhez kelinhez, gyapjufonalak, csodás választék
Pikó József
kézimunkaüzletében Kossuth-utca 4. Adóhivatal épület

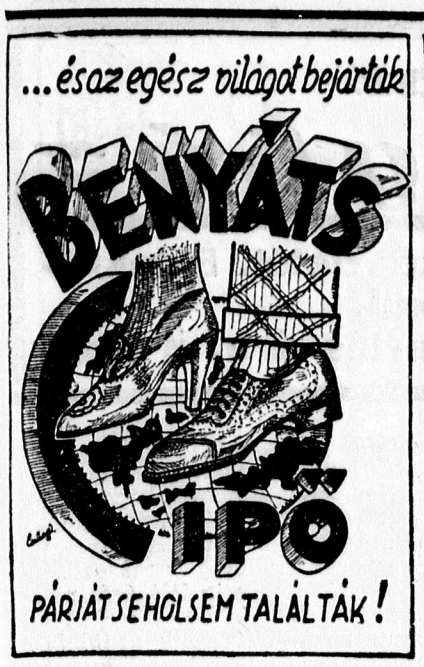

Péchy Tibor az uj földmivelésügyi államtitkár

Budapest, okt. 29. (MTI.) A kormányzó a földmivelésügyi miniszter előterjesztésére dr Péchy Tibor államtitkári cimmel felruházott miniszteri osztályfőnököt államtitkárrá nevezte ki.

A gazdaközönség figyelmébe.

A honvédigazgatás kenyérliszt szükségletére szolgáló búza és rozs örletéséből nyert malommelléktermékek (búza takarmányliszt, korpa, csupolási törmelék) eladását újra megkezdettük.

Az eladásra szánt készletek megtekinthetők a kenyérmagvakat felőrlő debreceni Hortobágy malomban (Debrecen, Böszörményi út 1 szám.)

A vásárlás módjára és feltételeire pedig a m. kir. 6. sz. élelmező raktár (Debrecen, Hajnal u. 4. sz.) ad közelebbi felvilágosítást hétköznapokon a délelőtti órákban.

M. kir. 6. sz. élelmező raktár, Debrecen.

A védettség hatályát hat hónapra meghosszabbitották

Budapest, október 29. A hivatalos lap október 30-i, vasárnapi számában tette közzé a kormány a 77000—1938. M. E. számú rendeletét *a védettség hatályának meghosszabbitása s az ezzel kapcsolatos rendelkezések tárgyában.* A rendelet értelmében a védett birtokká nyilvánitás joghatálya, amely a vonatkozó rendelkezések értelmében október hó 31-ének napjával általában megszünt volna, *a további hat hónap tartamára, vagyis a jövő év április 30-ig meghosszabbittatik.* A védett birtokosok tehát a védettséggel járó korlátozások alá eső tartozásaik után az 1939. évi április hó 30-ig terjedő időre is csak évi 3.5 százalékos kamatot és évi ½ százalékos tőketörlesztést kötelesek fizetni, természetesen az a kötelezettségük, hogy váltótartozásaikkal kapcsolatban újító váltót kell adniok, továbbra is fennáll. A rendeletben azokra a gazdaadósokra vonatkozólag, akiknek a védett birtoka 500 kat. holdnál nagyobb, különleges rendelkezések vannak, melyek azt célozzák, hogy ezeknél a nagyobb birtokoknál a védettséget mielőbb meg lehessen szüntetni. Végül lehetőséget nyujt a rendelet arra, hogy a pénzügyminiszter a könyv jóváirásos teherrendezéssel kapcsolatos telekadósságnak egészben, vagy részben való törlesztését,

A rendelet kibocsátásával kapcsolatban illetékes helyről még ezeket közlik:

A kormány részéről már a nyáron több nyilatkozat mutatott rá annak a szükségességére, hogy a védettséggel járó korlátozások, amelyek a mezőgazdasági hitel újjáéledését és a gazdasági élet szabad vérkeringését jelentékeny mértékben akadályozzák, fokozatosan, a kellő átmenet biztositásával lebontassanak. *A jelenlegi külpolitikai helyzetre, valamint a rendkivüli fegyvergyakorlatra történt behivásokra való tekintettel, mindamellett nem lett volna helyes, ha ezek a lépések már most megtörténtek volna. Ezért választotta a kormány azt a megoldási módot, hogy a gazdatartozások rendezésére vonatkozó jelenlegi jogi helyzetet lényegileg változatlanul további félévre fenntartotta.*

Rendelet a fegyvergyakorlatra bevonult alkalmazottakról

A Budapesti Közlöny vasárnapi száma közli a m. kir. miniszteriumnak a rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonult ipari és kereskedelmi alkalmazottak szolgálati viszonyairól s az eltartottak részére járó tartási hozzájárulásról szóló rendeletét, amelynek hatálya alá tartozó alkalmazottakat, ha rendkívüli fegyvergyakorlatra vonulnak be, *a munkaadó a bevonulás időtartama alatt felmondással sem bocsáthatja el,* ha azonban az alkalmazott a rendkívüli fegyvergyakorlatról való elbocsátását követő nyolc nap alatt a munkaadónál nem jelentkezik, a munkaadó a szolgálati viszonyt azonnali hatállyal felbonthatja.

A munkaadó hetenként esedékes járadék esetében arra a hétre s az azt közvetlenül következő hétre; a havonként esedékes járadék esetében pedig arra a hónapra, amelyikben az alkalmazott bevonult: az alkalmazottnak a teljes kétheti, illetőleg teljes havi szolgálati járandóságát kiszolgáltatni köteles. Egyebekben a munkaadó az alkalmazottnak szolgálati járandóságait a természetbeni lakás kivételével a bevonulás tartama alatt nem köteles szolgáltatni.

Ha az alkalmazott a rendkívüli fegyvergyakorlat során a legénységi állományban teljesit katonai szolgálatot, arra az időre, mely alatt a rendes szolgálati járandóság nem jár, eltartottjai részére — amennyiben rászorulnak — a munkaadó havonként tartási hozzájárulást köteles kiszolgáltatni. *A tartási hozzájárulás a szolgálati járandóságnak egy eltartott esetében 50 százalékát teszi ki, minden egyes további eltartott után ez az összeg a szolgálati járandóság 10—10 százalékával emelkedik,* de nem haladhatja meg a szolgálati járandóság teljes összegét. Tartási hozzájárulás címén a munkaadó, ha *az alkalmazott tisztviselő, összesen legfeljebb havi 100 pengőt, ha pedig a rendelet hatálya alá tartozó más személy, összesen legfeljebb havi 70 pengőt köteles kiszolgáltatni. A tartási hozzájárulást készpénzben havonkint minden hó 5. napjáig kell kifizetni.* Az a munkaadó, aki rendkívüli fegyvergyakorlatra maga is bevonult és ezért üzletét egyáltalában nem folytatja, a bevonulásnak az időpontja után esedékes tartási hozzájárulás kötelezettsége alól mentes. Egészben, vagy részben mentesithető a munkaadó a tartási hozzájárulás kötelezettsége alól olyan esetekben is, midőn *a tartási hozzájárulás kiszolgáltatása vagyoni romlásba juttatná.*

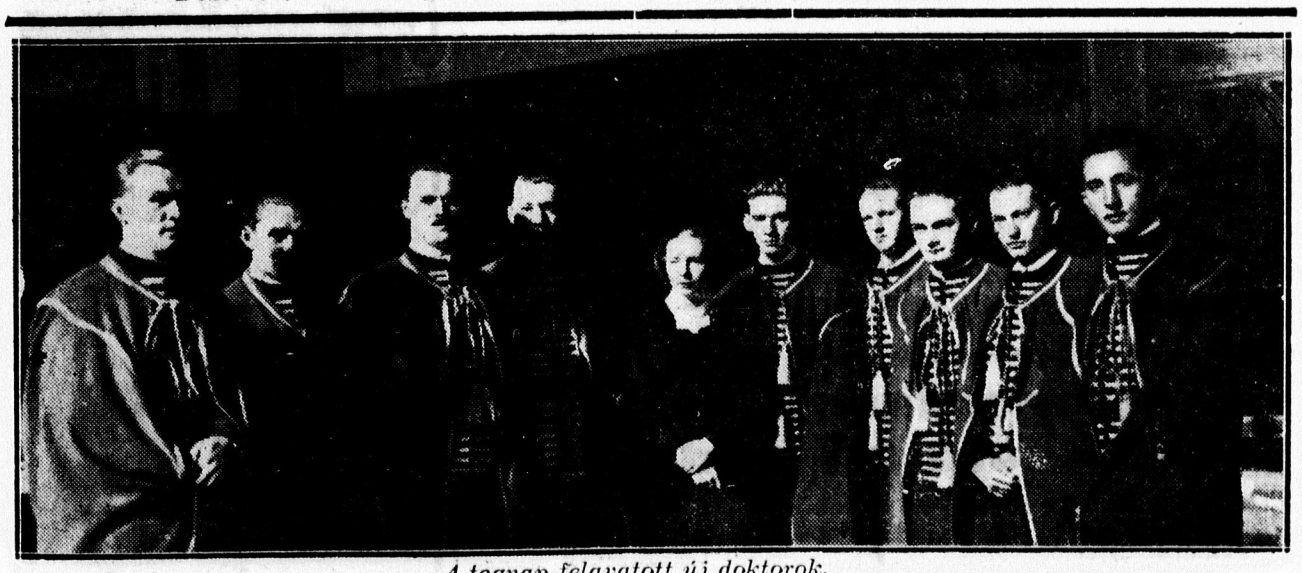

A tegnap felavatott új doktorok.

Hungária filmszinház

Ma, vasárnap d. u. 3, 5, 7, 9 órakor, hétfőn d. u. 5, 7, 9 órakor utoljára
ZARAH LEANDER
nagysikerű filmje:
„Hazatérés"
Férfi főszereplők:
PAUL HÖRBIGER,
LEO SLEZÁK,
HEINRICH GEORGE,
GEORG ALEXANDER.
Híradó!

Az Apollóban

Ma, vasárnap d. u. 3, 5, 7 és 9 órakor utoljára: a
vidám
DEANNA DURBIN film:
„Szívek csalogánya"
és a
Vidám vésztörvényszék.

Hölgy és gyermek-torna tanfolyam

November hó 1-től a „Dóczi" intézet modernül felszerelt tornacsarnokában hölgy- és gyermek-torna tanfolyam kezdődik, amelyre a sportolni vágyó hölgy- és gyermekközönséget szívesen látja Yulow Katalin okl. testnevelő tanárnő. (Érdeklődés és jelentkezések ugyanott délelőttönként.)

Mélytengeri halnak

sötétség az eleme.

Az emberi szem ragyogó fényt kiván. Kevés pénzért napsugarat visz otthonába

TUNGSRAM KRYPTON

Olcsó csillárt, rádiót

Ne keress a holdban, Piac u. 9 alatt kapsz a

Meteorban

Költözködés előtt tekintse meg az

Erdélyi szőnyeghάz

(Piac u. 34. sz.) függöny, szőnyeg, butorszövet stb. dus készletét. Érdeklődésre szivesen adunk tájékoztatást vételkényszer nélkül.
Külön paplan kirakat. 22 pengő 20 filléres egységár. Szép tartós áru, jó minőség

Debrecenből indult ki a Magyarországon egymillió dollár költséggel létesitendő amerikai kulturintézet terve

A „Debreczen" munkatársa augusztus elején beszélgetést folytatott Kovács László newyorki egyetemi tanárral, akinek bejelentése nyomán elsőnek közöltük, hogy Magyarországon, Budapesten amerikai kultúrintézetet létesítenek, amely a speciális európai problémákat fogja tanulmányozni.

— Szükség van erre — mondotta Kovács professzor — hiszen az európai népek problémái, elgondolásai szinte teljesen ismeretlenek Amerikában. Alkalmasabb helyet erre nézve el sem képzelhetnénk, mint Budapestet, mely a Dunamedencében a nemzetek problémáinak középpontjában fekszik s úgyszólván minden fontos drámai erejű európai kérdés végigremeg rajta . . .

Azt is elmondotta Kovács professzor e sorok irójának, hogy az amerikai kulturintézet terve voltaképen Debrecenben, a Nyári Egyetem intézményének megismerése kapcsán született meg. Hankiss János és Milleker Rezső professzorok, a Nyári Egyetem igazgatói voltak az elsők, akik ezt az eszmét felvetették, felkarolták s teljesen magukévá tették az amerikai kulturintézet gondolatát.

Az európai fontosságú terv itt született meg, Debrecenben a Nagyerdő árnyékában, ahol azt részletesen, minden szempontból megtárgyalták a Nyári Egyetemen előadást tartó dr. Telkes László és Kovács Árpád, valamint Hankiss és Milleker professzorok. Mondanunk sem kell, hogy Magyarországra nézve milyen hatalmas jelentőségű ez a terv, mely azt jelenti, hogy egy másik világrész hazánkból, mint Európa kultúrájának őrtornyából szemléli ennek a kontinensnek szellemi és társadalmi életét, hogy megismerje a speciális európai kérdéseket, melyek ma még bizony sok tekintetben, vagy teljesen ismeretlenek, homályosak az amerikai közvélemény előtt, vagy pedig ferde megvilágításban s felszínesen ismerik azt. Az az ötlet, hogy ennek az intézetnek Magyarországon kell elhelyezést találnia nem kevesebbet jelent, mint annak a történelmi ténynek elismerését, hogy a magyarság az órbástya szerepét tölti be a Nyugat határán az európai kultúra felett. Ezt a vitathatatlan tényt vették alapul azok, akik a hatalmas kultúrértékű ötletet felvetették.

Azóta a gyönyörű terv a végleges megvalósulás stádiumába jutott. A newyorki Hungarian Reference Library igazgatója, dr. Telkes László hosszas tárgyalásokat folytatott Budapesten a hivatalos körökkel, melynek során minden részletét megállapították a nagyszabású kultúrtervnek. Ez az ötlet amerikai tőkével közelesen megvalósítaná a nagyszabású kultúrintézetet, melynek felállítása egyben Magyarországot tenné az Amerikával való tudományos együtt működés középpontjává Európában. Amerikában ugyanis úgyszólván lázas kíváncsiság lobbant fel a világháborut követő esztendők során minden európai jelenséggel, főleg az európai problémákkal, európai irodalommal, tudományos és művészi élettel szemben. Emellett a bonyolult európai nemzetközi helyzetet is szeretnék tökéletesen megismerni, kulisszáit tisztán látni az amerikaiak. Különösen a Dunamedence problémája áll etekintetben az érdeklődés homlokterében.

— Szinte felmérhetetlen jelentősége lenne e kultúrintézet felállításának, mely Magyarországot az amerikai kultúrkörök szemében egészen kivételes pozicióba állitaná.

A tervet értesülésünk szerint Teleki Pál kultuszminiszter is rendkivül nagy megértéssel fogadta. Remény van rá, hogy a jövő év őszére teljesen megvalósul ez az intézet, mely jelentős kapcsolatot jelentene az amerikai és magyar kultúra között. A létesítéshez szükséges egymillió dollárt a magyarság amerikai barátai bocsátanák rendelkezésre.

Ennek az ötletnek kiegészítőjéül érdekes tervet vetett fel és propagál amerikai magyar lapok hasábjain Czeglédy István magyar tudós és iró. Czeglédy viszont Amerikában felállítandó „Univerzum kultúrintézetet" akar létesíteni amerikai kultúrbarátok segítségével, melyben az öt világrész kultúrájának kapcsolatait s kicserélődését segítenék elő. Az egyik északamerikai vagy délamerikai városban felállítandó kultúrintézet súlypontja azonban az amerikai hatalmas arányokban kibontakozó kulturális és művészi életnek megfigyelése lenne s annak feldolgozása Európa számára, ahova csak csekély része s nem is mindig a legértékesebbje jut el ennek a kulturának.

(parvus.)

Kellemes szórakozóhely a

KISS CUKRÁSZDA

Battyhányi és Szent Anna sarok.
Naponta friss sütemények és gesztenye püré.

Megkezdte müködését a „Magyar a magyarért" debreceni munkabizottsága

A »Magyar a magyarért« c. felvidéki magyar testvéreinket támogató mozgalom munkabizottsága megkezdte működését. A munkabizottság elnöke *Kölcsey* Sándorné, tagjai a főispán képviseletében dr *Tatay* Zoltán árvaszéki elnök, a polgármester képviseletében dr *Balogh* Sándor v. tanácsnok. A mozgalom irodája november hó 2-án nyilik meg a városi árvaszéknél Simonffy u. 1. sz. II. emelet 1. sz. a. (Telefon 28-54.), hol az akcióval kapcsolatos mindennemű eflvilágositás kapható. A felajánlott készpénzadományok a Városi Takarék és Hitelintézet csekkszámlájára fizetendők be.

Az akció vezetősége remélí, hogy nem lesz a város területén olyan magyar, aki a javaitól kifosztott felvidéki testvérek felsegélyezésére irányuló mozgalomból ki vonja magát s mindenki bármilyen csekély önkéntes adományaival kiveszi részét a hazafias kötelességből.

A mezőgazdasági termelés biztositása a Felvidéken

A Tiszántúli Gazdakamara a vissz acsatolandó területekre kirendeltséget szervez

A Felvidék részleges visszacsatolásával — a diplomáciai tevékenységet és katonai megszállást követőleg azonnal — igen fontos gazdaságpolitikai feladatok is merülnek fel, melyeknek halasztást nem tűrő természete parancsolólag irja elő az illetékeseknek a gyors és eredményes intézkedéseket.

A cseh katonaság rablógazdálkodásszerű alapon szervezett ellátása, nemkülönben az északkeleti Felvidéken egyre erősbödő forrongás két irányban is gazdasági hiányokat eredményezett. Veszélyeztetve van ugyanis nemcsak a lakosság ellátása, de a termelés folytonossága is, amennyiben az őszi vetések és talajelőkészitő munkák legnagyobbrészt a viszonyok kényszerítő hatása alatt elmaradtak.

A lakosság szükségleteinek kielégítésére a kormány és a társadalmi szervek már folyamatba tették, nagyobbrészt karitatív alapon, a megfelelő lépéseket, — *a mezőgazdasági termelés folytonosságának biztositása érdekében szükséges intézkedések tervszerű kidolgozására pedig a mezőgazdasági közigazgatási szerveknél és az északkeleti részekre a területileg illetékes Tiszántúli Mezőgazdasági Kamaránál, mint törvényes mezőgazdasági érdekképviseleti szervnél, folynak a munkálatok.*

Nem vitás ugyanis, hogy a visszacsatolandó területek vetőmagellátásáról, a hiányzó, elvesztett igaerőnek esetleg bértraktorok útján való átmeneti pótlásáról, az állattenyésztés és állattartás terén mutatkozó nehézségek áthidalásáról, tehát mindarról, ami egy részt a termelés folyamatosságának előfeltétele, másrészt a visszacsatolt részek gazdasági átkapcsolásának útja, a csonka országnak, elsősorban az illetékes törvényes mezőgazdasági érdekképviseleti szervnek kell gondoskodnia, részben saját hatáskörében tett intézkedésekkel, részben a helyzet alapos feltárása alapján kidolgozott s a kir. kormány elé terjesztett javaslatok és tervezetek útján.

A tervek alapját képező statisztikai adatok feldolgozása és mérlegelt csoportosítása már befejezéshez közeledik a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamaránál. Az átcsatolandó területekre a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara *kirendeltséget kíván szervezni*, hogy az működését a helyszinen, a katonai megszállást követőleg, azonnal megkezdhesse s gondoskodása tárgyává tehesse, hogy mind a mezőgazdasági termelés, mind a mezőgazdaság körében élő lakosság újra megtalálja helyét a magyar gazdasági életben.

A KÖLTŐ ÉDESANYJÁRÓL

Szomorú esetről akarok szólni, városunkban élő magyar anyáról, ki nélkülözések közepette sínylődik, tengeti életét s nincs, aki felfigyeljen rá.

Egy magyar anyáról van szó, ki értékes fiat szült a hazának, Tóth Árpádot, a szelídlelkű, halkszavú lírikust. Unokahúgával lakik, a tűrő, szenvedő nagyasszony, kinek csak a szenvedés jutott osztályrészül. Ha néha ellátogatok hozzá a nagyasszony halkan, mélázóan mondja, hiába minden, nem bírom tovább. Itt van a húgom is, ki teljesen árva s nem tud álláshoz jutni, azt sem dobhatom ki s hiába kérvényez itt is ott is nem jut sehol álláshoz, s sírásba csukló hangja elhalkul. Nagyon fáj s azt hiszem a köznek is fáj és érdeke, hogy a néhai nagy magyar *költő édesanyja* ne szenvedjen annyi szükséget, kinek semmi más jövedelme nincs, mint a kis háza után a lakbérek, de azt jórészt felemészti az adó s így a megélhetésre édes-kevés jut. Mondja a nagyasszony, ha a húgom álláshoz jutna, úgy telne az adóra is és a megélhetésre is, de így nem bírom tovább, »nem is tudom mi lesz velünk.«

Istenem, ha lehet segítsünk, kell mindannyian segítsünk kérem a város átrsadalmi rétegeit álljon meg egy pillanatra e soroknál és tegyen úgy, mint igazi keresztyénhez illik, segítsen, segítsünk, amíg nem késő.

Az özvegynek
egy keresztyén nőtársa.

Hát kiben lehet ma bízni?!

Aszmann Ferencben, mert ruhaszövetei, ingei, divatcikkei elsőrangúak, tartósak, olcsók!

Piac u. 27.

Az idei halottak napján már 16 ezer halott nyugszik a debreceni temetőben

Közel százezer halottnak van helye a köztemetőben, mely körülbelül 35 év mulva fog betelni az átlagos évi 2500 debreceni temetés mellett

A Mindszentek napja, a kegyelet ünnepe, az elköltözött emberek emlékezetének ideje. Ezen a napon megindul az élők nagy menete virággal és könnyekkel a temető kitárt kapui felé, az elmulás szele dideregteti a lelkeket, miközben virágot helyeznek el s gyertyákat égetnek a föld hátán egymásután kipuposodó sírokon. Két négyzetméternyi mélységben a földben porrá vált életek pihennek... lüktető meleg szívekből, problémáktól sajgó agyakból, küzdő dolgos karokból, cirógató anyakezekből nem maradt más, csak egy maréknyi por, amely felett szitálva pereg a hűvös őszi eső, különös, sírós dallamot sikongat a szél, de virágot hint és apró gyertyalángokat gyujt az emlékezés... A temető világa ez, befejezett sorsok birodalma, mely egyszer egy esztendőben tele lesz emberekkel, akik megpihennek és elrévednek a néma sírok mellett, hogy aztán pár óra mulva visszatérjenek a mindennapi élet lármás, zakatoló iramába, dolgozni, küzdeni, szeretni, szorakozni, fájni, csalódni, bántani és szenvedni, mig egyszer eljön számukra is az a nap, mely véget vet minden nappaloknak és éjszakáknak s egy sírral ismét több lesz a debreceni köztemetőben...

16 ezer sír

Mindszentek napja közeledtével kérdést intéztünk Kegyes Ferenchez, a debreceni köztemető gondnokához, hogy hány sírhalom domborodik már a köztemetőben?

— Tizenhatezer halott pihen a temetőben, ez a szám azonban az év végéig még 200—300-zal felszökkenhet. Átlagosan évenként 2250—2300 temetés van és 400—500 exhumálás.

— Hány halott számára van hely? — kérdezzük.

— Több, mint 90.000 halottnak összesen. Az eddig eltemetetteken kívül legalább 75,000 halottat lehet még elhelyezni.

Könnyitett közlekedés

Megtudjuk azt is Kegyes Ferenc gondnoktól, hogy Mindszentek és Halottak napjára nagyarányú intézkedést tettek, hogy a hatalmas arányú temetőlátogatást könnyen lebonyolítsák. Most már meghosszabbították a Csapó uccai villamossint egészen a főbejáratig, amivel elejét veszik a hatalmas torlódásnak, mely minden esetben előállott, mivel eddig csak a Kassa ut felőli kapun mentek ki azok, akik villamoson akartak a temetőből távozni.

— Megírta a „Debreczen", hogy a MÁV is indít járatokat, mely egyelőre három napra van menetrendszerüen megállapítva, azonban szó van róla, hogy nagyobbforgalmu alkalmakkor esetleg állandósítani fogják. Különösen megkönnyíti a közlekedést a MÁV járat azoknak számára, akik megakarják látogatni a régi római katolikus temetőt is. A köztemető és a katolikus temető között ezen a járaton a legközvetlenebb a közlekedés.

— A főbejáratig meghosszabbított sínpárt a jövőben valószinüleg kiegészítik autóbuszjáratokkal, melyek viszont a sugárúton a Nagyerdei Vigadó előtti megállótól a temető főkapujáig közlekednének.

Végül a temető nyitvatartása felől érdeklődtünk a kegyelet két napja alkalmából.

— Reggel 7 órától este 9 óráig lesz nyitva a köztemető Mindszentek és Halottak napján. A járóutakat kivilágítjuk, hogy este a gyertyák eloltása után se boruljon teljes sötétségbe a temető s a látogatók könnyen kitaláljanak. Embereink el lesznek helyezve az utak mentén, hogy a szükséges felvilágosításokat megadják az érdeklődőknek.

— Ha valaki nem találná meg a keresett sírhelyet — fejezte be felvilágosításait Kegyes Ferenc gondnok, — legjobban teszi, ha hoszadalmas keresgélés helyett befárad a gondnoki irodába, ahol nyomban megmondjuk, hol találja meg a keresett sírhelyet.

A halottak napjára minden intézkedés meg van téve, hogy az élők könnyen megkereshessék halottaikat... virágokkal, könnyel és sok fájdalmas visszaemlékezésel lelkükben. *(?)*

Legyen esze!

Pénzét ne dobálja mielőtt vásárol menjen be a

Havas Harisnyaházba

Kerületi tüzoltó tanfolyam vizsgája

A tűzoltóság jelentősége a legoltalmi feladatok folytán megnövekedett. Éppen ezért törvényes rendelkezések irják elő a tűzoltóságok és pedig nemcsak a városi, hanem a községek tűzoltóságainak is korszerü kiépítését. Felsőbb rendelkezések folytán a legfeljebb pár vidéki város tűzoltóságai megbízást nyertek az önkéntes, kötelezett és gyári tűzoltóságok tisztjeinek kiképzése céljából három hetes kerületi tűzoltó tanfolyam tartására.

A debreceni tűzoltóságnál most fejeződött be az ez évi II. három hetes kerületi tűzoltó tanfolyam, amelyen a debreceni tűzrendészeti kerületből 30 hallgató vizsgázott. A vizsga szombaton délelőtt 8 órakor kezdődött és annak tárgya elméleti és gyakorlati volt. A vizsgabizottság elnöke: a tanfolyam felügyelője, Dömsödy Imre városi tanácsnok volt. A Magyar Országos Tűzoltó Szövetséget vitéz Zombory József sátoraljaújhelyi tűzoltófőparancsnok, vármegyei tűzrendészeti felügyelő képviselte.

A hallgatók a legteljesebb elméleti és gyakorlati készültségről tettek a vizsgán tanuságot. Külön könyvjutalmat nyertek: *Zombory* Zoltán, *Lipcsey* Bertalan, *Bartha* István, *Nagy* Lajos, *Pál* Sándor és *Éliás* Ödön hallgatók.

A hallgatók nevében *Erdélyi* Lajos tiszaeszlári tanító mondott köszönetet a város vezetőségének a tanfolyam megrendezéséért és tett fogadalmat, mat, hogy a tanfolyamon szerzett ismereteiket a községek tűzoltóságának kiépítésénél fogják felhasználni.

Vitéz *Zombory* József sátoraljaújhelyi tűzoltófőparancsnok, a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség képviselője hangsúlyozta azt, a fontos szerepet, amelyet a tűzoltóságnak a honi légvédelmi, illetőleg légoltalom keretében tanusítania kell.

A tanfolyamon külön kellemes meglepetést keltett a vizsgán, a tanfolyam hallgatókból alakult énekkar, amely hazafias és tűzoltói dalokat adott elő, képzett dalárdáknak megfelelő énekművészettel. A tanfolyam dalárda szép teljesítménye Jakobinyi József tűzoltófelügyelő munkáját díséri.

Lengyel kabát

remek felsővel melegen bélelve szőrme gall. **37.80**

kiváló felsővel melegen b. oposum gall. **77.90**

végig szőrme béléssel oposum gallérral **93.10**

Grünfeld

úriszabóság

Kistemplom mellett

A rendőrök ellen izgatott, nyolc napi fogházra ítéltek

A debreceni törvényszéken az ötös tanács elé került szombaton délelőtt *Balog* Ernő 32 éves virág uccai lakos. Az ügyész szerint fegyveres erő elleni izgatást követett el. A Mester uccán ugyanis ez év márciusában a rendőrök egy garázda részeget akartak bevinni a kapitányságra. Nagy tömeg verődött össze a részeg emberrel való küzdés látványára. Balog hangosan biztatta az embereket, hogy szálljanak szembe a rendőrökkel és ne engedjék, hogy a részeg embert elvigyék.

A vádlott tagadta a rendőrök elleni izgatást, de a *Görbe* Sándor, *Katona* Imre és *Szabó* Gyula törzsőrmesterek terhelő vallomást tettek ellene és így a bíróság elítélte Balogot nyolc napi fogházra. Az ítélet nem jogerős.

x Az olcsónál is olcsóbban járhat szinházba, aki kedvezményes szelvény füzetet vált a szinház földszinti titkári irodájában.

Kihordásra olcsó és jó házikoszt az Arany Bikában

P. 1·50

Női konfekciókban jártas ügyes eladót (férfi esetleg nőt) azonnal felveszek

Vágó Sándor

férfiruha és nőikabát háza

Lég- és gázvédelmi eszközök és berendezések kaphatók vagy megrendelhetők

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedésében
Debrecen, Ferenc József u. 23. szám
Telefon: 20-06 és 15-48.

SZÍNHÁZ

A szinházi iroda jelenti:

Emlékszik még

a Legyen úgy, mint régen volt óriási tömegsikerére? Ez ismétlődik meg a Csokonai színházban az

Ide gyere rózsám

pompás előadásával, melynek két nap óta Debrecenben legkitűnőbb színházi közönsége telt nézőtéren tapsol.

VASÁRNAP ÉS HÉTFŐ ESTE

Ide gyere rózsám

Vasárnap délután

mérsékelt helyárakkal

Legyen úgy, mint régen volt

ESTÉIT LEGKELLEMESEBBEN A CSOKONAI SZINHÁZBAN TÖLTHETI EL!

Szines szinházi filmkockák

Sikert

hozott a szinház második operettbemutatója is. Az „Ide gyere rózsám" egészen könnyű fajsúlyú, de szórakoztató, hangulatos darab kissé összecsapott befejezése dacára is. Ami azonban a darabból hiányzik, azért bőven kárpótol az operettegyüttes kitűnő előadása. A Hamvay Lucy—Márkus Lajos kettős teljes mértékben megismételte a „Legyen úgy, mint régen volt"-ban elért forró sikerét. Mellettük Szabó Ernő remekbeszabott alakítása, Sugár Misi ízes, ötletes Arisztid-figurája és Halassy Mariska magyar színpadon ma szinte egyedülálló komikuma a lelke az előadásnak, mely bizonyára sorozatos házakat fog megérni.

Bocsánat a közönség beleszól!

Ebben a kockában hétről-hétre közöljük a közönség kívánságait a színházzal szemben. A színház veszi ezeknek az óhajoknak közlését legszívesebben, hiszen a színház a publikumért van és annak örül, ha maga a publikum diktálja kívánságait, melyeket Horváth Árpád igazgató, ez az izigvérig művészember, a lehetőség határáig bizonyára teljesít is. Felkérjük a közönséget, hogy kívánságait juttassa el e rovat számára.

A héten több óhaj érkezett el hozzánk... Egyik kérése több színházlátogatónak az, hogy a színház két kitűnő művésznőjét: Hamvay Lucyt és Somlay Juliát mentől gyakrabban szeretnék látni színpadon. A kívánság bizonyára teljesülni fog... Most még szezoneleje van s nem bontakozhatott ki a színház programja teljesen, de az olyan kiváló értékeit, mint az első szerepében már forró sikert aratott s szinte percek alatt a debreceni publikum kedvencévé lett Hamvay Lucyt és a nagyszerű Somlay Juliát, a színház saját érdekében sem nélkülözi.

A másik hozzánk érkezett levélben kifejezett kívánság a kar megerősítése. „Néhány jóhangú, jókiállású férfi és csinos, ügyesen táncoló nőtaggal szükséges lenne felfrissíteni a kart..."

Több levelet kaptunk, melyben elragadtatással ír a közönség a társulatról, úgy az operett, mint prózai színészekről és megállapítja, hogy régen nem volt ilyen jó együttes Debrecenben... Másik levél örömmel köszönti Horváth Árpád direktor klasszikus operett-ciklus tervét. „Valóságos felüdülést jelentenek ezek a régi szép darabok, köszönjük Horváth igazgatónak és értékesnek tartjuk azt a kísérletét is, mely bizonyos megfakult részeit a régi operetteknek átdolgozta. Kérjük, hogy a nagysikerű operettek felújítása során ne feledkezzen meg a Lilibárónő, Bajadér, sőt újabbak közül a Bál a Savoyban, Maya és Szökik az asszony operettekről sem." Ugyanez a levélíró kéri a prózai darabok közül Hunyady Sándor „Bors István" című darabjának bemutatását.

A hét eseménye

H. Nemenyi Lili Vig özvegye lesz... Glavári Hanna híres szerepében látja ismét viszont a debreceni közönség ünnepelt primadonnáját. A darabot Horváth Árpád igazgató rendezi sok új, érdekes ötlettel. A kitűnő direktor nemcsak rendezi, de bizonyos tekintetben át is dolgozza a 30 esztendős sikert megért, gyönyörű zenéjű operettet.

A hat éves művésznő

általános feltűnést keltett az „Ide gyere rózsám" bemutatóján. A kis Gaal Éva olyan kedvesen, ügyes gesztusokkal, ennivaló bájjal és határozott tehetséggel játszotta meg a „kis portás" szerepét, hogy határozottan érdemes rá felfigyelni és továbbra is foglalkozni vele. Érdekes egyébként, hogy Debrecenből hány ügyes gyermekszínésznő indult el. Itt kezdte, mint gyermekszínész a később is szép sikereket aratott Witt Böske. Nagy sikere volt Bakos Ilusnak és a kis Fontos Magdának is. És most új tehetség tűnt fel a hatéves Gaál Évi személyében.

Kutatás a trópusi malária fészke után Debrecenben

Nincs újabb megbetegedés és nincs maláriás szúnyogtelep a város területén

Debrecenben élénken tárgyalták az emberek azt a tudósítást, mely arról számolt be, hogy Debrecenben trópusi maláriás betegeket ápolnak és hogy kutatás indult, annak kiderítésére, hogy a malária fészke hol van. A tisztifőorvosi hivatal igen nagy erélyel folytatott kutatást a maláriás megbetegedések ügyében, mert a trópusi malária igen veszélyes betegség, ellentétben az úgynevezett háromnapos maláriával, mely eddig is előfordult Debrecenben. A tisztifőorvosi hivatal kutatásairól már beszámoltunk és hírt adtunk arról, hogy a főorvos véleménye szerint Délamerikából az onnan hazatért magyar telepesek hozták magukkal az egyik nyírségi faluba a trópusi maláriát és ezek közül dolgoztak többen a város guthi erdei vasútjának építésénél, ahol a megbetegedések is történtek.

Felmerült az a gondolat is, hogy a malária egyik fészke lehet a nagyerdei melegvizes tó, mely a Vigadó mellett elvezető út szélén terül el. Közismert, hogy valósággal szunyog invázió van a Nagyerdőn, a kis erdei tónál, valamint a tóból kivezető patak mentén mindenütt végig a nagyerdei parkban. Orvosok és természetrajzi szakértők vizsgálat alá is vették a szépfekvésű erdei tavat és az abban termesztett sás, nád és más vízinövények állatvilágát. Kutatták, hogy

feltalálható-e a tóban vagy annak környékén, esetleg a kanyargó kis patak mentén a maláriát terjesztő szúnyogfajta.

A szorgos kutatás nem vezetett eredményre, mert az ismert szúnyogfajtát, mely a trópusi maláriát előidézi csípésével, nem sikerült felfedezni. A malária kutatás során a város területén más helyen is tartottak megfigyelésekett és különösen a szúnyogjárta helyeket vizsgálták. Érdekes megállapítással járt az erdei vizsgálat, mert kiderült, hogy bár

sok a szúnyog a Nagyerdőn, a tó mellett, de még több a szúnyog az erdőnek a gulyástanyai és a Pallagpusztához közel fekvő területein, pedig ott víz nem is található.

Ennek oka az, hogy a szúnyogok a korhadó növényi anyagokba rakják legszívesebben petéiket és az említett erdőrészeken nem gyűjtik össze — mint az erdei parkban a faleveleket — és így a kórhadó növényi anyagok bőségesen találhatók a Nagyerdőnek a tavaktól távolabbi részein és ez az oka, hogy ott több a szúnyog, mint a nagyerdei parkban és a tó környékén.

A malária fészkek utáni kutatások során, mikor az erdei tavacskákat tartották megfigyelés alatt, mesélték, a park őrei, hogy a tóra telepített vízi szárnyasok között van egy vízityúk, melynek szárnyát ellőtték, így elrepülni nem tud.

A vízityúk bár vándormadár, megmaradt a nagyerdei melegvizes tónál és az a megható, hogy ehhez a béna vízityúkhoz minden évben visszatér a párja.

Szaporodnak is, és a mostani szaporulat 11 darab. A vízityúk párja vándorösztönének engedve, itthagyja kicsinyeivel az anyját, akit hűségesen keresi az élelmet a fiókáknak és vigyáz nagyon nehogy baj érje őket.

A tóban főleg *Németh* Nándor és *Vásáry* István dr ajándékaiból szép tenyészetet létesítettek már vadkacsákból és vadlibákból. A vízi szárnyasok szépen megszokták a helyet és csapatostól úsznak a partnak ahoz a részéhez, ahol kenyér, vagy kifli darabokat dobálnak a vízbe, hogy a nád közül előcsalogassák a szép kacsákat és libákat.

A tó a tavaszi hónapokban még több örömet fog okozni a sétálóknak, mert hattyukat is telepítenek majd.

A város kertészete a tóban keszeg halakat is telepített, azzal a céllal, hogy irtsák ki a balak a szúnyogok lárváit. A halak jól szaporodtak, de sajnos az elmult nyáron a nagy forróságban annyira átmelegedett a tó vize, melyet a gyógyfürdőből beleömlő melegvíz amúgy is melegen tart, hogy közel két mázsa apró hal elpusztult. Nem bírták már a nagyon meleg vizet.

A tavacskában és az erdei parkban kecses hidak alatt folydogáló patakban kecskebéka tenyésztés folyik. A kertészeti hivatal ugyanis

három fillért ad az élő kecskebéka darabjáért és a megvásárolt kecskebékákat elhelyezi a vízben, hogy azok is segítsenek pusztítani a szúnyogokat.

Ezeket a kecskebékákat nagy veszély fenyegette egy debreceni úr részéről, aki azzal a kéréssel fordult a városi kertészet vezetőjéhez, hogy engedje meg neki a kecskebéka vadászatot.

Igérte, hogy rövid idő latt kilövi a tóból és a patakból a kecskebékákat

és nem csapnak olyan nagy lármát esténként. Felvilágosították, hogy még vásárolják a kecskebékát, nemhogy kilőni engedjék.

Az erdei kis tavacska, mely nagy értéke, szépsége az erdei parknak, tisztán került ki a vád alól, mely azzal akarta befeketíteni, hogy trópusi malária fészek és tanyája a veszélyes szúnyogfajtának. A maláriás szúnyog nem is tanyázik olyan tiszta víz mellett, mint az erdei tó és annak patakja.

A víz ugyanis állandó mozgásban van, nem mocsarasodik, nem posványosodik.

A levezető csatornán állandóan folyik a tóból a beléjeömlő felesleges víz és így sokkal tisztább, mint azok a mesterséges tavak, melyek a nyugati államok városait díszítik, ahol bizony áll a víz és csak ritkán cserélik.

A trópusi malária így lekerült a napirendről, újabb megbetegedés nem is történt. Nem fenyegeti veszély a szép tavacskát, melyre szükség is volt Debrecenben. Az iskolás gyermekek tanulmányi kirándulást rendeznek a partjára, hogy megfigyelhessék a víziszárnyasokat, vízinövények sokféleségét és gyűjthetik a vízibogarakat is.

Kellemes és hasznos így az erdei tó és a vízszegény városban üdítő látvány a kanyargós patak hidacskáival, terméskőből rakott zuhogóival.

Érdemesnek tartottam erre is rámutatni, mert igen sokan csak a trópusi maláriával kapcsolatban figyeltek fel az erdei tóra és annak patakjára.

(be—mi.)

Régi rádióját ujjá varázsolja Földes Sándor cég Püspöki palota

A debreceni gazdatársadalom felvidéki testvéreinkért

A Debreceni Gazdasági Egyesület felhivása

Holdanként egy kg búza vagy rozs a „Magyar a magyarért akcióra"

A megnagyobbodásra váró Magyarország új területein a csehek a lakosságot minden anyagi javaitól kifosztva hagyják. Hazafias s emberbaráti kötelesség, hogy csonka Hazánk lakossága siessen a segítségükre, hogy ott is meg legyen a mindennapi kenyér.

A Kormányzóné Őfőméltósága „Magyar a Magyarért" megindító segélyfelhivására az ország gazdatársadalma is megindult és vele együtt városunk gazdaközönsége is.

Gazdatársainkat kérjük, hogy nemes adományával a felsőmagyarországi magyarok megsegítéséhez hozzájárulni szíveskedjék.

Önkéntes nemes adományának a mértéke úgy lesz igazságos, ha minden katasztrális hold föl után mely tulajdonát képezi, 1 kg. búzát, vagy, ha rozstermő földje van rozsot, — bérlet föld után pedig fél kilógram búzát, illetve rozsot ad a Felvidék magyarságának.

Önkéntes nemes adományát tisztelettel kérjük november 8-ig a **Debreceni Közraktár és Kereskedelmi Rt. Hid u. 16. szám alatti (Nagyállomáson tul) raktárába d. e. 8—12, vagy d. u. fél 2 és fél 5 között a „Magyar a Magyarért" segélyakcióra beszállitani,** ahol nyugtatvány ellenében veszik át a terményt megbízásukból. Esetleges ellenérték a Gazdasági Egyesület pénztárába lefizethető.

Debreceni Gazdasági Egyesület.

Márkás cipők

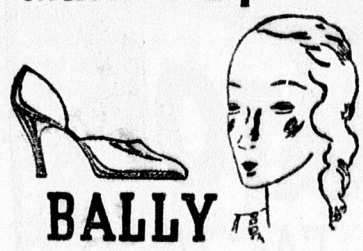

BALLY

Mandel Lipót R.-T.

Gyilkossággal gyanusitott kolozsvári iparos a debreceni fogházban

Megölt egy szép lányt a családos ember.

A debreceni törvényszék fogházába kisérték **Szabó** István jómódú kolozsvári iparost, aki ellen a kolozsvári hatóságok gyilkosság miatt adtak ki körözést. Szabó István a kolozsvári rendőrség jelentése szerint agyonszúrta Egyed Katalint, egy szép kolozsvári leányt, akinek a családos iparos udvarolt. Ugylátszik, hogy az iparos udvarlását

nem türte tovább a szép leány és ezért szúrta le a szerelmes férfi, féltékenységi rohamában.

A gyilkosság után Szabó István átmenekült a határon, de nyomában volt egy román detektív, aki

Nagykállóban az uccán felismerte és elfogta, de Szabó István megszökött a detektivtől,

de szabadulni mégsem tudott, mert a fehértói határban ismét elfogták és behozták a debreceni törvényszék fogházába.

Kihallgatását hétfőn tartják meg valószinüleg és akkor döntenek további sorsa felett.

Dinamitpatront lopott, hogy felrobbantsa a menyasszonyát

Érdekes tárgyalás a debreceni ötöstanács előtt

Dr. **Baróthy** Zoltán elnöklete alatt a debreceni ötöstanács szombaton vonta kérdőre Ujlaki József alacskai bányászt robbanószer tiltott használata miatt. A bányász Gál Imre felügyelő ládájából több robbanó patront ellopott és magánál tartott. A csendőrök a Sajó partján fogták el és úgy szedték ki a zsebéből a dinamitpatronokat.

A csendőri jelentés szerint Ujlaki beismerte, hogy ellopta a felügyelő ládájából a dinamitpatronokat. Elmondotta azt is, hogy a patronokkal

nem akart ő idegeneknek ártani, nem akart épületeket rongálni, csak a menyasszonyát, Kurucz Piroskát akarta felrobbantani.

A fiatal bányász a menyasszonyával összeveszett és úgy gondolta, hogy kiviszi sétálni a Sajó partjára és estefelé, mikor már hazafelé térnek és nem jár senki

a folyó parton a leány ruhájába csempészi a robbanásra előkészített dinamitpatront és magára hagyja a leányt.

Tervét csak azért nem tudta végrehajtani, mert elfogták közben a csendőrök.

A debreceni tárgyaláson a vádlott először beismerte, hogy tényleg azért vitte el a dinamitpatronokat, hogy a menyasszonyát felrobbantsa. Később azonban

visszavonta vallomását

és az elnök kérdésére kijelentette, hogy a csendőrök előtt csak kényszer hatása alatt tett olyan vallomást, hogy a menyasszonyát akarta felrobbantani.

A bíróság a bizonyítási eljárás befejezése után a bányászt egy hónapi fogházra ítélte, mert robbanószert tartott magánál. Az ítélet jogerős.

FÉRFI-NŐI

Átmeneti kabátok

Elsőrendü minőség Szolid szabott ÁRAK

MAGYARRUHAIPAR

BIKA ÉPÜLET

A KIE az egységért

A KIE-Szövetség ünnepélyes nyilatkozattétele. — KIE evangelizáció Debrecenben.

A Keresztyén Ifjúsági Egyesületek Nemzeti Szövetségének elnöki tanácsa október hó 19-én tartott ülésén a mozgalom vezetői és tagjai nevében ünnepélyes nyilatkozatot tett.

A nyilatkozat szerint már a KIE jelmondatából: »*Hogy mindnyájan egyek legyenek*...« mely Krisztus főpapi imájából van véve, rögtön kitünik az, hogy a KIE-mozgalomnak egyetlen és kizárólagos feladata van, ez pedig a missziósmunka annak érdekében, hogy a reábízott ifjúság egységessé váljék. A KIE szolgálata az *egység szolgálata.*

Leszögezi a nyilatkozat, hogy a végtelen világűrnek azon a földrajzi pontján, melynek neve Magyarország, az örökkévalóságnak ama pillanatában, melynek neve a magyar történelem jelene bennünket a gondviselő Isten bölcs végzése helyezett ide, feladatok betöltésére magyaroknak.

A rendkívüli idők rendkívüli fegyelmet kívánnak meg és ha soha nem is lett volna egységes arculata a magyar nemzetnek, ma ennek az egységnek meg kell születnie, mert csak keresztyén és nemzeti egységben menetelhetünk nemzetünk jövendő nagy céljai felé.

E nagy célnak az elérése érdekében a mozgalom körébe tartozó ifjúság erősebb összefogását határozta el a Nemzeti Szövetség azáltal, hogy az egész országra kiterjedő evangelizáló körutat szervezett meg. Ennek a körútnak első állomása Debrecen lesz, ahol *november hó 2-án és 3-án, szerdán és csütörtökön* este 8 órai kezdettel a KIE Piac ucca 36. sz. alatti előadótermében fiúk és fiatalemberek részére, míg november 3-án, csütörtökön a város tizenegy pontján, templomokban és más gyülekezeti helyeken férfiak és nők, fiúk és leányok számára tartanak összejöveteleket a KIE-mozgalom országos vezetői, akik közül ez alkalommal dr *Batiz* Dénes OTI főorvos, *Bonnyay* Sándor ev. ifjúsági lelkész, *Biró* György mérnök, dr *Karácsony* Sándor egyetemi magántanár, *Kovács* Bálint ref. ifjúsági lelkész, *Pógyor* István nemzeti KIE titkár, *Tamás* Ferenc ref. ifjúsági lelkész, dr *Teleki* László gróf és *Tóth* Kálmán tanár érkeznek Debrecenbe.

A debreceni KIE minden tőle telhetőt elkövet, hogy vendégei érkezéséről minél nagyobb körben tudomást szerezzenek.

Délután 4 órakor kezdődik

Laggyon úgy, mint régen volt
Gyöngyösi-Szinház

Reformációi emlékünnepélyek

A Kossuth uccai egyházrészben

A Kossuth uccai egyházrész október hó 30-án, vasárnap délután 5 órakor a kossuth uccai templomban tartandó reformációi és kollégiumi emlékünnepének sorrendje: 1. Gyülekezeti ének. 237. dics. 1. v. 2. Karének. Kalvicius: Erős várunk. Előadja a ref. tanítóképzőintézet énekkara Bodnár Lajos zenetanár vezetésével. 3. A 400 éves debreceni Kollégiumról előadást tart **dr. Nagy** Sándor kollégiumi vallástanár. 4. Schubert: A Mindenható. Előadja **Papp** Juliska énekművésznő, orgonán kíséri Bodnár Lajos zenetanár. 5. A Kollégiumról írt ünnepi költeményét előadja **Baja** Mihály Kosuth uccai lelkész. 6. Bach: G-dur praeludium. Előadja Bodnár Lajos tanítóképzőintézeti tanár. 7. Záróének: 37. dics. 1. v. — Az ünnepély az 5 órai harangozás után pontosan kezdődik. Sem belépődij, sem műsormegváltás nincs. A szokásos perselyadakozás az egyházrész szegényalapjára történik. E célra bármily csekély adományt köszönettel fogad a lelkészi hivatal.

Az Árpád-téri templomban

Október 31-én reggel 8 órakor az árpádtéri templomban reformációi ünnepi istentisztelet lesz, prédikál dr. Hegyaljai Kiss Géza. Ének: 236. dicséret, Erős várunk. November 3-án, csütörtökön reggel 8 órakor a Keresztyén Ifjusgi Egyesület budapesti vendégei végzik a templomi szolgálatot.

A Téglaskerti Olvasókertben

Az ünnepély műsora a következő: 1. 237-ik dicséret. 2. Porkoláb Gyula: Október 31-én című versét szavalja Pócsy Ilona leánykőri tag. 3. Szabó Gy.—Sántha K.: Reformáció. Énekli Birinyi János segédlelkész, harmóniumon kíséri Elekes Pál tanító. 4. Ünnepi beszédet mond Papp Imre vallásoktató lelkész, a debreceni vallásoktató testület elnöke. 5. Szilágyi Dezső: A nagy kazánfütő c. versét szavalja Kovács Irén leánykőri tag. 6. Händel: Concert. Oboán előadja Varga Elemér joghallgató. 7. Porkoláb Gyula: Luther c. versét szavalja Baczó Balázs segédlelkész. 8. 236. dicséret. — Belépődij nincs. Szeretettel hívunk és várunk mindenkit.

a Kollégiumban

A debreceni kollégiumi ifjúság minden esztendőben hagyományos keretek között rendezi meg a reformáció évfordulóján emlékünnepélyét. Délelőtt 10 órakor istentisztelet a Nagytemplomban. Utána 11 órakor ünnepély a gályarabok emlékoszlopánál: Énekel a Kollégiumi Kántus. Pályadijnyertes emlékbeszédét elmondja Szabó Dániel IV. éves teológus. Szaval Nyiry József III. é. teológus. Az emlékmű megkoszorúzása. A Kálvin—Zwingli emléktáblánál: Énekel a Kollégiumi Kántus. Az emléktábla megkoszorúzása.

Az idén is a mult hagyományaihoz híven értékes és nivós műsort rendez október 31-én, hétfőn délután 5 órakor a Kollégium dísztermében a következő műsorral: Énekel a Kollégiumi Kántus. Megnyitó beszédet mond dr Makkai Sándor egyetemi ny. r. tanár, ezidei dékán. Bach J. S.: Praeludium és fuga b-dur. Zongorán előadja ifj. Bacsó Jenő joghallgató. Emlékbeszédet mond Pataky László kollégiumi szénior. Énekel mándi Mándy Margit énekművésznő, zongorán kíséri Szabó Emil, a városi zeneiskola tanára. Szaval vitéz Mártha Béla II. éves teológus. Énekel a Kollégiumi Kántus. A Kántust Szigethy Gyula főiskolai ének- és zenetanár vezeti. A délutáni emlékünnepélyre belépőjegy nincs.

— **A református theologus ifjuság október 31-én** délután 5 órai kezdettel reformációi emlékünnepélyt rendez a Kollégium dísztermében a következő műsorral: 1. Énekel a kollégiumi Kántus. 2. Megnyitó beszédet mond dr Makkai Sándor egyetemi ny. r. tanár, e. i. dékán. 3. Bach J. S.: Praeludium és fuga b dur. Zongorán előadja ifj. Bacsó Jenő joghallgató. 4. Emlékbeszédet mond Pataky László kollégiumi szenior. 5. Énekel mándi Mándy Margit énekművésznő, zongorán kiséri Szabó Emil, a városi zeneiskola tanára. 6. Szaval vitéz Mártha Béla II. éves theológus. 7. Énekel a kollégiumi Kántus. A Kántust Szigethy Gyula főiskolai ének- és zenetanár vezeti. A délutáni emlékünnepélyre belépőjegy nincs, adományokat köszönettel fogadunk.

— **Evangélikus vallásos estély.** Október 31-én, hétfőn este 5 órakor az evangélikus egyházközség „Luther-szövetsége“ templomi vallásos estélyt rendez. Ünnepi előadást tart: Pass László esperes „A Tiszai evangélikus egyházkerület és a revizió“ cimen. A müsoros estélyen férfi-kar, imádság és ének lesz. Belépődij, müsormegváltás nem lesz. Az estély pontosan 5 órakor kezdődik. A Luther-szövetség szíveesen lát vendégeket.

— **A KIE reformációi emlékünnepélyét** október 30-án, vasárnap este hét órakor rendezi a Kistemplomban. Az ünnepély szónoka Pass László evang. esperes-lelkész lesz. A nivós müsoron Musza Ferenc orgonaszólóval, Baczó Balázs szavalattal és Kéri Sándor hegedüszólóval müködnek közre. Belépti dij nincsen. Minden érdeklődőt szeretettel hiv az elnökség. (:)

A villamosvonalat meghosszabbitotta a Hév. a köztemető főbejáratáig

H/Km. *Hirdetmény.* Értesítjük a t. utazó közönséget, hogy a Csapó uccai villamos vonalat a Köztemető Kassa út felőli kapujától meghosszabbítottuk a Köztemető főbejáratáig és azt folyó hó 30-án adjuk át a forgalomnak. A Csapó uccai vonalon, melynek végállomása most már a Köztemető főbejárata, szakaszbeosztás ugyanaz marad, mint az eddigi, úgy hogy bármely vonalon kiadott 24 filléres, avagy az Egyetemi klinikáktól érvényes 32 filléres átszálló jeggyel egészen a Köztemető főbejáratáig lehet utazni, vagy fordítva. Az árpádtéri megállóhelytől a Köztemető Kassa út felőli kapujáig érvényes I. szakaszos jegynek az érvényességét pedig kiterjesztjük a Köztemető főbejáratáig, vagyis a mostani végállomásig. *Az üzletigazgatóság.*

Épitési engedélyt kértek

Jójárt Józsefné Virág u. 7. kerítés, Katona István Pacsirta u. 29. dr. Fráter Imre Simonyi u. 3. kerítés, Lokhi Pál Mátyás kir. u. 33. kerítés, dr. Nagy István Poroszlay u. 14. átalakítás, dr. Wekerdi Béla Irén u. 33. lakóház, F. Varga Lajos Poroszlai u. 87. kerítés, Fazekas István Vigkedvü Mihály u. 38. műhely.

Hogy lett a magyarság jogász és katona-nemzet?

Bacsó Jenő rektor érdekes beszéde a doktorráavatáson.

Tegnap doktorráavatás volt az egyetemen. Ez alkalommal *jogi doktorokká* avatták Beregszászi Nagy Lajost, Fesztori Tibort, Kiss Gézát, Kerekes Pált, Gyurkovits Bélát, Horváth Zoltánt és Bakó Istvánt, az *államtudományok doktora* lett Váradi Sándor, *bölcsészdoktorrá* avatták Schlitt Ádámot, az *orvostudományok doktorává* Neumann Hajnalkát.

Az új doktorokhoz dr *Bacsó Jenő* rektor intézett érdekes beszédet, mondván többek között a következőket:

— Valamikor a külföldet járó magyar ember fülét sokszor megütötte az a hol vállveregető, hol kissé gúnyoros hang, hogy a magyarok csak jogászok és huszárok.

— Hogy ebben volt is némi igazság, annak a mi sajátos helyzetünk, a kelet és nyugat közé való beékeltségünk is oka volt. E két különböző fajú és vérmérsékletű nép területének küszöbén élve, ősi küldetésünk volt, hogy a sok támadás között is megmaradhassunk annak az elszigetelő zónának, amely a kelet és nyugat érdekeiért összecsapókat megfékezze. Nem volt a magyarnak ideje, hogy békésen dolgozgathasson, gyorsan kellett cselekednie.

— *Így lett a magyarság jogász- és katonahanemzetté, mert az igazságát sohasem hagyta* s azt a minket leigázni, meghódítani, nemzetiségünkből és fajiságunkból kiforgatni akarókkal szemben, ha kellett, törvénykönyvvel a kezében s ha ez nem segített, fegyverrel is megvédte. Ez a jogászi és ez a katonai szellem minden magyar férfiban megvan s osztályosa ennek a szellemnek a nálunk már az Árpádok óta egyenjogúságot élvező magyar nő is, mert az igazság érvényesítésében és a hazaszeretetben mindig lelkes és hűséges támogatója, segítője volt a férfinak. Ezért van, hogy a magyar soha igaztalan ügynek pártjára nem állott s ezeréves történetének második felében fegyvert is csak a hazájának, törvényeinek és függetlenségének védelmére ragadott. *Innen, hogy a magyar hadsereget honvédségnek nevezzük, innen, hogy a honvédség és a nemzet egy.*

— Ennek az igazságot kereső jogászi szellemnek s a hazájáért fegyvert ragadni kész nemzet katonái kiválóságának és erényeinek köszönhetjük, hogy nemzetünk ezer év viszontagságai között is fennmaradhatott.

— Ez a szellem hassa át Önöket is, amikor innen távozva kilépnek az életbe s vagy így, vagy úgy, de mindenképpen a magyar jövő előmenetelére szolgálják e hazát.

— Igazunk tudatában legyenek türelmesek, óvakodjanak a nemzet egységének megbontásától, egyéni érdekeiket mindig alárendelve a köznek, országunk irányítását és vezetését bízzák azok bölcsességére, akiket a Gondviselés a haza élére állított. Ha így járunk el, bizton remélhetjük az egy akaraton megerősödött Magyarország feltámadását.

Őszi és téli bevásárlásait
ne halassza tovább!

Szövetek

Divatszövet angóraszerű kivitelben szép színekben 1·68 — 1·48
Ruhaszövet divat csíkos vagy skót kockás 1·80 1·68 — 1·48
Gyapjuszövet újdonságok divat színekben 3·20 2·90 — 2·20
Gyapjuszövet különleges szövéssel vagy csíkkal 4·90 3·90 — 3·75
Kabátszövet 140 cm.-es jó minőség szép színekben 6·90 5·50 — 4·80
Köpenykelme divat színekben és szövéssel 10·50 9·80 — 6·50

Kötöttáru

Kötött blous divat fasonokban és színekben 7·80 3·90 — 3·30
Női swetter, kabát fason, divat színekben 8·50 5·95 — 5·00
Férfi pullóver zippzárral vagy anélkül 6·80 4·20 — 3·95
Leányka kabát végig gombos fasonban 1-es 3·90 — 2·40
Fiu swetter zippzárral, prima minőség 1-es 2·90 — 2·50
Mackó öltöny Mikulás és Pajtás marka 0-ás 4·25 — 3·60

Női fehérnemük

Svájci nadrág női pastel színekben 1·10 — 0·98
Ing-nadrág svájci kötésű jó minőségben 1·48 — 1·28
Téli nadrág vastag meleg bolyhozással 2·20 — 1·95
Triplex bőrnadrág négyszeres kötésű külön egesség 1-es — 2·80
Gyermek nadrág svájci kötésű 0·98 — 0·90
Téli nadrág gyermekeknek vastag bolyhozással 1·40 — 1·35

Flanellek

Pijama flanell sima vagy divatcsíkos 1·20 0·98 — 0·78
Fehérnemü flanell uj mintákban 1·38 1·28 — 0·98
Ruhaflanell bársonyos minőség, divat mintákban 1·45 1·28 — 1·10
Szövet barchet csodaszép divat mintákban 1·88 1·70 — 1·58
Matlasse újdonság sima vagy cioque szövés 3·30 — 2·88
Düftinbársony prima minőség őrlási választékban 2·40 2·20 — 1·98

Téli alsótrikók

Női trikó nadrág vagy ing meleg bolyhozással 3-as 3·80 — 2·50
Férfi trikó nadrág vagy ing meleg bolyhozással 3-as 4·80 — 4·20
Férfi trikó makkó fonalból, nadrág vagy ing 4-es 4·00 — 3·40
Gyapju trikó férfi egész prima nadrág vagy ing 4-es 8·20 — 7·00
Gyermek trikó kezes-lábas, meleg bolyhozással 1-es 2·85 — 2·00
Gyermek kamasnis vagy mackó nadrág 1-es 2·85 — 2·50

Férfi fehérnemü

Flanell ing divat melé vagy sportflanellből 3·90 — 2·60
Kötött téli ing jó meleg bolyhozással 4·90 — 3·90
Téli ing kötött, egész finom kivitelben — 6·90
Flanell alsónadrág meleg flanellből hosszu 2·50 rövid — 1·80
Alsónadrág prima rayé köpperből hosszu 3·20 — 2·80
Piyama jó meleg sport flanellből 9·80 8·80 — 6·50

Divat meleg nyaksálak
szép mintákban
0·75 0·95 1·20 1·48

Szaten kendő
egyszinü és mintás
2·50 2·75 2·95 3·20

Női és férfi
esőernyők
szép kivitelben
3·50 4·20 4·80

CSILLAG TESTVÉREK
Piac- és Simonffy-utca sarok

Letartóztatott festékkereskedő

Az a vád ellene, hogy a légvédelmi célokra való chlormeszet idegen anyaggal vegyitette és drágábban adta el.

A debreceni rendőrségre a napokban feljelentés érkezett Auspitz József Csapó utca 16. szám alatti festékkereskedő ellen. **A feljelentés szerint Auspitz József üzletében a légoltalmi célokra használatos chlórmeszet drágított áron adják.** A rendőrség dr. Csige Sándor kapitány irányítása mellett megindította a nyomozást az árdrágítás ügyében és Kovács Gusztáv detektív a lefolytatott vizsgálat során megállapította, hogy az Auspitz festéküzletben **a chlormeszet, melyet az utóbbi időben a légoltalmi berendezésekkel, óvóintézkedésekkel kapcsolatban nagymértékben vásároltak az emberek, kilónként 64 filléres áron adták el, ami árdrágítást jelentett a rendőrség** véleménye szerint. A nyomozás folyamán **felmerült az a gyanu is hogy a chlórmeszet esetleg más, olcsóbb anyaggal keverték és ezáltal légoltalmi célra használhatatlanná tették.** Ennek megállapítása végett a Kovács Gusztáv detektív által lefoglalt chlormeszet vegyvizsgálatra küldték, míg Auspitz Józsefet őrizetbe vette a rendőrség és az árdrágításra vonatkozólag dr. Csige rendőrkapitány többizben kihallgatta. A kihallgatások eredményeként Auspitz Józsefet átadták a kir. ügyészségnek.

A tegnapi napon megérkezett a Tisza István Tudományegyetem vegyvizsgáló intézetétől is a hivatalos jelentés, mely szerint **a chlórmész aktiv tartalma nem felel meg az előirásos követelményeknek. Hosszabb ideje raktáron is volt tartva s ezáltal nagymértékben csökkent értéke. A honvedelmi miniszternek 61.182. számú rendelete szerint a gyári chlórmésznek 35—38 százalékosnak kell lennie. Megállapittatott, hogy az Auspitz József üzletében lefoglalt és vegyvizsgálatra beküldött anyag csak 21 százalékos chlórmész s mint ilyen nem felel meg céljának.**

Kovács Gusztáv detektív egyébként a tegnapi napon lefoglalta Auspitz József üzleti könyveit és iratait, ezek közül azonban **a chlórmészre vonatkozo** lapok hiányoznak.

Dr *Bényey Zoltán* ügyész elrendelte a gyanúsított letartóztatását akinek ügye az uzsorabiróság elé tartozik és valószinü, hogy már a jövő héten tárgyalást is tartanak

Sakk

Tóth László a „Magyar Sakkvilág" felelős szerkesztője, kiváló szakíró folyó hó 31-én, hétfőn este fél 8 órakor Budapest II. hullámhosszán rádióelőadást tart a holland rádiótársaság rendezésében kezdődő sakkversenyről.

Az előadás időpontjával egyidejüleg veszi kezdetét az utolsó évtizedek legnagyobb versenye. A végeredményt illetőleg jóslásokba bocsátkozni szinte lehetetlen. A versenyzők névsorán végig tekintve megállapíthatjuk, hogy az indulók bármelyike lehet első, de utolsónak is épúgy bejöhet — pirulás nélkül.

Ime a névsor: Dr. Aljechin világbajnok (Páris), Két exvilágbajnok: Dr. Euwe (Hollandia), Capablanca (Kuba), Keres (Esztország), Fine, Reschewszky (USA), Botwinnik (Szovjetunió) és Flohr (Csehszlovákia).

Este 8 órakor ide gyere

részére

Csehszl.-Szlovákia

Halottak napján...

Az óra már elütötte a tizenkettőt...
S míg innen — a sötét éjfélen — halál-zugás,
Sár, köd, seb, vér, őrjöngő könyörtelen kaszás,
Tulnan rajta már dereng a hajnalhasadás.

Az ősz nem hirdet már többé árva elmulást.
S mi tegnap kínos halált, ma életet jelent.
Sírok felett a gyertya lángja feltámadást
Hirdet és mindenki visszajön aki elment.

Árván maradt régi sírok ott a felvégen
Ma megnyilnak és lesz testvéri találkozás,
Öröme magyarnak idelent s fent az égben,
Ma eljött a régen várt dicső feltámadás.

És ma — húsz év elmultán — én is hazamegyek
Oda ülök a vén cserfa alá újra...
Ujjongó lélekkel, hittel mint egy kis gyermek,
Virágot viszek egy elárvult, roskadt sírra:
...Az anyám sírjára.

FRIMMER PÁL.

Negyven szál rózsa

Dr Hegedüs Jenő ügyvédi jubileuma

A debreceni ügyvédi karnak bensőséges családi ünnepe folyt le az ügyvédi kamara legutóbbi választmányi ülésén, ahol dr *Hegedüs Jenő* ügyvédnek, a debreceni ügyvédi kamara elnökhelyettesének *40 éves ügyvédi munkásságát érdeme szerint, szeretetteljes hangulatban méltatták.*

A választmányi ülésén, amelyen a tisztikar teljes számban s a választmány tagjai is igen nagy számmal jelentek meg, a napirend előtt dr *Fráter Pál* elnök emlékezett meg a jubileumról. A mai idők — úgymond —, amikor új világ van kialakulóban s amikor órák alatt történelmi fontosságú változások mennek végbe, nem alkalmasak az egyén életében előforduló események ünneplésére, mindamellett nem mehetünk el szó nélkül azon évforduló mellett, amely kamaránk egyik legjobbjának életében bekövetkezett, dr Hegedüs Jenő barátunk, a kamara elnökhelyettese néhány nappal ezelőtt töltötte be ügyvédi gyakorlatának 40. esztendejét. Baráti és kartársi kötelességünk megemlékezni erről az évfordulóról s a legnagyobb tisztelet és szeretet hangján üdvözöljük Hegedüs Jenőt. Negyvenéves ügyvédi multjában minlig becsületes odaadó munkát végzett, a debreceni ügyvédi kamara életében több mint 25 éve önzetlenül tevékenykedik, kartársainak mindig készséggel szolgálatára állott és minden közérdekű megmozdulásból kivette részét. Több mint másfél évtizede tölti be az elnökhelyettesi tisztet a kamarában, vezette és irányította fegyelmi bíráskodásunkat s e működésével méltán érdemelte ki az igazságos bíró és humánus ember nevet. Amikor ezekről az érdemeiről az évforduló alkalmából megemlékezünk, a legjobbakat kívánjuk neki azzal, hogy munkásságát a remélhetőleg minél később bekövetkező öregségében is folytassa.

A választmány egyhangú helyesléssel fogadta az elnök szavait és azt az indítványát, hogy *a negyvenéves évfordulót jegyzőkönyvben örökítse meg és negyven szál rózsából álló virágcsokrot nyujtott át neki.*

Dr *Hegedüs Jenő* hálás szavakkal köszönte meg az ünneplést. Visszapillantást vetett ügyvédi és elnökhelyetesi pályájára, amikor *a debreceni ügyvédi kamarához még három vármegye tartozott és örömét fejezte ki, hogy ez az évfordulója most következett be, amikor úlban van a magyar igazság.*

Tanyai konferencia Szepesen

A debreceni református egyház tanyai egyházrésze áldásos és hasznos munkáját már ismerik azok, akik figyelemmel kísérték. A legevangéliumibb kötelességet teljesíti ez az egyházrész, amikor a sötétségben járó tanyai nép között az evangélium világító fáklyáját tartja magasra, hogy lássanak nagy világosságot.

November 6-án, a jövő vasárnap olyan konferenciát rendez a szepesi tanyai körzet, amelyen Debrecen tanyavilága minden részéből résztvesznek a tanyai körzetvezető emberek. Közel harminc tanyakörzet lesz itt képviselve, átlag kettő kiküldött által. A városból is nagyon sokan kimennek, hogy találkozzanak a tanyai testvérekkel. A konferencia tíz órakor kezdődik istentisztelettel, melyet *Uray Sándor* lelkipásztor, egyházkerületi főjegyző végez. Utána dr *Makkai Sándor* egyetemi tanár, volt erdélyi püspök tart előadást »Tanyamisszió« címen, amelyet megbeszélés követ. A konferencia résztvevőit a szepesi körzet látja vendégül a közös ebéden. Szíves szeretettel kérjük ez alkalommal is mindazokat, akik meghivót kaptak, hogy megjelenésükkel a konferencia sikerét előmozdítani szíveskedjenek. Indulás a nagyállomástól 9 óra 29 perekor, visszaérkezés délután öt órakor.

Tizenhat hajduhadházi tolvaj a komádi vásárban

Kellemetlen meglepetés érte a legutóbbi komádi vsron a kereskedőket. Nagyszámú tolvaj lepte el a piacot és mindent lopkodtak, amihez csak hozzáférni tudtak. Különösen a ruhaneműeket, kalapokat, csizmákat lopkodták válogatás közben.

A csendőrök a helyszini nyomozás során elfogtak több hajduhadházi asszonyt, akik beismerték, hogy néhány ruhát, kucsmát loptak el. A nyomozás során a csendőrség azt állapította meg, hogy 16 hajduhadházi asszony ment át a komádi vásárra, hogy összebeszélés alapján, portékaválogatás közben lopkodjanak.

A csendőri nyomozás alapján **Kökényessy** Bálintné és 15 társa ellen indult meg az eljárás. A gyanusítottak közül nyolcat a debreceni törvényszék fogházába kísértek.

Egész vasárnap melegvizet adnak a fedett uszodában

Értesítem az érdekelt közönséget, hogy a város nagyerdei fürdőtelepén a fedett medencében vasárnap délutánonként is, tehát egész vasárnap meleg vizet szolgáltatunk.

Zöld József s. k.
h. polgármester.

Fővárosi napilap keres helyi
szervezőt
fixre és jutalékra.
ajánlatokat alanti címre:
Magyar Nemzet kiadóhiv.
Budapest 62., postafiók 550.

Az ujságiró Club kedden uj helyiségbe költözik

A Debreceni Ujságiró Club november elsejétől az Arany Bikaszállóba teszi át helyiségét. Az új helyiség voltaképpen egyáltalán nem új, mert *nyolc év előtt credetileg ebben a helyiségben alakult meg az Ujságiró Club* és három éven keresztül volt már akkor is a debreceni úri társaság kedvelt találkozó és szórakozóhelye.

A rendkívül kellemesen és otthonosan berendezett új helyiségben a Debreceni Ujságiró Club az eddiginél is fokozottabb mértékben igyekszik valódi otthont és igazán kellemes tartózkodási helyet teremteni a debreceni úri közönség számára.

A debreceni Turul mozgalma a Felvidék magyar gyermekek vendéglátásáért

A Turul Szövetségbe tartozó budapesti Buda Bajtársi Egyesület kezdeményezésére nagyjelentőségű mozgalom indult meg abból a célból, hogy *a visszacsatolt Felvidék ifjúságát, fiúkat és leányokat egyaránt, összehozza az anyaország ifjúságával.* E mozgalom célja az, hogy az ifjúság lelki egybeolvadása a jövendő magyar fejlődés érdekében minél gyorsabban megtörténjék és az anyaországot, annak intézményeit és kultúráját megismerjék. Ezt a célt a magyar családok vendégszeretetén keresztül óhajtja elérni, *ezért felhívást intéz a magyar apákhoz és anyákhoz, hogy lássák vendégül rövidebb-hosszabb időre a felvidéki magyar szülők gyermekeit.* E felhívásban rámutat arra, hogy sokezer magyar ifjú és leány nőtt fel a trianoni határokon túl anélkül, hogy őszinte, nyílt szavakat hallott volna az igaz magyar történelemről és kultúráról. A megszállott területek magyar apái és anyái naponta látták és tapasztalták, hogy gyermekeiket ellenséges szellemben nevelik.

E nagyjelentőségű mozgalomnak Debrecenben és a Tiszántúlon való megszervezését és irányítását a bölcsészettanhallgatók »Árpád« Bajtársi Egyesülete vette kezébe. Az egyesület vezérsége kérő szóval fordul a debreceni szülőkhöz a mozgalom támogatása érdekében és kéri, hogy levélben, vagy személyesen, vagy pedig telefonon (25—00) keressék fel az egyesület vezérségét (Debrecen 10, központi egyetem) ebben az ügyben, ahol mindenkinek szívesen nyujtunk az akcióról bővebb felvilágosítást.

A vendéglátás bejelentésére szolgáló ív a vezérségtől levélben is igényelhető. Bizonyosra vesszük, hogy a Turul Szövetség e mozgalma a magyar családok lelkében visszhangra talál és a magyar apák és anyák segítségül lesznek az ifjúság lelki egységének megteremtésében és számosan csatlakoznak a mozgalomhoz.

Egy müszaki csapat megvendégelt 100 szegény gyermeket

A magyar honvédség alakulatai köztudomás szerint **bőségesen el vannak látva és élelmezésük kitünő.** Nem egy esetben még a feleslegből juttathatnak a szegényeknek is. Ilyen eset történt tegnap, mikor az egyik, Debrecenben állomásozó müszaki csapat megvendégelt 100 szegény gyermeket.

A csapat szociális érzésü parancsnoka megjelent **a Varga uccai róm. kat. elemi iskola igazgatójánál** s felajánlott 80—100 gyermek részére azonnali ebédet.

A gyermekek kivonultak az udvarra, ahová a katonák egy nagy kondér pompásan elkészitett gulyással, felszeletelt katonakenyérrel, sajkákkal, kanalakkal felszerelve megérkeztek s megebédeltették **közel 100 szegény éhes kis gyomrot.** A megvendégelt kis sereg örömmel s a jó gulyással és prófunttal telitve vitte a szélrózsa minden irányába a valóságot, hogy katonáink bőségesen el vannak látva a legtáplálóbb élelemmel és feleslegükből még a reászorultakon is tudnak segiteni.

A kis jóllakott sereg örömujjongva éljenezte meg vitéz katonáinkat.

A Népszövetség már a tisztviselőit is elengedi

A világpolitikai események feleslegessé tették a Népszövetséget, melynek soraiban a tekintélyi elven alapuló államok már nem találhatók. A Népszövetség genfi pazar palotája már kezd kiürülni. A napokban 50—60 főtisztviselő hagyta el helyét, részint önként, részint mert takarékossági szempontok figyelembevételével felmondtak nekik.

METEOR MOZI MÜSORA

Vasárnap: **Shirley Temple-vel, INDIA LÁNGOKBAN.** Előadások: 3-tól.

Hétfőn, kedden: **KISS FERENC** hatalmas magyar filmje: **AZ ELCSERÉLT EMBER.** Előadások: Hétfőn 5-től, kedden 3-tól.

A november 1-i teljes bevételünk 10 százalékát a „Magyar a magyarért" és a „Nemzeti repülőalap" javára adjuk.

Szebbnél szebbek,

jobbnál jobbak rádióim, csillárjaim, gramafon és lemez ujdonságaim. Villamos cikkek szerelések, javítások.

Nánássy Lajos

Piac utca 85. szám

(Menetjegyirodval szemben) (Menetjegyirodval szemben)

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata október 30-tól november 6-ig: »Kígyó«, Piac u. 31. Telefon: 30-95. — »Magyar Korona«, Péterfia u. 10. Telefon: 16-06. — »Csillag«, Árpád tér 1. Telefon: 29-32. — »Sas«, Hatvan u. 70. Telefon: 11-39. — »Szent Háromság«, Homokkert, Szabó Kálmán ucca 14. Telefon: 17-09.

MENTŐK TELEFONSZAMA: 04.
RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

Fegyelmet!

Ezekben a cselekvésekre lendítő, boldog napokban a magyar lélek elszánt lángja néha az egeket csapkodja. A magára és erejére eszmélt magyarság cselekedni kész. Áldozatosan és személytelenül. Mindenki szívvel lélekkel áll munkahelyén, hogy a sok dolgos kéz önzetlen munkája meghozza a megújhodást és a Felvidéket.

A magunk ügyét-baját sutbadobtuk. Húsz év lelki rabságban halványra sápadt nemzetünk arcán lassan, de biztosan kivirul az egészség hamvas rózsája. Megerősödött a jobb jövőbe vetett hitünk, lendíteni kész acélos akaratunk, megtanultunk újra örülni, mosolyogni és lelkesedni. És ez nagy dolog! Csoda!

A tehetséges magyar nép lázasan nekifeküdt a munkának. Képzelete lendületes szárnyalással termel. Szelleme kutat, fürkész. Meggondoltsága óvatosan fejleszt, szívós akarata elszántan és megalkuvás nélkül küzd. A pattanásig cselekvésre feszült idegrendszer sürget. Istennek hála eggyé lettünk a célkitűzésben.

Ha van nézeteltérés közöttünk, magyarok között, az csak a megoldás módszereiben mutatkozhatik, hiszen nincs két egyformán gondolkodó ember sem. Ezek a nézeteltérések annál alaposabbak lehetnek, minél önállóbban gondolkodó emberek vitatják azt meg egymással. Ez is természetes, mert csak önálló szemléletünek lehet igazi meggyőződése. A meggyőződés pedig érvekkel nehezen ingatható meg. Azonban a történelmi szükségességek, a sorsszerű szorongattatások és megpróbáltatások nagy elhatározásokat és ezen az alapon hatalmas feladatok megoldását sürgetik — a lelki elkülönülésnek helye többé nem lehet.

Nem járhat tehát külön utakon az ifjú és az agg. Nem különülhet el a szegény és a gazdag. Nem válhat el egymástól a polgár és a katona. Minél nagyobb erőfeszítésre készülnek, annál kevésbé!

Minden széthúzás erőpocsékolás és oly surlódásokhoz vezethet, amely a feltétlenül szükséges erőkifejtést apasztja.

Ezt a szívességet pedig nem teszszük meg ellenségeinknek!

Fegyelmet hát! Önkéntes lelki hódolást, mely kötelezzen mindenkit. A nagyot a testvéri gondosságra az elesett iránt, a jólétben élőt a nélkülöző könnyeinek felszárítására, a mohó önzést becsületes lelkiismeretvizsgálásra, a zabolátlant az engedékenység boldog vállalására.

Kevesen vagyunk, sorainkat senki kedvéért meg nem bontjuk, mert győzni akarunk!

A győzelem megéri az áldozatot, melyért áldó unokák mondják majd el neveinket.

Fegyelmezett zárt sorokban induljunk hát előre!

— Vasárnapi istentiszteleti rend a református templomokban: Nagytemplomban délelőtt 10 órakor pr. dr Soós Béla, ág. dr Farkas Pál, délután 5 órakor Csutoros Sándor. — Kistemplomban délelőtt 9 órakor pr Uray Sándor, ág. Szenes László, délután 5 órakor különkelyhes úrvacsoraosztás pr. Szenes László, ág. Uray Sándor. — Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órakor pr. Baja Mihály, ág. dr Bartha Tibor, délután 5 órakor ref. és kollégiumi emlékünnepély, dr Nagy S., Baja Mihály stb. — Ispotály templomban délelőtt 10 órakor pr. Molnár Ferenc, ág. Kulcsár Dezső, délután 5 órakor László Lipót. — Károli Gáspár téri templomban délelőtt 9 órakor pr. Kolozsváry Kiss László, ág. Kiss Antal Jenő, délután 4 órakor Kiss Antal Jenő. — Árpád téri templomban délelőtt 10 órakor pr. dr H. Kiss Géza, ág. Márki Kálmán, délután 3 órakor Márki Kálmán. — Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor pr. Kovács József, ág. Szilágyi László, délután 5 órakor Szilágyi László. — Nyilastelepi templomban délelőtt fél 9 órakor a nem úrvacsorázók részére pr. Heretes Antal, 10 órakor pr. Mezey Béla, ág. Orosz János, délután 3 órakor Heretes Antal. Október 31-én délelőtt 10 órakor Orosz János, délután 3 órakor vallásos ünnepély, dr. Juhász L. — Csapókerti templomban délelőtt 10 órakor pr. dr Dancsházy Sándor, ág. Kiss Lajos, délután 3 órakor Szalai Sándor th. — Kerekestelepi templomban délelőtt 10 órakor pr. Kulcsár Ferenc, ág. Nagy Dezső. délután 5 órakor Kulcsár Ferenc. — Nyulasi állami iskolában délelőtt 10 órakor pr. és úrvacsorát oszt dr Lencz Sándor. — Téglaskerti állami iskolában délelőtt 10 órakor pr. és úrvacsorát oszt Birinyi János, délután 3 órakor vallásos ünnepély: Papp Imre — Horthy kórházban délelőtt negyedkilenc órakor Nagy Sándor. — Téglavetői gyülekezeti házban délelőtt 10 órakor gyermekistentisztelet: Kováts Árpád, délután 3 órakor Kováts Árpád. — Wolaffka-telepi olvasókörben délután 3 órakor Szilágyi László. — Tanyai istentiszteletek. Ondód I. Kádárdülő, prédikál és ágendázik: vitéz Szabó Endre. — Gyermekistentiszteletek: Téglavetői gyülekezeti házban délelőtt 10 órakor Kováts Árpád. — **Október 31-én:** Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr Farkas Pál. — Homokkertben délelőtt 10 órakor: Szilágyi László, délután 6 órakor ref. emlékünnep: Kovács József. — Csapókertben délelőtt 10 órakor: Farkas Dezső, délután 3 órakor Firi József th.

— *Reformációi istentisztelet a Nagytemplomban.* Október 31-én, a reformáció emléknapján, hétfőn délelőtt 10 órakor a Nagytemplomban hálaadó istentisztelet tartatik, melyen az ígét dr Farkas Pál püspöki másodlelkész hirdeti. Ezen az istentiszteleten képviseltetik magukat a különböző hatóságok és testületek is.

— Római katolikus szentmiserend, a Szent Anna uccai templomban. 6, 7, 8.20 órakor csendes mise. Fél 10 órakor szentmisét mond és prédikál Láng Pál pápai kamarás, 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor szentmise. — A kertségekben a következők mondanak misét: Csapókertben: Kummergruber Emil. — Homokkertben: dr Rassovszky Kálmán. — Nyilastelepen Kiss László. — Auguszta szanatóriumban; Horváth István. — Hajdúsámsonban: Lovász Gyula. — Józsán: dr Szabó János.

— Istentisztelet a görög katolikus templomban. Reggel 7 órakor reggeli istentisztelet. — 8 órakor diákmise. — 9 órakor katonamise. — 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos mondja. — Háromnegyed 12 órakor csendes szentmise. — Délután félnégy órakor rózsafűzér ájtatosság. — Délután négy órakor vecsernye, utána októberi ájtatosság. — November elsején kedden délelőtt 9 órakor katonamise, délután 6 órakor ünnepélyes gyászszertartás szentbeszéddel. — November 2-án, szerdán délelőtt 8 órakor nagy szentmise. — Délelőtt 9 órakor katonamise.

— Az evangelikus templomban vasárnap délelőtt 9 órakor ifjúsági istentisztelet. Prédikál: Labossa Lajos. — Délelőtt 10 órakor gyülekezeti istentisztelet, prédikál: Pass László. — Délelőtt Püspökladányban, este Hajdúszoboszlón szórványistentiszteletet és úrvacsoraosztást tart Böjtös Sándor. Itthon este öt órakor gyülekezeti istentisztelet, prédikál: Pass László.

— Istentiszteletek a baptista imaházban. A Szappanos uccai imaházban vasárnap d. e. fél 9-től fél 10-ig imaáhítat, fél 10-től fél 11-ig prédikáció, 11—12-ig vasárnapi iskola, d. u. 6—8-ig vallásosestély vegyeskar és zeneszámokkal. Szerdán este 7—8-ig bibliaóra. Péntek este 7—8-ig imaóra.

x Háztulajdonosok figyelmébe! A közeledő nemzeti ünnepek alkalmára szükséges ház-zászlók nagyválasztékban Szent Anna ucca 10. Pikó László kézimunkaüzletében kapható. Árajánlat díjtalan.

— A Népművelési Bizottság ingyenes tanfolyamokat állít fel az írni-olvasni nemtudók számára. Az Iskolánkívüli Népművelési Bizottság azon kérelemmel fordul a város közönségéhez, hogy írni-olvasni nemtudó alkalmazottjának vagy ismerősének nevét szíveskedjék a Bizottság titkári hivatalával (Széchenyi u. 20. sz.) közölni s lehetővé tenni, hogy az illető analfabéta a tanfolyamra mielőbb önként jelentkezzék. Bjelentés vagy jelentkezés — a már jelzett helyen — hétköznapokon d. e. 9—2 óra között történhetik. Iskolánkívüli Népművelési Bizottság.

x Nagy kedvezménnyel válthat szinházi füzet szelvényt a Csokonai Szinház földszinti titkári irodájában.

Gyümölcsfa, Rózsa, Díszfa, Diszcserje, Évelővirág, Szőlővessző kapható

Nagyban is megrendelhető:

Unghváry József

ceglédi faiskolájának

debreceni lerakatában

Bejárat Bethlen u. 14. sz. helyett

Garai ucca 5. szám alatt.

Egyedüli megbizott:

Kocsák György

Őszi éneket mondok

Irta: Baja Mihály.

Csak itt a tél már nemsokára,
Leszállt a dér a sok virágra,
Fogy a szín, illat szaporán.
Búcsúzik a levél az ágtól,
Az ág is meghajolva gyászol:
„Ne még, ne hagyj itt oly korán."

S e nagy búsongó elmúlásban
Mégis mily édes újulás van,
Valami szent, megnyugtató.
Koporsóban a fény, az élet,
Igy rendelted a földi véget,
Te böles, te jó Mindenható.

A fecske, gólya költözőben
Fészkét köszönti elmenőben:
„Tavasszal újra megjövök!"
E szívszorító változásban
Ninesen halál, csak változás van
S a benne fénylő lét: örök.

Én Istenem, jó vagy te hozzánk,
Kezed letörli könnyes orcánk,
Jóságod enyhe napsugár;
Lehajlasz esdeklő szavunkra,
Virágot hintegetsz útunkra,
Hogy elfeledjük, ránk mi vár.

Kétségeinket messze űzöd,
Szivünket hittel egybefűzöd
S tanitgatod szelídeden,
Ne fájjon úgy majd az az óra,
Ha el kell mennünk nyúgovóra:
A sírban is tavasz legyen.

— A marhakiviteli bizottság tagjai. Hajdumegyében a marhakiviteli kontingens megállapítását egy bizottság intézi, a marhatenyésztő egyesületi elnök vezetésével. A Mezőgazdasági Kamara két tagot és két póttagot delegál a bizottságba. Most értesítették a mezőgazdasági bizottságot, hogy az egyik tagként Csáky Jánost, másikként dr Szalay György titkárt küldték be a bizottságba.

— Iparok forgalma 1938 október 20-tól 27-ig. Uj iparok: Hajdu Lajos szatócskereskedés, Mezei Antal üveges, Pajtás István cipész, ifj. Tótfalusi Géza bőr és bazáráru kereskedés, Schachinger Lajos fogműves. — Megszünt iparok: Pap Márta kifőzés, Klein Samuel cselédközvetítő, özv. Heuschrecker Ferencné nőiszabó, özv. Varga Gáborné csizmadia, Kiss György hentes és mészáros, Balogh Sándorné gyümölcs, baromfi, stb. kereskedés, Tóth Mária előnyomda, kézimunka és rövidáru kereskedés.

Ha nem talál kap holnap

helyet, ide gyere részére Csokonai-Színház

Magyar gyermek imája.

Búza Marikának ajánlva 1938 október hó 28-án.

Megköszönöm Néked édes jó Istenem,
Az én édesanyám kit Te adtál nekem
Ő tanitgat rá, hogy imádjalak Téged,
Szeressem a Hazám, ezt a drága földet
Anyám mesélte, mily szép volt régen minden,
Mikor nem olyh parancsolt Erdélyben
Mikor nem oláh parancsolt Erdélyben Kassa.
De szép is lehetett ez a drága Haza.
Köszönöm Istenkém, hogy én itt születtem,
Hogy én magyar vagyok, hogy magyar lehettem.
S ha olyan szép volt mit elraboltak tőlünk,
K[illegible]adj vissza, mindent vissza nékünk.

Ackermann Pálné,
Debrecen

— **Miserend a csapókerti római katolikus templomban.** Vasárnap, okt. 30-án, Krisztus királysága ünnepén 9 órakor nagymise, oltáriszentségkitétel és szentbeszéd. Délután 5 órakor rendes rózsafüzérájtatosság, utána litánia oltáriszentségkitétellel. — Hétfőn, október 31-én, délután 5 órakor lesz az utolsó rózsafüzérájtatosság, szentbeszéd, litánai, oltáriszentségkitétellel. November elsején, Mindenszentek ünnepén délelőtt 9 órakor nagymise, szentbeszéd. Délután 6 órakor megemlékezés az elhunytakról, a szentbeszédet dr Wittmann Ádám piarista tanár mondja, utána Mindenszentek litániája és imádság az elhunytakért. November 2-án, Halottak napján délelőtt 7 órakor énekes gyászmise az összes elhunyt hivekért.

— **Doktorrá avattak Budapesten egy ujságosfiút,** aki éveken át az egyik körúti kávéházban szolgált és készült a jogi doktorátusra. A fiatalember, mint ujságos fiú a keresményéből tartotta el édesanyját és testvérét is. Az apjának Ipolyságon volt téglagyára, de a csch megszállás következtében tönkrement. Az ujságos fiú, dr Zorkóczy Károly már felmondta az állást mert igéretet kapott, hogy megfelelő elhelyezést kap.

— **A kistemplomi egyházrész** tekintettel arra, hogy ma, vasárnap egy eddig szokatlan időben **történő úrvacsoraosztási alkalmat vezet be,** ezúton még egyszer felhivja a református hivek figyelmét arra, hogy ma délután 5 órakor a Kistemplomban különkelyhes úrvacsoraosztás lesz.

IRÓGÉPEK JAVITÁSA **HURAY,** Iparkamara T: 17-93

— **Kollégiumi Diákszövetség novemberi összejövetele.** A szövetség november 2-án, szerdán este 6 órakor tartja összejövetelét az Angol Királynő zöldtermében. Időközi aktuálitások megbeszélése megbeszélése után Baja Mihály lelkész fogja felolvasni egyik humoros versét, majd Csobán Endre ad ismertetést „Szép vagy diákélet" cimen. Dr Nagy Sándor a mai időknek megfelelően debreceni diákokról emlékezik „Beregszászi kirándulás" titulussal. A régi kollégiumi tanárok arcképsorozatának, karrikaturáinak vetitése mellett Csobán Endre, Szemes Károly adnak elő humoros modorban. Ezenkivül lesz egy müsoron kivüli szám, cimet és előadót nem közölhetünk magasabb szempontokból, de annyit elárulhatunk, hogy mai diákjainkra rendkivül jellemző lesz. Diáktársakat várja, érdeklődőket hivja a vezetőség. (:)

— **A főváros minden kerületében két—két légoltalmi segélyhely épül.** A tizennégy kerületben összesen 28 ilyen segélyhelyet állitanak fel.

— **Nehéz székelésben szenvedők,** különösen azok, akiknek fájdalmas végbélbajok — mint aranyér, repedes, előesés, sípoly, szűkület teszik az életet kellemetlenné, bélürülésüket reggel és este negyed pohár természetes **Ferenc József** keserűvizzel megfelelően elrendezhetik. Kérdezze meg orvosát.

ANYAKÖNYVI HIREK

SZÜLETÉS: Horváth Mátyás npsz. Bellegelő 375. leány, Margit. Antal János fm. Haláp 79. fiú, Sándor. Tótos Károly asztalos s. Apaffy u. 27., leány, Anna. Szűcs Kálmán műszerész Bethlen u. 40. fiú, László. Kellner Antal keresk. utazó Széchenyi u. 31. fiú, Péter. Deli Sándor kőműves s. Kálmán u. 37. fiú, Sándor. Dósa József npsz. Nyírábrány fiú, István. Szilágyi György gazd. cseléd Bellegelő 172. leány, Erzsébet. Silberstein Adolf munkaveztő Borz u. 13. leány, Mária. Molnár Márton kovácsmester Rokkant-telep 7. fiú, Miklós.

HÁZASSÁG: Szentpáli Gavailér Andor doh. jövedéki tisztviselő Varga u. 14.—Jakab Ida Külsővásártér 8. Kovács István gazdálk. Kétmalom u. 8.—Lakatos Erzsébet Csók u. 5. Zabos Péter Búváros—Szarvas Zsuzsánna Ebes 36. Kerékgyártó Mihály hentes s. Belleg. 86—Major Eszter Endre u. 10. Horváth József npsz.—Szabó Erzsébet Nyugoti u. 40. Kapusi János fm.—Kontor Eszter Kádár d. 46. Regőczi József npsz—Szabó Etelka Bajnok u. 2. Czirbes József npsz—Kövi Juliánna Nyil u. 54. Gál Dénes gyári munkás—Vásárhelyi Margit Belleg. 458. Drubák József npsz.—Juhász Eszter Nyugoti u. 28. Koroknai József fm. Torockó u. 22.—Fodor Juliánna Dégenfeld tér 4. Nagy Géza máv. tűzőr Lepke u. 4.—Botos Erzsébet Dobozi u. 3. Balogli Lajos npsz.—Tóth Róza Keresztesi u. 4. D. Nagy Lajos hentes s. Péterfia u. 38.—Petermán Róza Hatvan u. 6. Katona József nőiszabó s. Homok u. 125.—Dragos Mrnó Keményt Zs. u. 7.

HALÁLOZÁS: Nagy József ref. 1 napos. Fekete Margit ref. 2 hónapos Böszörményi u. 85. G. Nagy Anna ref. 4 hónapos Nagycsere 95. özv. Bodolai Györgyné ref. 78 éves Kishegyi ut 40. Pintye Józsefné r. kath. 38 éves Csenger. Rinyu László r. kath. 10 hónapos Geszteréd, Szecsku István r. k. 3 hónapos. Kabar u. 2. Papp Tibor g. kath. 8 hónapos. K. Tóth u. 17. Győrfi Júlia g. kath. 8 hó K. Tóth u. 34. Lichtmann Alfréd izr. 1 napos Nyirvaja, Sipos István gazdálk. ref. 84 éves Agárdi u. 20. Kálmánhelyi Irén ref. 25 éves Wesselényi u. 51. Antal Sándor trafikos r. kath. 45 éves Budapest. Doró József npsz. ref. 50 éves Hajdúszoboszló, Kovács Károly ref. 13 hónapos Derecske. Tomkai Sándor ref. 9 hónapos Tegez u. 33.

— **Dr Haendel Vilmos egyetemi professzor a Felvidékről tart előadást.** A Tisza István Népszerü Tudományegyetemen az első előadást dr Haendel Vilmos egyetemi ny. r. tanár tartja a Felvidék cimen november hó 3-án, csütörtökön d. u. 6 órakor a Kereskedő Társulat disztermében (Ferenc József ut 8. sz.). A kitünő professzor előadása iránt városunk társadalmának minden rétegében nagy érdeklődés mutatkozik. Belépti dij nincsen. Az előadás pontosan kezdődik. Ruhatár van. (:)

— **A volt 16-os közös huszárok** vasárnap. 30-án tartják hősi halottaiknak emlékére, emlékünnepélyüket. 10 órakor istentisztelet, 11 órakor gyülekezés a vármegyeháza előtt az emlékmű megkoszorúzáshoz kérjük a volt huszárokat mennél nagyobb számmal jelenjenek meg. Bajtársak.

x **Gyors tájékoztatást kap a közönség ma** minden aktuális eseményről a rádió útján. Nappal is kiváló külföldvétel érhető el a 88-as tipusu Orion rádióval. Minden olyan kellék megtalálható a készüléknél, mely a csucsteljesitmény eléréséhez szükséges. Minden Orion rádiókereskedő készséggel bemutatja.

x **Porcellánfestés** tanitások megkezdődtek, a téli hónapokra. Katona Mici Huszár ucca 13. szám.

— **A magyar-lengyel közös határért és testvériségért!** A budapesti Magyar Mickieviez Társaság a magyar-lengyel barátság propagálására november 6-án, a jövő vasárnap délután fél 6 órakor a vármegyeház disztermében az egyetemi kisebbségjogi intézet rendezésében diszülést tart. A megnyitót **Lossonczy** István főispán mondja, előadásokat tartanak az emlitett társaság tagjai, szaval **Tuster** Jolán kisasszony. Részletes müsort később közlünk. Belépő dij nincs.

x **Schaff tánciskolájában,** Koronában harmincadikán, vasárnap táncvizsga. — Harmincegyedikén hétfőn tanfolyam kezdődik iparosoknak és kereskedőknek.

— **Mária román királyné szivét** eltemették pénteken a Fekete tenger partján épült királyi kastély templomában. Az elhunyt királyné végrendeletének tettek eleget ezzel a temetéssel.

x **Hölgyek! A legdivatosabb** szőrmebundákban és szőrmékben **nagyválaszték Barkó Márton** utódainál, a **Szinház-átjáróban.** Javitások. átszabások legolcsóbban.

— **Halálos autóbaleset történt** a veszprémi országuton, ahol Jung Jánosné az országut közepén haladt és az autó tülkölésétől megriadva, a gépkocsi elé ugrott. A gázolást megakadályozni már nem lehetett és az asszony halálos sérülést szenvedett. Az autót, mely a budapesti NEP titkárságának tulajdona, Zergi István soffőr vezette.

— **A török köztársaság kihirdetésének évfordulóját** háromnapos nemzeti ünneppel teszik emlékezetessé a törökök. Sok ezer diadalivet emeltek, melyeket Kemál arcképe diszit. A katonaság és diákság nagy felvonulásokat rendez a nagyobb városokban. Az ünnepségek hétfőn este fejeződnek be.

SZÖVETEK legolcsóbban GABÁNYINÁL, PIAC U. 1.

— **Háromhónapi fogházra ítélték a nemzetgyalázó részeg munkást.** Nemzetgyalázás, kormányzósértés és vallás elleni izgatás miatt került a vádlottak padjára a debreceni törvényszéken szombaton délelőtt Hamernyik József miskolci napszámos. A vád szerint a napszámos a sajóparti strandon dolgozott társaival, de részegen jelent meg a munkára és botrányosan viselkedett. A felügyelő, Héder Bertalan figyelmeztette a részeg munkást a rendes viselkedésre, de az nem fogadta meg a szót, mire a felügyelő kiutasította és a többi munkás kivezette. Hamernyi dühében ordítozva szitkozódott és olyan kifejezéseket használt, melyekkel elkövetette a három rendbeli bűncselekményt. A tárgyaláson az ötös tanács előtt tagadta, hogy gyalázkodó kifejezéseket használt volna. A tanuk bizonyitották a vádat és a bíróság elítélte a munkást 3 hónapi fogházra. Az ítélet jogerős.

— **Leomlott az agyagbánya fala Olaszfalu határában.** Amberg Károlyt és Amberg Katalint, akik agyagot ástak, eltemette a föld. A két holttestet csak egyórai munkával tudták kiásni a földtömeg alól.

— **A hálás Szudétaföld egy várkastélyt ajándékozott Hitlernek** a felszabadításért érzett köszönet jeléül. — Az ajándékkastély Berg-Reichenstein ősi vára.

— **Tiz görög forradalmár Cyprus szigetére menekült.** Közülük négyet a krétai lázadásra bujtogatás miatt halálra ítéltek még a múlt évben.

HAJFESTÉS? DAUER? KOZMETIKA? Bizalommal keresse fel Debrecen legrégibb szaküzletét. KOMÁROMINÉ. Bika-bérház, — telefon: 19-56.

— **Rosszul lett az uccán.** Kiss Gyula 19 éves tanitóképezdész tegnap este a Péterfia ucca 58. számú ház előtt rosszul lett s orrán-száján elindult a vér. A mentők a Horthy kórházba szállitották.

— **Káposztalé helyett lúgot ivott.** Bende János 66 éves napszámos, Mike pércsi úti lakos, Kossuth ucca 15. sz. alatti munkahelyén, tévedésből egy üvegből — melyben azt hitte, hogy káposztalé van — lúgot ivott. A maró folyadék összemarta Bende száját, torkát, garatját. Súlyos sérülésével a Horthy kórházba szállitották.

x **Schaff Margit** tánciskolájában »Szárnyaskerék« minden vasárnap délelőtt 11—1, délután 5—8 óráig össztánc.

— **A KIE reformációi emlékünnepélyét** ma este 7 órakor tartja a Kistemplomban. Közreműködnek: Pass László esperes, az ünnepély szónoka, Musza Ferenc orgonaszólóval, Baczó Balázs szavalattal és Kéry Sándor hegedüszólóval. Beléptidij nincs. Minden érdeklődőt szeretettel hiv az elnökség. (:)

x **Gazdálkodók tánctanfolyama** Koronában (polgáresaládok részére) november hetedikén kezdődik. Schaff tánctanár.

— **A Déri-múzeum** ma vasárnap délelőtt 10—1 óráig nyitva. Belépődij nincs. A Baltazár Dezső ucca 2. számú iskolaépületben elhelyezett Thalyszoba kivánatra az igazgatóság engedélyével megtekinthető. Belépődij 20 fillér. A Közművelődés iKönyvtár 10—12 óráig nyitva. — Közművelődési Könyvtár hétfőn 31-én és kedden 1-én tekintettel az ünnepekre, egész nap zárva. A könyvtár november hó 2-án, szerdán reggel 9 órakor nyilik meg. A múzeum november 1-én, délelőtt 10—1 óráig nyitva. Belépődij 50 fillér.

x **Naményi Gyorsiró- és Gépiró Iskolában** új tanfolyamra bármikor be lehet iratkozni. Egyetemi hallgatóknak külön kedvezményes tanfolyam. Vidékről bejáróknak 85 százalékos vasúti tanulókedvezmény. Rákóczi u. 17. szám.

— **Müvirágkészitő tanfolyam a zsidó polgári leányiskolában.** Felhivjuk mindazon volt tanulóinkat, kik az iskolában tartandó ingyenes müvirágkészitő tanfolyamra jelentkeztek, hogy november hó 3-án, csütörtökön este fél 7 órakor az iskola rajztermében jelenjenek meg. (+)

x **Paplanokat** a legmodernebb minta után készitek, régi vattát géppel portalanitok, úgy pehely, mint gyapju és vatta paplant, jutányos és izléses munka. Nagy Julia, Rákóczi u. 6.

x **Költözködők figyelmébe.** Felhivjuk a november elsején lakást változtatók figyelmét, hogy most legkényelmesebb kicserélni szebbre, modernebbre csillárjaikat, rádiójukat. **Fényt, hangulatot** visz otthonába, ha csillárt, rádiót **Gulyás Ferenc** szaküzletéből vásárolja Piac ucca 50. Legolcsóbb árak, részletre is.

— **Rejtvényfejtők figyelmébe!** Ezen a héten a következők kaptak 1—1 kötet könyvet: Albert Ibolya, Erzsébet ucca 48. Kiss Sándorné, Hadházi ucca 26. sz. Nagy Katalin, Csapó ucca 30. Lantos Károly, Weselényi ucca 2. ifj. Kiss Jenő, K. Tóth ucca 13. Palaics Julia, Forgács ucca 15. szám.

Hirdetmény

A m. kir. debreceni 6. sz. honvéd és közrendészeti kórház 1939. évi január hó elsejétől 1939. évi december hó 31-ig terjedő időre élelmicikkek, füszer stb. és tejszállitásra 1938. évi november hó 28-án délelőtt 10 órakor nyilvános versenytárgyalást hirdet.

Bővebb felvilágositást az érdekelteknek a kórház gazdasági hivatala hétköznap 8—13 óráig ad.

Kórházparancsnokság.

GYÁSZ ROVAT

Özv. Major Mihályné Szücs Róza 65 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn délután félnégy órakor lesz a Köztemető diszravatalozóterméből a református egyház szertartása szerint, ugyanakkor exhumált férje hamvaival. Lakás: Honvéd ucca 22. Gebauer cég rendezi.

Papp Tibor 8 hónapos korában elhunyt. Temetése vasárnap három órakor lesz a Köztemetőben. Gebauer cég rendezi.

Lőrincz János ácssegéd 76. évében elhunyt. Temetése ma délután 2 órakor lesz a Köztemető ravatalozóterméből. Lakás: Apponyi ucca 45. Temetését Bartha vállalata végzi.

Id. polgár Sipos István 84 éves korában meghalt. Temetése vasárnap délután fél 3 órakor lesz a Köztemető II/a. ravatalozójából a ref. egyház szertartása szerint. Lakás: Agárdi ucca 20. Dankó cég rendezi.

Antal Sándor tart. főhadnagy 42 éves korában meghalt. Temetése Budapestre való szállitás után folyó hó 31-én lesz a Farkasréti temetőben. Dankó cég rendezi.

Köszönetnyilvánitás. Mindazon kedves jó rokonainknak, ismerőseinknek, kik megboldogult férjem, fiam és testvérünk temetésén részvételükkel fájdalmunkat enyhiteni igyekeztek, ravatalára koszorukat és csokrokat helyeztek, valamint a Horthy dalárdának szives közreműködéséért ezuton mondunk köszönetet. — **Ifj. Nagy Józsefné, id. Nagy Józsefné és a gyászoló család.**

Köszönetnyilvánitás. Mindazoknak, kik szeretett férjem elhunytával nagy bánatomban részvéttel voltak, temetésén megjelentek, ravatalára virágot helyeztek, ezuton mondok köszönetet. — **Özv. Révész Mihályné.**

Köszönetnyilvánitás. Istenben boldogult feleségem elhunytával nyilvánitott jóleső részvétért, ravatalára küldött koszoruk és virágokért mindenkinek hálás köszönetet mondok.

Uzonyi Menyhért
nyug. Máv. mozdonyvezető.

Köszönetnyilvánitás. Szeretett kis leányunk elhunytával nyilvánitott részvétért, ravatalára küldött koszoruk és virágokért, rokonaink, barátainknak, Karap Irén kisasszonynak és a kis tanitványainak hálás köszönetet mondunk.

Béres József
nyug. Máv. fütő és **családja.**

Köszönetnyilvánitás. Szeretett anyám, özv. Fekete Károlyné Máv nyugdijas elhunyta alkalmából nyilvánitott meleg részvételekért ezuton mondok mindenkinek hálás köszönetet.

Soós Ferencné Fekete Irén
Mezőtur.

Köszönetnyilvánitás. Felejthetetlen jó férjem, drága édesapánk: néhai Gombos Gergely elhunyta alkalmából ért mérhetetlen fájdalmunkban való vigasztaló szavakért, ravatalára helyezett koszorukért és csokrokért, a hentes és mészáros szakosztályok tagjainak mély bánatunkban együttérző megjelenésükért ezuton mondunk mindenkinek fájó szivvel igaz köszönetet.

Özv. Gombos Gergelyné és gyermekei.

Köszönetnyilvánitás. Néhai Munkácsy István müszerészmester, szeretett férjem, felejthetetlen testvérünk elhunyta alkalmából nyilvánitott jóleső részvétért, koszorukért, csokrokért, a müszerész és autó szakosztály tagjainak szives megjelenésükért ezuton mondunk mindenkinek hálás köszönetet. **A gyászoló család.**

Uj temetkezési intézet

Cégtulajdonos

PUSZTAI JÓZSEF

Kálvin-tér 5.

Telefon 33-90

Megbizható és pontos kiszolgálás, szolid árak.

Exhumál, szállit, temet.

Dankó temet szállit exhumál

Kérjen árajánlatot.

Sas u. 3., Kossuth u. 6.

Telefon: 23-22. Telep 30-66.

Budapesti Férfiruhaház

Csapó u. 6.

3 reklámcikke:

Férfi lengyelke P 35.—től
Fiu lengyelke P 25.—től
Bőrkabát P 34.—től

SPORT

Vasárnapi sportműsor

A „Debreczen" sporthirszolgálata jelenti:

Debrecenben a Vasutas pályán egynegyed 3 órakor DVSC—Salgótarjáni BTC bajnoki mérkőzés, vezeti Topscher (Bpest). A DVSC a mult héten gyengén játszott és ki is kapott. Most javitania kell és sokkal jobban kell játszania. (Rosszabbul talán nem is lehet, mint a mult vasárnap.) A javitóvizsga azonban nehéz ellenfél ellen történik: és nem is az lesz fájó, ha kikap a debreceni csapat, hanem az, milyen játék után, milyen küzdelem alapján alakul ki az eredmény. A jobbtól kikapni nem szégyen, nem boszszantó, de kérdés, tényleg jobb-e az SBTC és nem győzhet-e ellene a DVSC teljes erőbedobásal, küzdeniakarással? Erre kapunk feleletet vasárnap délután. A DVSC változtatott felállitásán; majd elválik, előnyös lett-e ez, vagy sem.

Az amatőr elsőosztályban újra nincs mérkőzés. A II. osztályban: Hajduböszörményben MOVE HTE—Balmazujvárosi SC játszik, Berettyóújfaluban B. Turul—DMTE II.

Az ifj. bajnokságban Egyletkert pályán 2 órakor a két szomszéd és rivális viv nagy csatát: Vargakert—Téglakert, míg a Dohánygyár pályán 2 órakor a szintén szomszédos Homokkert—Kerekestelep játszik.

A Bocskai Szolnokon küzd a bajnoki pontokért és kérdés, milyen sikerrel. Szolnokon a nagy csapatok, Ujpest, Hungária, a jó Kispest is csak verejtékesen győzött, az Elektromos, Szürketaxi vereséggel távozott és a jelek szerint ilyen sors vár a Bocskaira, kikaphat az amatőrcsapattól. A szolnoki csapat csatársora nagyon jó, védelme gyenge: kérdés, hogy bir ellentállni a Bocskai védelem ennek és a Markos, Hajduval felerősitett Bocskai csatársor áttudja-e elégszer törni eredményesen a gyengének tartott szolnoki védelmet... A mérkőzést Égner Kálmán vezeti.

A többi mérkőzés a Nemzeti Ligában: Ujpest—Budafok, Ferencváros—Szürketaxi, Zugló—Salgótarjáni SE, Kispest—Nemzeti, Hungária—Szeged, Phöbus—Elektromos.

A DMTE I., II. és ifj. játékosai vasárnap fél 2 órakor a DEAC pályán jelenjenek meg edzésen.

A DEAC és DGASE atlétikai gyakorlási órái ezentúl szerda és péntek délután 3 és vasárnap délelőtt fél 10 órától lesznek megtartva az egyetemi sporttelepen vitéz Hadházy Dezső egyetemi testnevelési tanár vezetésével, miért is felkéri a szakosztály vezetősége a tagokat, hogy a gyakorlási órákon minél nagyobb számban jelenjenek meg.

A Bocskai igy áll fel Szolnokon: Vörös, Palotás, Nádas, Elek, Pocsai, Belcsik, Markos, Pásztói, Csokai, Takács, Hajdú. Tartalék: Orosz és Sarkadi.

A DVSC felállitása az SBTC ellen. Debrecenben: Mild, Antal, Kézi, Papp, Kántor, Birkner, Bihari II, Szabó, Bihari I., Farkas, Nagy.

A Bocskai a magyar a magyarért akcióban. November hó hatodikán lesz Debrecenben a Bocskai—Szürketaxi labdarugómérkőzés. A Bocskai ezt a mérkőzést a magyar a magyarért akció keretébe állitja és a mérkőzés bevételét a felvidéki magyarok javára adja. A védnökséget maga Lossonczy István főispán vállalta el és abba bekapcsolódik a Keletmagyarországi Labdarugók Alszövetsége is. A Bocskai és a Keleti LASz zászlót is ajánl fel a Felvidékiek részére.

Közgazdaság

Pulyka és gyöngytyuktenyésztők figyelmébe!

A m. kir. Földmivelésügyi Minisztérium Állattenyésztési Osztályának értesitése alapján a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara felhivja a gyöngytyuktenyésztők figyelmét, hogy az Országos Baromfi Ármegállapitó Bizottság legközelebbi ülésén a gyöngytyuktenyésztés előmozditása céljából az angol piacon fizetett magas ár érvényesülését lehetővé teszi. Ez a gyakorlatban lényeges áremelkedést fog jelenteni. Tehát a tenyésztő saját érdekében cselekszik, ha gyöngytyúkállományának értékesitését a közeljövőben megtörténő áremelésig függőben tartja. Tájékoztatásul még megjegyezzük, hogy angliai kivitelünknél a gyöngytyúk a jövőben az eddiginél nagyobb szerepet fog játszani.

A pulykatenyésztők figyelmét pedig felhivjuk arra, hogy a külföldi piacon november 15 előtt a pulykakakas szinte eladhatatlan. Viszont november 15 után éppen ellenkezőleg, a pulykakakast keresik. Az tehát a helyes eljárás, ha a tenyésztő pulykájának értékesitésére való előkészitésnél fentieket tekintetbe veszi.

TERMÉNYTŐZSDE.

Tartott a búza, gyengébb a rozs.

A készárúpiacon a rozs árát 10 fillérrel leszállitották, ennek ellenében a rozs pedig 10 filléres áremelkedést mutat. A többi terményárak változatlanok.

Búza tiszavidéki 77 kg 20.40—20.55, 78 kg 20.60—20.75, 79 kg 20.80—20.95 80 kilós 20.90—21.05. — Felsőtiszai 77 kg 20.35—20.50, 78 kg 20.55—20.70 79 kg 20.75—20.90, 80 kg 20.85—21.00 rozs 15.00—15.10, takarmányárpa első rendű 18.40—18.60, középminőségü 18.00—18.20, sörárpa kiváló 21.00—21.75, prima 20.00—21.00, sörárpa 19.50—20.00, zab elsőrendü 19.30—19.40, középminőségü 19.20—19.30, korpa 12.80—13.00, 8-as liszt 15.80—16.00 pengő mázsánként.

SERTÉSVÁSÁR.

A tegnapi ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak 399 darab sertést. Eladásra került 399 darab. Vásári állományból angol hússertésfelhajtás 64 darab. Az irányzat változatlan. Árak: uradalmi zsirsertés 111—112.5, szedett sertés I. 107—110 fillér, II. 104—106 fillér, III. 96—102 fillér, tőkesertés 102 fill.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK.

Búza mázsája 19.20—19.80 pengő, rozs 14.00—14.20 P, árpa 18.00—18.50 P, tengeri ó szemes 18.50—19.00 új szemes 11.60—12.30, új csöves 8.60—8.90 P, lucerna 9.80—11.00 P, széna 6.00 P, lenese 8.00, szalma 3.00—3.80 P, cukorrépa 2.30—2.70 P, takarmányrépa 1.60—2.00 P, tök 2.00—2.40 pengő mázsája.

A PALÁNKAI VADLUDAK

REGÉNY

IRTA: SZEKULA JENŐ

— 45. közlemény

— Baj... nagy baj... — dohogta magában, míg a vonaton utazott hazafelé és az ablakból kitekintve megbámulta a villásszarvú hófehér ökröket. — Honnan teremtsem elő ezt a tenger pénzt, rövid negyvennyolc óra alatt?

Pénzforrásai már-már meglehetősen bedugultak. Ha kap is pénzt, az is huzavonával, halogatással jár, míg a kölesönt előteremtik a takarékpénztárak. Ninesen más választása, kanosszát kell járnia, fölkeresnie dúsgazdag apósát és töredelmesen be kell vallania mindent. Bár ettől írtózott a legjobban.

De Gyókó úr ezuttal nem hagyott eret vágnia magán. Betelt a mérték. A nagy degesz bőrtárca nem akart előkerülni a mellény belülről fölvarrt, feneketlen béléséből.

Pénz helyett jótanáccsal szolgált vőuramnak.

— A kártyaadósság nem komoly... kár érte izgulnod. Bíróság előtt azt nem pörölhetik. Legokosabb, ha ki sem fizeted. Elégedjenek meg a cenkek azzal a harmincezerrel, amit készpénzben elragadtak tőled. Biztosan jót röhögnek a markukba még mindig.

A nemesek vezére elhülve bámult az együgyű parasztra, aki úgy beszél, mintha »itt a vörös, hol a vörös« játékról lenne szó, amelyet cinkelt kártyával játszottak valami hid alatt. Ennek sejtelme sincsen arról, hogy mint gondolkoznak és cselekszenek uriemberek és nem ismeri a gentlemantlike törvényeit.

— Engem kigolyózhatnak a kaszinóból' — hördült föl, rőtfényű szemét meregetve.

— Hát aztán? Annak csak örülni lehet. Legalább nem fogsz többé kártyázni.

— De én nemes ember vagyok... és úr vagyok! — pattogott Lábady.

— Az az úr, aki nem marad adós és nem kér kölcsön cenkitől.

— Tulajdon apósomtól csak kérhetek?

— Hiszen én adnék is, édes fiam, ha valami komoly dologra kellene. De én nem támogathatom könnyelműségedet. Nem tehetek lovat alá a felleget szántó nagyzolásnak. Téri észre, Szevér. Gondolj feleségedre és két gyönyörü, aprócska lánykádra. Idestova már harmincötesztendős leszel, ideje, hogy a gazdasággal törődi és a családdal. Lóversenyek és kaszinók! Pokol fenekére velük!

— Ó, én már nagyon megkomolyodtam... — mondotta a nemesek vezére, bajuszának kesely szegélyét harapdálva, zavart mosoly közben.

— A múlt hetekben az Arany Bárányban tivornyáztál.

— Hát aztán?

— Több mint száz üveggel megittatok... a fele pezsgő.

— Szomjan veszni nem hagyom a hiveimet'

— Cirkuszi hölgyek ültek az öledben.

— Nem igaz! — pattant fel Szevér. Mert ezt az egy dolgot szívesen letagadta volna az apósa előtt.

— De igaz!

— Ki mondta el?

— Bélteky Endre... árulta el a hírhozót, a nagy paraszt, önkéntelenül. Később megbánta. De ha már kibökkentette, nem szívhatta vissza.

— Az a fiatal holdkóros kuruzsló... aki itt élősködik a maga nyakán? Az viszi a pletykát? Szép dolog... mondhatom. Apósuram talán még pénzeli is, hogy utánam kémkedik. Én a macskámat sem hagynám ettől gyógyítani, maga meg hallom, fizeti ezt a hígvelejü, nagyképü süvölvényt, mintha hres külföldi orvosprofesszor lenne. Hát így is jól van, édes apámuram!

Elrohant. Faképnél hagyta a földszagu nagyurat, aki paraszti ésszel képtelen megérteni, miesoda baj és szomorúság keletkezik abból, ha valakit kiirnak egy kaszinóból.

A negyvenezret most már uzsorásoktól kell sürgősen előteremteni, aminek súlyos ára lesz. Le kell mondania tervbe vett külföldi utazásáról és jobban össze kell húzódzkodnia, az összezsugorodott takaró alatt. Súlyos büntetés ez a négy királynak a négy disznóval folytatott baljós kimenetelü csatája után.

Az albinó ellen összpontosult minden haragja. Holdvilágképü tök-kolop... hülye madárijesztő. Még csak az kell, hogy ez is kotnyeleskedjék a pusztapalánkai kastélyban és beleüsse orrát mindenbe, ami nem reá tarozik.

— Az útszéli fogdóknál, régi csárdáknál megállította halálra hajszolt lovát, míg maga betért egy-két pohár jeges italra, hogy hűtse rettentő forróságát, ami belülről emésztette. Nem is csoda, hogy halálosan elázott állapotban, paripástól fordult be a patika üvegajtaján. Ott is el kellett panaszolnia sérelmét és bánatát.

Mindez tudomására jutott az albinónak. Alaposan megszeppent.

— Véletlen elszóltam magam... mentegette magát Sinkovics előtt. Akkor még nem is sejtettem, hogy Szevér úr a veje a pusztapalánkai nábobnak. Kegyetlenség Gyókótól, hogy így kiszolgáltat neki.

— Hát csak vigyázz... Lábady nagyon konok gyerek. Nem jó vele packázni.

Hát még ninesen egyelőre semmi komoly baj. Sinkoviesnak megtérítették a kárt, — amit a halálra hajszolt paripa okozott a patikában. Kétezer koronát számított fel az összetört tégelyekért, — ezret készpénzben megkapott s az is lehet, hogy még így is keresett az üzleten.

A nap ragyogóan süt, a kisváros poros uccái fölött. És az albinónak is fölragyogott a napja. Immár megnyitotta nyilvános orvosi rendelőjét, éppen abban az uccában, ahol Sinkoviesék patikája volt. És dőlnek hozzá a páciensek, mintha itt valami csodatevő búcsújáróhely volna.

A legtöbbet Sinkovics küldi, jóbaráti szívélyességgel (kéz kezet mos-elmélet alapján, majd borsos receptekben hálálja meg az orvos), de olyanok is vannak, akiket puszta kíváncsiság hozott, látni kívánták a fiatal tudóst, akit a nagy Szilánovics ennyire felkarolt.

(Folyt. köv.)

x Még a takarékos ember is járhat szinházba, ha kedvezményes füzetszelvényt vált a Csokonai Szinház földszinti titkári irodájában.

Hirdetmény a Mindenszentek napi villamos és autóbusz forgalomról

A »Mindenszentek« napi forgalom lebonyolításával kapcsolatban az alábbiakban tájékoztatjuk a t. Utazóközönséget.

1. *A Csapó uccai elejétől 8 perces időközökben 3 kocsiból álló villamosvonatokat indítunk,* amelyeken az utazóközönség átszállás nélkül utazhat a Köztemető főbejáratáig.

2. Délután 2 órától kisegítésképpen a TIKÁV és Köztemető főbejárata között 8 perces időközökben autobuszokat közlekedtetünk, amelyekre a villamosról átszálló utasok minden ráfizetés, illetve újabb jegy megváltása nélkül átszállhatnak a szabályszerű 1 órán belül és utazhatnak a Köztemető főbejáratáig azzal az átszállójeggyel, amellyel az utazást a villamoskocsin megkezdték. Visszafelé pedig csak azok vehetik igénybe az autobuszt, akik a Köztemető főbejáratánál jegykiadással megbízott villamoskalauzunknál előre megváltják a villamoskocsikra is érvényes átszálló villamosjegyet, amely jeggyel a TIKÁV-nál átszállhatnak a városba bejövő villamoskocsikra. Az autobuszokon koszorút szállítani nem lehet, tehát az olyan utasok, akik koszorút visznek ki a Köztemetőbe, csak a Csapó uccai vonalon közlekedő villamosokat vehetik igénybe.

3. A Köztemetőt látogatók nagy számára való tekintettel *a MÁV Debrecen állomásról ezen a napon külön motorvonatokat indít a Köztemető felé,* amelyek közben több helyen megállnak. A Debrecen MÁV állomás környékbeli lakosságnak, így a homokkertieknek is ez a közlekedés felel meg a legjobban, ennek folytán *a Szabó Kálmán uccán közlekedő autóbuszt kevesen vennék igénybe és ezért déli 12 órától másnap reggelig ezen az útvonalon az autobuszjáratot beszüntetjük, mert erre az autobuszra a TIKÁV és a Köztemető közötti útvonalon van szükségünk.*

4. A várható nagy forgalom lebonyolításához több autobuszra lévén szükségünk, ennek folytán ezen a napon a Bika-szállodától Berettyóújfaluba 112. sz. járatként közlekedő autobuszt 19 óra 15 perc helyett 20 óra 15 perckor, a Debrecen MÁV pályaudvartól Földesre közlekedő autobuszt pedig 15 óra 30 perc helyett 20 órakor fogjuk indítani.

Debrecen, 1938 október 28.

Az üzletigazgatóság.

46757/1938. fj. *Pályázati hirdetmény.* Debrecen sz. kir. város törvényhatóságánál a normálstátus keretében elhalálozás folytán megüresedett és a törvényhatósági bizottság rendes közgyülése által életfogytiglanra szóló választás útján betöltendő egy, a IX. fizetési osztályba sorozott közvágóhídi I. oszt városi állatorvosi állásra, valamint az ezen állás betöltése folytán a normálstátus keretében esetleg megüresedő egy, a X. fizetési osztályba sorozott közvágóhídi II. oszt. városi állatorvosi állásra pályázatot hirdetek. Ezen állásokhoz az 1928:XIX. tc. 112. §-ának 2. pontjában előírt képesítés kívántatik meg. E közvágóhídi városi állatorvosi állások betöltésénél, tekintettel a 79.540/1933. F. M. sz. rendeletre, előnyben részesíttetnek azok a pályázók, akik a gyakorlati és bakteriológiai húsvizsgálatban jártassággal bírnak és igazolják azt, hogy bakteriológiai húsvizsgálati laboratóriumban legalább hat hónapig önállóan működtek. Az állásokkal járó illetményeket, az 1927:V. tc. 49. §-a alapján foganatosított illetményrendszert tartalmazó mindenkori kormányhatósági jóváhagyást nyert, közgyülési határozatok szabályozzák. Az állások betöltői a város Polgármesterének rendelkezéséhez képest, vagy a telepen lévő természetbeni lakásban kintlakásra lesznek kötelezettek, vagy pedig szabályszerű lakáspénzben rendszeresítetnek. Felhívom mindazokat, akik a meghirdetett állásokat elnyerni óhajtják, hogy az alábbiak szerint felszerelt és szabályszerüen felbélyegzett pályázati kérvényeiket, a város főispánjához, mint a kijelölő választmány elnökéhez címezve, az 1938. évi november hó 30-ik (szerda) napjának déli 12 óráiáig, a közszolgálatban állók szolgálati felsőbbségük útján, más pályázók pedig közvetlenül, a polgármesteri (közigazgatási) iktatóhivatalba (Városháza, földszint 8. sz. a. ajtó) nyujtsák be. Az e határidőn túl beérkező, valamint a kellően fel nem szerelt, pályázati kérvények figyelembe nem vétetnek. A pályázati kérvényhez a következő okmányok csatolandók: 1. Születési anyakönyvi kivonat, nős pályázóknál házassági anyakönyvi kivonat; 2. képesítést igazoló okmány; 3. eddigi szolgálatot és esetleges gyakorlatot igazoló bizonyítvány; 4. közszolgálatra alkalmasságot igazoló m. kir. tisztiorvosi bizonyítvány; 5. illetőségi bizonyítvány; 6. hatósági erkölcsi bizonyítvány; 7. az esetleges katonai szolgálatot és kitüntetéseket igazoló okmányok; 8. az esetleges vitézi, hadigondozotti, vagy tűzharcosi minőséget igazoló okmány; 9. rövid életrajz (curriculum vitae), amelyben összefoglalóan közlendő a pályázó életkora, vallása, családi állapota, gyermekeinek száma, iskolai végzettsége, jelenlegi állása, eddigi alkalmazásai, közszolgálatának kezdőpontja, szakba vágó Gyakorlata és működése, katonai és háborús szolgálata és egyéb, a pályázó személyére vonatkozó, lényegesebb adatok. Azok, akik jelenleg is Debrecen sz. kir. város szolgálatában szervezett állást töltenek be, pályázati kérvényeiket, az 1922:VI. tc. 10. §-ának 10. pontja alapján, illetve a m. kir Közigazgatási Bíróságnak 15.917/1929. P. számú ítélete értelmében, bélyegmentesen nyujthatók be s az 1., 4., 5., 6. pontokban felsorolt okmányok csatolását mellőzhetik. *Dr Kölcsey Sándor,* polgármester.

Debreceni Helyi Vasút 6131/938. Debreceni Helyi Vasút. *Hirdetmény.* Értesítjük a t. utazó közönséget, hogy a Köztemetőt látogatók nagy számára való tekintettel, folyó hó 30-án, vasárnap reggel 8 órától, folyó hó 31-én, hétfőn és november hó 1-én, kedden reggel 7 ó. és 10 p.-től kezdve a Csapó uccai vonalon az összes kocsikat a Csapó ucca elejétől a Köztemető főbejáratáig közlekedtetjük úgy, hogy az utasok már a délelőtt folyamán is átszállás nélkül utazhatnak ki a Köztemetőbe. *Az üzletigazgatóság.*

HIRDETMÉNY. A város állatállománya részére zabot, árpát, csöves tengerit, továbbá lucernát, tengerizsárat, cukorrépát vásárolok termelőktől. Ajánlatokat a gazdasági ügyosztályhoz (Városháza, félemelet 13. sz. szoba) kérek f. évi november hó 2-től kezdve d. e. 12 és 2 óra között *Polgármester.*

HIRDETMÉNY. Debrecen sz. kir. város állattenyésztési alapjának tulajdonát képező kiselejtezett magyar bika, valamint a szikgáti gazdaság feloszlatás folytán 8 drb igás 3kör kerül eladásra a f. évi november hó 8-án d. e. 9 órakor a Baromvásártéren megtartandó heti vásáron. *Polgármester.*

Saját készítményü ernyőket legolcsóbban az
Ernyő szalonban
vehet. Javítás, áthuzás
Piac-utca 77. Linoleummal szemben

Kassára vágyom

Irta: *Bot Andor.*

Fiatal koromban sokszor átutaztam Kassán, magában a városban csak kevésszer és rövid ideig tartózkodtam. De itt láttam a János vitéz-t először a színházban. Budapesti diák voltam, később fiatal vasutas, mikor évenkint egyszer-kétszer ekkor már Liptóban lakó szüleim meglátogatására hazahaza utaztam. Mindig türelmetlenül vártam a Kassára való érkezést. Hazamenetben, mikor a gyors nagyokat fújva törtetett felfelé a Hernád mellett, itt tárultak fel egész közelben a Kárpátok, melyek Abostól kezdve átölelik az érkezőt s ölelő karjukban tartják a hazaérkezés pillanatáig, mikor egy még ölelőbb karok melegébe: az édesanya ölébe adják az embert. Visszatérve Kassán kitárul a látóhatár és az ember itt lép először abba a kapuba, ahol a magyar róna fuvallata csap az arcába. Kassa valóban mindig s mindenki számára egy csodakapu volt, melyen átkellett lépnie annak, ki a Tátrából jött, vagy a felvidékre igyekezett. S ebben a kapuban: a fenyveseknek és akácoknak eme összeölelkező fészkében kicsit hűvösebb volt a levegő, mint a délibábos pusztán, de az ember szíve mégis szokatlan meleget érzett.

Kassa! Mikor a kalauz kiáltotta, hangja érces és színes volt. Miért is kiáltotta?! Hiszen mindenki tudta már, hogy ott vagyunk! Az asszonyok rég megigazították fátyolos kalapjukat, a lányok keztyűt húztak, s a fiatalemberek fínomabb cigaretta füstjét hagyták maguk után a kocsi fülkéjében és folyosóján. Mindenki sietett a perronra, vagy a városba, vagy átszálni a Kassa—oderbergi kurtább, de a hegyek közt vidáman eltűnő vonatában. A perronon világszép asszonyok, mindig fess katonatisztek sétáltak, az étterem — mint bálterem ragyogott és a Széchenyi-parkban a városba igyekvők szívében örök május melege égett.

Itt mindenki diák volt, itt mindenki szerelmes lett... kibe? *Kassába!*

Az ember valami szokatlan ünnepi érzéssel járta és rótta a köves utakat, a korzó aszfaltját, a Dóm terét. A hangulatában Jókai regényeinek színe virága és lángja csapott össze, a Dóm harangjának zengésében, órája ütésében a diák szív dobogása visszhangzott, s az ablakokban csupa öreg édesanyák, vagy fiatal ideálok mosolyogtak ránk.

Kassa romantika volt, s ezt a romantikát nem tépte szét az idők haladása, nem törte össze a világháború zajlása és úgy él s úgy kering s lüktet ma is minden magyarban, mintha a húsz évi távollét csak mese, csak álom volna!

Kassát nem lakóinak száma tette naggyá, hanem az évszázadok, melyek elzúgtak felette, de úgy, hogy Kassa ütötte rá azokra a maga bélyegét; míg ő maga fiatal és üde maradt; Kassát nem ipara, kereskedelme tette gazdaggá, bár Lengyelország felé vezető utain századok óta vándorolt a magyar bor, gyümölcs kifelé. Ő a városok közt a »Szegény gazdagok« városa; mert lakóinak szívében történelmi hagyományok drágakövei csillogtak, az antik bútorok századok emlékeit őrizték; templomában Rákóczi és hiveinek megszentelt hamvai pihennek. Kassa az iskolák városa — a hernádparti Debrecen; fenyvesillattal telített — rigószótól hangos Debrecen. *Kassa a magyar ezeréves történelmi drámának egyik színfala;* milliók néznek rá és Ő kurucok szívével, Balassák szemével néz és figyel a nagy róna felé!?

Kassa az a fényes szárnyú csodamadár, mely mindig vár és amely felé ma is bánatosan, de reményteljesen száll a dal: »Várj madár, várj, Te csak mindig várj!«

S ezt a várost vették el tőlünk »ők«! Már tudniillik »Ők« azt hitték, hogy elvették! Hogy az máról-holnapra az Ő Kosicejuk lehet. Hogy cseh iskolanyelv a padok között; cseh kommandó a kaszárnyában — s már Kassa cseh, Kassa már Kosice!

Az ő figyelmüket elkerülte a szellem, a lelkek titkos muzsikája, a kövek beszéde, az erdők zúgása, a patak csobogása! A madarak éneke, a harangok beszéde s minden-minden... mely örökké egy — a régi marad! Azt hitték, hogy elvették s ezzel égették bele emlékét, képét, kéményeinek lágy füstjét, az uccán sietők lépteinek koppanását, Kassán csendben-titokban beszélgetők szívdobbanását egy nemzet szívébe és lelkébe... Hogy az öregek — bárha csak egyszer látták, elsóhajtsák: csak még egyszer, egyetlen egyszer láthassam! Hogy gyermekek felpanaszolják: miért nem vittetek minket soha oda; s hogy unokák elsóhajtsák: Mikor mehetünk már Kassára?!

Ma egy álom bontakozik közösséggá, egy vágy tornyosodik és kovácsolódik tüzes akarássá minden magyar szívben: *Vissza Kassára! Vissza Kassát!* S Kassa ünnepélyes, szent komolysággal vár... A fenyvesek suttogva sóhajtják, a kövek kappanása, a Hernád csobogása, harangok ünnepi kongása és a szívek titkos dobogása egybeolvadva muzsikálják a viszontlátás himnuszát.

A zászlók elindulnak... s nemsokára mély meghajlással, kürtök hangjai mellett hódolnak Kassának... a mindig változatlan örökké mosolygó, a magyar történelem eme egyik legékesebb kincsének.

Csak induljanak, csak menjenek már!
Hisz a szívünk úgy vágyik már Kassára!

Most van az ültetés ideje
Rendeljen gyömölcsfát, díszfát, díszcserjét, rózsát, évelőt, szőlővesszőt, fenyőt és örökzöldet az
Ungváry László r. t. faiskolájából, Cegléd.
Nagy képes árjegyzéket ingyen küld.

Uj történelem születik a felkelő ruszinok földjén

A héten 11 rutén katona került Debrecenbe, akiket átűzött a határon a kétségbeesés, a hajszolt ember vad elszántsága. A cseh hadseregben a tisztek, mint elmondják, állandóan azzal rémítik őket, hogy a magyarok nyomban kivégzik azokat a szlovák és rutén katonákat, akik átjönnek a határon. És mégis eljöttek, mert — mondja egyik magyarul folyékonyan beszélő, szomorúszemű katona közülük — annál rosszabb, amit a cseh uralom húsz éves pokla alatt, de különösen az utolsó hetek alatt átszenvedtek, már nem lehet. Kissé bátortalanok voltak kezdetben, de aztán, mikor érezték, a szívélyes, baráti magyar fogadást, felengedett minden kétségük és lelkükből, mint izzó láva ömlöttek a keserű panaszok a csehek ellen...

A kifosztott föld

— Mi a cseh uralomnak csak az átkát éreztük — mondja a vánnyadt arcú rutén katona — elejétől végig. Kizsákmányoltak bennünket az utóbbi időben pedig ki is fosztottak. Mindig másodrendű polgárokként kezeltek bennünket, soha egyetlen percig nem éreztük otthon magunkat Csehszlovákiában, de el kellett mondanunk, hogy maga a cseh kormány sem tett meg semmit, ami elősegítette volna ennek ellenkezőjét. Bizony az apáink állandóan visszasírták a régi jó magyar világot.

— Két hónappal ezelőtt megkezdődtek a fosztogatások, aminek rekvirálás nevet adtak. Elvitték minden élelmiszerünket, utolsó állatainkat. A rutén föld kifosztva maradt. Elhurcolták kényszermunkára az embereket. A hadseregben sanyargattak bennünket, állandó bizalmatlanság kísérte minden mozdulatunkat. Tudták, hogy alig várjuk, hogy visszakerüljünk Magyarországhoz.

— Mi robbantotta ki a szenvedélyeket annyira, hogy kénytelenek voltak a rutének fegyvert ragadni a kizsákmányoló csehek ellen? — kérdezzük.

— A ruténekről köztudomású, hogy a világ legtürelmesebb emberei — mondotta lángoló, fájdalmas tekintettel informátorunk. Azt a féktelen fosztogatást, jogtalanságot, amire a csehek vetemedtek, azonban már nem lehetett tovább tűrni. Mikor 8—10 gyermekes családoknál mindent elvittek, amit a családfő egy nyár keserves munkájával télire összegyűjtött s a gyermekek az éhhalálnak néztek elébe és ha valaki szót mert emelni, tiltakozni próbált, azt összeverték, megpuskatusozták, sőt az utóbbi hetekben számtalan esetben le is lőtték, ezt már nem lehetett tovább bírni. A vérlázító esetek száma egyre szaporodott, legyilkolt rutén családapák, tönkretett családok jelezték a csehek útját, ekkor aztán elkövetkezett a rutén nép szabadságharca. Ennek a harcnak első felszítója egy Stephan Carolic nevű férfi volt, aki megszervezte az első rutén ellenállást. A csehek halálraítélték, de nem bírták elfogni. A szabadságharc első megmozdulásai teljesen Carolic lelkes és felrázó munkájának eredménye volt s ennek következtében lassan a rutén föld különböző részein fellángol a küzdelem. Ma a felkelők híve minden igaz rutén, aki akár a szomorú rutén házakban várja a felszabadulást akár cseh mundérban lesi a pillanatot, hogy a gyűlölt igát le rázza. A szabadságharc egyre nagyobb méreteket ölt és ha soká késlekedik a segítség, a felszabadulás, az elkeseredés könnyen lángba boríthatja az egész Felvidéket. Mert nemcsak a ruténeknek vannak a végletekig elkeseredve, hanem a szlovákok és magyarok egyaránt. Hasztalan akarják a hadseregben megakadályozni, hogy összekerüljünk: minden pillanatot megragadtunk, hogy a közös megbeszélésekből reményt merítsünk és ma szlovák, magyar, rutén egy szívvel várja a pillanatot, mely véget vet a mai elkeserítő helyzetnek.

Nincs ennivaló

— Mi az őszinte helyzet a cseh hadseregben? — kérdezzük.

— Nyomorúság és szenvedés — hangzott a felelet. — A tőlünk elrabolt ennivalót Prágába szállítják, a hadsereg pedig már hetek óta éhezik. Naponta kétszer kaptunk csak enni a reggelivel, de az is szinte ehetetlen volt. Szédelegtünk az éhségtől és már nem bírtuk tovább. Ezért jöttünk át. De ezrével vannak a cseh hadseregben olyanok, akiknél szinte csak napok kérdése, hogy véget vessenek a tarthatatlan helyzetnek. Maguk a cseh katonák nyiltan megmondták, hogy nekünk jó dolgunk van, mert csak át jövünk a határon és véget vetünk a szenvedésnek, de ők nem tudják, mit tegyenek. Egyedül a tisztek rémítgettek bennünket, hogy milyen sors vár ránk, ha átjövünk. Mi azonban nem hittünk szavaikban és nem bántuk meg — mondja felcsillanó szemmel a rutén katona. Társai rábólogatnak.

A 11 rutén katonát különben Debrecenbe érkezésük első napján elvitték a Vígszínház mozgóba, ahol megnézték »A hölgy kissé bogaras« c. filmet. A sok szenvedésen átment katonák jól szórakoztak a mulatságos darabon. Boldogok, mióta magyar földre jöttek és alig várják, hogy a Felvidék felszabadulásával családjuk, otthonmaradottjaik is megszabaulhassanak a cseh pokol két évtizede tartó szenvedéseitől. *(kiss.)*

x Nagy kedvezménnyel válthat szinházi füzet szelvényt a Csokonai Szinház földszinti titkári irodájában.

Figyelem!
Ujonan berendezett füszer, csemege és dugaszolt italáru üzletemre felhívom a vásárlóközönség figyelmét.
Dugaszolt fajborok, rum, likőr, pálinka 3·60 literje.
Tea különlegességek, keksz, csokoládé áruk.
Telefon megrendeléseket haza szállitok!
Kun József
üzlete, Szent Anna-utca 14. Telefon 25-17.

A villamos kisszakasz rendszer keletkezése és előnye

Irta: Dr. Gáll György.

A villamos vasutak díjszabásának kisszakaszjegyekkel való bővítése magyar ötlet volt. Dr Patz Sándor BSZKRT igazgató a kisszakasz atyja, az ő elgondolása nyomán vezették be Budapesten 1933 április 3-án a rövidtávú utazásra jogosító kisszakaszjegyeket. A kisszakasz rövid idő alatt nagy népszerűségre tett szert olyannyira, hogy a budapesti mintára számos külföldi nagyváros villamos vasútjánál is bevezették ezt az új jegytípust.

A kisszakaszjegy bevezetésének főcélja az volt, hogy a gazdaságilag gyengébb rétegek számára csekély díjazásért utazási lehetőséget biztosítsanak. Az olcsó menetdíj a villamos vasutat egyébként nem használó közönség számára lehetővé teszi, hogy teherbíróképességét meg nem haladó árért *rövidebb utait is* villamoson tegye meg, de a menetdíj olcsósága ugyanakkor a módosabb utasokat is gyakoribb utazásra készteti. A szegényebb rétegek utazási lehetőségének biztosítása fokozott jelentőséget nyer kedvezőtlen gazdasági viszonyok idején, amit bizonyít, hogy a villamos vasutak utasforgalma a kisszakaszjegy bevezetése után a válságos idők dacára jelentékenyen emelkedett.

A kisszakaszdíjszabás kettős kritériuma, hogy úgy a menettávolságnak, mint a menetdíjnak kicsinynek kell lenni. Budapesten a kisszakaszhatárokat úgy állapították meg, hogy a kisszakaszérme tulajdonosa előbb 6 fillérért, majd később 8 fillérért átlagban 1000 m-t utazhatik. Bécsben az ugyanilyen távolságra érvényes kisszakaszjegy árát 10 groschenban szabták meg. Berlinben az ár 10 pfenig.

De nemcsak a kontinensen, Angliában is vannak vasúti társaságok, amelyek a kisszakaszhoz hasonló utazási lehetőséget nyujtanak. Ezek a vállalatok egy mérföldnyi útra egy pennyért fuvaroznak, e távolság felére (mintegy 800 m-re) pedig fél penny a menetjegy ára. Glasgowban is ilyen fél pennys kisszakaszdíjszabás van érvényben.

Budapesten a kisszakaszok bevezetésével — mint már fentebb említettem — az utasforgalom igen jelentékeny növekedését érték el, de — mint a később bevezetett intézkedésekből látszik — nem találták el a BSZKRT rentabilitásának is megfelelő díjszabást, amikor 6 fillérben állapították meg a kisszakaszjegy árát. Kiderült ugyanis, hogy a BSZKRT csak lényegesen több kocsi forgalombahelyezésével tudta a megnövekedett forgalmat lebonyolítani, percekig kellett a kocsiknak a megállóhelyeken tartózkodniuk, hogy a tömegesen le- és felszálló kisszakaszutasok le- és felszállhassanak. A megállóhelyeken való hosszabb tartózkodás miatt még inkább szükségessé vált, hogy több kocsit helyezzenek forgalomba, aminek következtében és különösen a szolgálat ellátásához szükséges személyzet szaporítása folytán oly mértékben emelkedtek a kiadások, hogy már-már a vasútüzem rentabilitása volt kockáztatva. Ez volt az oka, hogy a BSZKRT-nek arra az elhatározásra kellett jutnia, hogy a kisszakaszjegyek árát 33 százalékkal, 6 fillérről 8 fillérre, emelje fel, sőt minden valószínűség szerint a kisszakaszjegyek árának még a 8 fillérben történt megállapítása is csak úgy volt lehetséges, hogy a nagyobb távolságra utazó utasok menetdíját is fel kellett emelni. (Igy a rendes szakaszjegyek árát 16 fillérről 20 fillérre, a vonal- és átszállójegyek árát pedig 24 fillérről 30 fillérre emelték fel.)

Debrecenben a most bevezetett 10 filléres kisszakaszjegy átlagban 1.195 méteres út megtételére jogosit, de van olyan viszonylat is, (Központi Egyetem—Simonyi úti feltételes megállóhely) amelyben több, mint 1.900 métert utazik a kisszakasz-utas.

A kisszakaszjegy gyors karriert csinált az utazóközönség körében. Rávilágítanak erre a következő adatok: Budapesten a kisszakasz-utasszám *napi átlaga* az első évben, 1933-ban 286.000 volt, ez a szám 1935-ben már 710.000-re, 1937-ben pedig 1.068.000-re növekedett. A kisszakaszdíjszabás térhódításának arányai világosan kitűnnek a BSZKRT üzleti jelentéséből is, amely szerint a vállalat 1937-ben utasforgalmának 62.9 százalékát, bruttó bevételének pedig 47.5 százalékát a kisszakaszjegyek révén érte el.

Bécsben a kisszakasz-utasok napi átlagos száma 1936-ban 336.000 volt, ami az utasforgalom 21.1 százalékát tette ki. Glasgowban az 1935—36-iki üzletévben kisszakaszjeggyel az összes utasok 29.3 százaléka utazott.

Mindezek az adatok a kisszakaszrendszer népszerűségéről tanuskodnak. A közönség hamar megszokta ezt az újítást és szívesen vette igénybe rövidtávú utazásokra az olcsó villamos vasutat.

Tévedés volna azonban arra következtetni, hogy a kisszakasz-utasok számának gyors emelkedése a villamos vasuti vállalatok pénzügyi eredményeit még csak megközelítően is hasonló mértékben javítaná. Ezzel a kérdéssel a közúti vasutak bécsi nemzetközi kongresszusa foglalkozott, ahol a vasutak képviselői leszűrt tapasztalataik alapján rávilágítottak arra, hogy a kisszakaszdíjszabás létesítése a vasúttársaságok részéről az utazóközönség iránt tanúsított olyan előzékenység, ami a vasutaknak hasznot nem hoz és ennek a kiadásoknak a fentiek szerint bekövetkező növekedésén kívül az is az oka, hogy a kisszakaszjegy olcsósága által aquirált új utasokkal szemben állanak az átvándorló utasok, akik a drágább menetjegyekkel való utazásról a legolcsóbbal való utazásra térnek át. Ez az átvándorlási folyamat a vasúttársaságnak bevételi kiesést jelent.

Örömmel lehet üdvözölni, hogy a kisszakaszjegyeket a Debreceni Helyi Vasútnál is bevezették, noha ez csak kísérletnek tekinthető és a jövő fogja megmutatni, hogy a kisszakaszjegyrendszer vagy a mai formájában, vagy megfelelő módosításokkal fenntartható lesz-e, vagy nem. De kétségtelen, hogy a kisszakaszdíjszabás bevezetése a köz érdekét szolgálja és a közönségen áll, hogy ezzel az olcsó utazási lehetőséggel éljen is.

Drága ruháját, cipőjét ne áztassa — utazzon a villamoson kisszakasszal.

Kifelé: Kisszakaszhatárok: Befelé:

I. MÁV pályaudvartól Arany János utcáig — — — — —
II. Arany János utcától Egymalom utcáig — — — — —
III. Egymalom utcától Simonyi út középső megállóig — — — —
IV. Simonyi út középső megállótól az 1. jelzésű kocsin Egyetemi klinikákig, 2. kocsin Városi Uszoda.

I. Központi Egyetemtől Simonyi út középső megálló — — — —
II. Simonyi út középső megállótól Eötvös utcáig — — — —
III. Eötvös utcától Szent Anna utcáig.
IV. Szent Anna utcától MÁV pályaudvarig. — — — — —

A ruha, cipő drága — a kisszakasz csak 10 fillér.

Benes azt állitotta, hogy Debrecen környékén 80.000 szlovák él

A csehek hazugsághadjárattal szereztek határokat.

A csehszlovák állam ítélőszék elé került és lehántják a hazugsághalmazt, melynek segítségével tágas határokat vontak maguknak. Egymásután dőlnek le azok a hazugságtornyok, melyekre államukat felépítették. A tárgyalások során a magyarok javaslatával szemben a felvidéki kérdésben ellenjavaslattal akartak próbálkozni és még mindig hazugsággal akarják félrevezetni a világot.

Nem érdektelen rámutatni arra, hogy a párisi békekonferencián, hogyan működött a cseh megtévesztés és félrevezetés. A béke megalkotóit az az elv vezette, hogy a vegyes lakosságú területek megosztásával lehetőleg azonos számú idegen polgárokat juttassanak az egyes államok uralma alá. Ez az elv érvényesült a német—lengyel határmegállapításnál is. Ezt az elvet érvényesítették a Magyarországtól elvett területeken is és így került a Délvidéken 55.000 szerb Romániának és 78.000 román Jugoszláviának. A csehek mesterkedése abban nyilvánult meg, hogy

minél kevesebbre igyekeztek feltüntetni a magyar területtől elszakitott magyarok számát és minél többre igyekeztek feltüntetni a magyar területen maradt szlovákok számát.

Az adataikat egyre változtatták, de ez nem keltette fel mégsem a nagyhatalmak gyanuját.

Wison elnök magántitkára könyvet adott ki a párisi konferenciáról és ebből a könyvből megdöbbentő részletek bizonyítják a csehek hazugságait, melyekkel megtévesztették a nagyhatalmak tanácsainak tagjait. *Benes*, akinek müködéséről már írtunk, 1919 február 5-én a legfőbb béketanács ülésén bejelentette, hogy

a javasolt határok elfogadása esetén 450.000 szlovák maradna Magyarországon. Benes ezt a számot már meghazudtolta május 8-án és már azt állitotta, hogy 630.000 szlovák él magyar földön.

Benesnek ezzel az állításával szemben az a valóság, hogy Trianon mindössze 140.000 szlovákot hagyot Magyarországon.

Benes az új állam határain belül élő magyarok számát 1919 február 5-én csak 650.000-ban jelölte meg és csak május 5-én emelte fel 855 ezerre.

Itt sem volt őszinte, mert a békekötéssel egymillió 100 ezer magyar került a csehek uralma alá.

A nagytanács előtt Benes azt állította, hogy a magyarok csak szigetecskék a szlovák állam területén.

Jól tudjuk, hogy a magyarság nagy többsége nem »szigetecskék«-ben élt a cseh uralom alatt, hanem határmenti lakos, összefüggésben a magyar területen élőkkel.

Benes azt a vakmerőséget is elkövette, hogy állitotta, miszerint Debrecen környékén 80.000 szlovák él.

A trianoni időben Debrecenben és környékén összesen 118 szlovák élt. Ilyen hazugságokkal dolgoztak a nagytanács előtt a csehek, mert nem kellett attól tartaniuk, hogy a magyarok megcáfolják a vakmerő hazugságokat. Igy történhetett, hogy ellenvetés nélkül élfogadták azt, hogy Debrecen környékén 80.000 szlovák él.

Elhitették a földrajzi helyzetet nem ismerő nagytanács tagjaival, hogy a Sátoraljaújhelyet átszelő Ronyva, alkalmas országhatárnak, mert hajózható folyó. Nem volt, aki rámutathatott volna arra, hogy képtelenséget állítanak, hiszen

a Ronyva csak egy kis patak, melyen nyáron száraz lábbal mennek át az emberek és annyi viz sincs benne, hogy a libák úszni tudjanak. A sekélyvizü patakot a cseh hazugság hajózható folyóvá duzzasztotta.

A csehek egyizben ellenőrizni akarták a nagyhatalmak, hogy valóban megfelelők-e — az adataik és

kiküldtek egy bizottságot, hogy állapitsa meg a helyszinen a szlovák és magyar néprajzi határt.

Az volt az utasítás, hogy járják be a Felvidéket és tegyenek jelentést a pontos néprajzi határról. Benesnek ezt a »semleges« bizottságot is sikerült »ellenséges« bizottsággá átalakítani olyan módon, hogy a semleges bizottságba a békedelegációnak olyan két tagját küldték ki, akik származásukra és születési nyelvükre nézve csehek voltak és csak később lettek honosított amerikaiak. Az egyik cseh, *Karmazin* János az amerikai cseh légióban szolgáló vezérkari kapitány és a másik *Kamen* Róbert egyetemi tanár.

A két delegált megérkezett Kassára és a szállodai szobájukban felvettek egy valótlan tartalmú jegyzőkönyvet, melynek értelmében a magyar érdekeket teljesen háttérbe szoritották és meghamisitották a néprajzi térképet

A csehek mohósága határt nem ismerővé vált, mikor látták, hogy a forradalomban vergődő tehetetlen Magyarország könyü zsákmány.

Az első követelésük szerint még a magyaroknak hagyták meg Pozsony, Komárom, Léva, Losonc, Kassa városokat és az egész rutén földet.

Maguk sem merték először az egész Felvidéket követelni. Az 1918 december hatodikán hivatalosan kiadott cseh követelés még csak 220.000 magyart csatolt volna át. A csehek 1919 január 26-án már 2 millió 900.000 embert követeltek, ebből 900.000 magyart.

A megtévesztett béketanács végeredményben a csehek uralma alá utalt 3.576.000 lakost, közöttük 1.100.000 magyart.

Ez az eredmény még a csehek is meglepte, mert ők csak kérték és nem számítottak arra, hogy kérésüket, melyeket csak hazugságok támasztottak alá, teljes egészében teljesitik. A határmegállapítás simán ment keresztül. A határkiigazításra tett igéretet, a későbbi panaszok során a nagyhatalmak nem váltották be, mert elhitték azt a naiv állitást, hogy »a nagy csehszlovák állam« mindenben támogatni tudja majd a Duna völgyében Franciaországot.

x **Még a takarékos ember is járhat szinházba, ha kedvezményes főszelvényt vált a Csokonai Szinház földszinti titkári irodájában.**

ASSZONYOK DEBRECZENJE

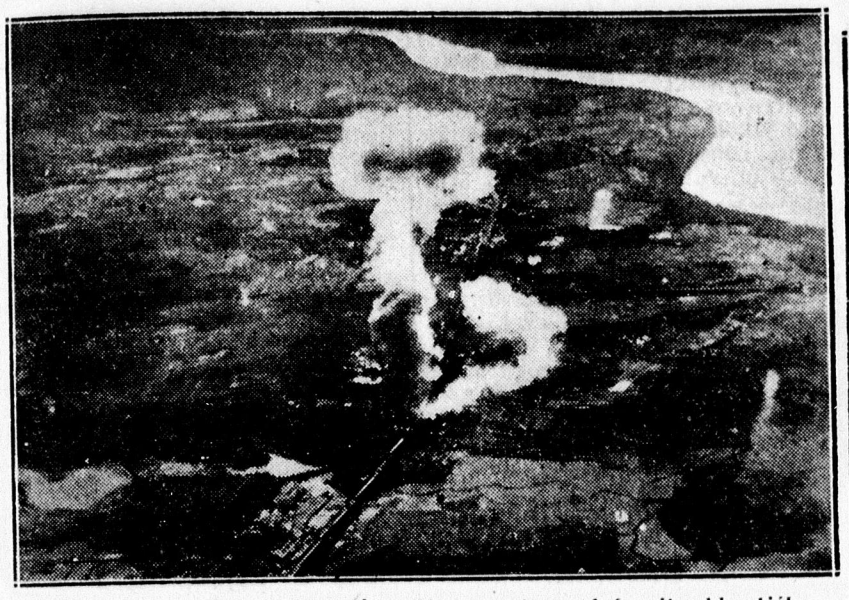

A japánok a kinaiak munició́t szállító vonat szerelvényeit robbantják.

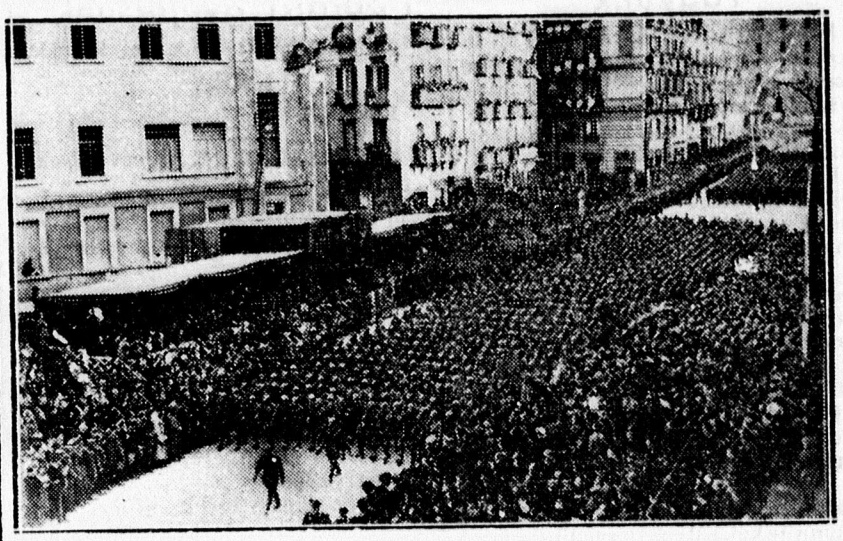

Visszaérkezett Olaszországba a 10.000 olasz legionista, akik a spanyol háborúban vettek részt. Nápolyban szállnak partra és vonulnak fel Nápoly utcáin.

Négy nő a huszadik századból

Alma nővér, egy fiatal newyorki apáca, akinek mosolygószemű, nyilttekintetű arca néhány nap óta minden newyorki ujság hasábjain látható. Alma nővér a pápa külön engedélyével letette az orvosi vizsgát Newyorkban. »Dr Alma nővér« néven szólítják ezentúl a fiatal apácát, aki az első orvosi diplomával rendelkező nővér Amerikában. Alighogy letette az orvosi vizsgát, Alma nővér már el is hagyta Amerikát és Indiába utazik. Indiában vallásos missziója mellett a rettenetes egészségi állapotban levő indiai asszonyokat és gyermekeket fogja gyógyítani.

*

Mrs. William W. Wallis newyorki fiatalasszony, aki 50.000 dolláros kártérítési pert indított Max Baer boxbajnok ellen. Az 50.000 dolláros kártérítést Mrs. William W. Wallis azért követeli a híres boxbajnok filmsztártól, mert rendkivül súlyos sérüléseket szenvedett a fején Max Baer egyik boxmecsén. Javában izgult a mérkőzés alatt, amikor hirtelen a fejére zuhant valami és ő sulyos állapotban kórházba került. Az amerikai újságok, amelyek erről a kártérítési perről részletesen beszámolnak, egyöntetűen sokallják az 50.000 dollárt, amelyhez azonban a fiatal amerikai asszony szilárdan ragaszkodik.

*

Mrs. D'Oyly-Mann, chartonmarshalli lakos, aki egymaga hatvan tehenet kergetett széjjel a napokban. A kis angol falucskát hetek óta nagy izgalomban tartja két szomszédos farmtulajdonosnak az ellenségeskedése. Mrs. D'Oyly-Mann és Mr. Jack Bugg nem tudnak megegyezni abban, hogy mi történjék Mr. Bugg teheneivel, hol menjenek azok a legelőre. Mr Jack Bugg ultimátumot küldött a szomszéd asszonyoknak: »Ugyanazon az úton küldöm a teheneimet legelni, ahol eddig mentek.« »Meg fogom akadályozni, hogy az én tulajdonomat képező területen hajtsa keresztül a jószágát« válaszolta Mrs. D'Oyly-Mann a földbirtokos üzenetére. És úgy is lett, ahogy üzente. Hogy azonban a dolog nem volt olyan egyszerű, azt bizonytja, hogy mi a dologról tudomást szereztünk. Charton Marshalll apró kis falucska két napra országos hirresség lett. Mr. Jack Bugg törvényes útra terelte a dolgot afölötti felháborodásában, hogy a kölesönös ultimátumokat követő napon az angol földbirtokosnő egy bottal a kezében arra a területre ment, ahol az ő teheneit hajtották és sajátkezüleg ütötte szét a hatvantagú tehéncsordát.

*

A 17 éves Kathleen Hutshinson horsforthi lakos, akit a böles angol bíróság tegnap Leetsben két évre eltiltott a vőlegényétől. A fiatal kislány lopott, de a bíróság szerint 18 éves vőlegénye csábította őt a bűnre. A fiatal lánynak meg kellett igérnie, hogy 1940-ig nem találkozik a vőlegényével, visszaköltözik a szüleihez és megjavul. Ezzel a feltétellel szabadonbocsátották.

Aszalt gyümölcs

A legkevésbé költséges és a legkevésbé kényes az aszalt gyümölcs előállítása. Kicsiben egy nagy falusi takaréktüzhely vagy a kenyérsütő kemence is megfelel erre a célra. A szorgalmas és körültekintő falusi háziasszony apránként sok gyümölcsöt aszalhat így, télire. Az aszalt cseresznyét többen mazsola helyett is használják konyhájukban.

Ahol sok gyümöles terem, ott érdemes egy, vagy több úgynevezett boszniai aszalót felállítani s ebben azt a gyümölcsöt értékesíthetővé tenni, ami különben elkallódik: a szél által lerázott, korán lehullott stb. Ha azonban elsőrendű aszalványt akarunk jó áron értékesíteni, arra is csak az elsőrendű gyümölcsöt használjuk fel.

Az aszalt gyümölcsöt itthon sokkal inkább kellene felhasználni, mint ezt eddig tettük, mert elálló, olcsó, nagyon tápláló és egészséges. Tömegek ellátására, intézetekben, menzákban, kórházakban stb. fokozottabb mértékben kellene adagolni, de a magánháztartásokban is. Élelmes magyar asszonyok, hozzátok divatba!

Az aszalt gyömölcsnek, alma — birsalmasajtunk cukrozott gyümölcsnek — Lendl Adolf szerint is — még igen nagy kiviteli lehetőségei lévén, a cél keresztülvitele érdekében többen is összeállhatnának. Erre már nagyobb körültekintéssel megszervezett akció szükséges. Nem szabad azonban elmulasztani, hogy előbb a Külkereskedemi Hivatalhoz forduljunk tanácsért, útbaigazításért, amely azt mindenkor a legszivesebben meg is adja.

—=—

AMERIKAI

Nálunk kevésbbé ismert gyümölcs. Kinézése hasonlít a málnáéhoz, de nem oly lágy; sötét majdnem fekete. Drót, sövény vagy léckerités mellett neveljük, mert azt áthatatlanná teszi, sűrű kampós tüskéi miatt. Kertek, szérüskertek, gyümölcsösök körül ültetve megvédi azt minden kéretlen vendég ellen. Rengeteg sok gyümölcse pedig kitünő dzsemet vagy lekvárt szolgáltat, amely különleges íze miatt bizonyára nagyon kapós lenne.

Heti étlap

Hétfő. Ebéd: Paradicsomleves, gombás borjúsült kirántott burgonyával. — Vacsora: Vese-velő, tarhonya, paprikasaláta.

Kedd. Ebéd: Daragaluskaleves, leveshús vajasmetélttel, sóskamártással. — Vacsora: Sonkásomlett, sajt.

Szerda. Ebéd: Zellerkrémleves, kacsa makarónival. — Vacsora: Rakottburgonya.

Csütörtök. Ebéd: Zöldségleves, kaproskáposzta bennefőtt dagadóval, csokoládésrétes. — Vacsora: Borjúpörkölt galuskával.

Péntek. Ebéd: Sajtosleves, paraj tükörtojással, barackízes élesztőskifli. — Vacsora: Sajt, vaj.

Szombat. Ebéd: Burgonyaleves, lencsefőzelék füstöltkolbásszal. — Vacsora: Rántott borjúmáj, cékla.

Vasárnap. Ebéd: Raguleves, karfiolpudding, töltöttesirke vegyes kompóttal. — Vacsora: Déli maradék.

—=—

A must erjedésének késleltetése

A must igen kedvelt ital, csak az a baja, hogy sokáig nem tartja meg édességet, mert erjedni kezd. Az erjedést azonban mesterségesen meg lehet akadályozni. Erre különösen akkor van szükség, ha a mustot szállítani akarjuk. Az erjedés késleltetése úgy történik, hogy a mustot erősen kénezett hordóba fejtjük és amikor a hordó már félig tele van, újra kikénezzük. Egy hektoliter ürtartalomra 15—20 gram ként égetünk el. Ennek felét az üres hordó, a másik felét a félig megtöltött hordó kikénezéséhez használjuk. Ilyen kezelés mellett a must 24—48 óráig, néha valamivel hosszabb ideig is nem indul erjedésnek. Ha az ilyen mustot erjeszteni akarjuk, úgy tiszta hordóba fejtjük át, a fejtés közben jól szellőztetjük. Ha még így is nehezen indulna meg az erjedés, úgy ehhez a musthoz már erjedésben levő mustot kell önteni. Gyakran előfordul, hogy a lefejtett must nem indul erjedésnek. Ez rendszerint akkor történik, ha a szőlőt, vagy a törkölyös mustot — ha csak rövid ideig is — olyan edénybe töltöttük, amelyben nyáron permetező rézgálicoldatot készítettünk. Ha az edényt ki is öblítettük, annak falából annyi rézgálic került a mustba, hogy az az ízén is megérzhető. Az ilyen must nemcsak hogy nem erjed, hanem élvezhetetlenné válik, sőt még párlat sem készíthető belőle. Az ilyen mustba hektoliterenként 50—100 gram kénport szoktak tenni, amely azután megindítja az erjedést. A kénpor egy része ugyanis feloldódik, kénhirdogén keletkezik, amely a rézzel együtt új vegyületet alkot. Ez a vegyület már nem oldódik, hanem a seprüvel együtt leülepszik. Az így kierjedt bor azonban közvetlen fogyasztásra nem alkalmas. Szokták a rézgálicos mustot, illetve bort úgy is javítani, hogy vasreszelékkel jól összerázzák. A szüretnél, a must összetöltésnél tehát gondosan ügyelni kell arra, hogy rézgálicos edény ne kerüljön használatba.

A divatujdonságok közül legnagyobbrészt sikere a strucchőrből készült kesztyünek volt, amely oly vékony és könnyü, hogy egy dióhéjban elfér, igy is csomagolják.

GYERMEKEK DEBRECZENJE

Vagyunk

és leszünk, ez legyen szemed előtt a cél, ez sarkaljon kitartásra, ez vezesse minden lépésedet. A mai megpróbáltató idők is bizonyságok arra, hogy nem könnyű sorsot szánt nekünk az Isten. Ezek a mai idők is azt igazolják, hogy mi többre hivatott nép vagyunk, mint Európa más nemzetei. Ha annyi szenvedés és megpróbáltatás ért volna egyik, másik népet, mint minket ért ezer esztendő alatt, egészen bizonyos, hogy nyomtalanul eltűntek volna a nagy megsemmisülésben...

Mi azonban élünk és bízva bízunk abban a jövendőben, amelyet éppen ezkben a napokban építünk fel magunknak...

A magyar igazságba vetett hitünk végül is diadalhoz fog vezetni bennünket. Megszenvedünk érte, éppen ezért nagyon meg fogják becsülni. Az, amit ingyen kap az ember, soha se lehet olyan értékes, mint amiért áldozatot kellett hozni. Mi meghozzuk áldozatunkat, de főleg meghozták azok a magyarok, akik már húsz esztendő óta keserves sorsuk minden borzalmával az utóbbi hetekben hordták a magyar sors keresztjét.

Külön megbecsülésünk és hálánk kísér minden könnyüket.

Nagy szeretetünk és ragaszkodásunk mutatja azt, hogy nem szenvedtek hiába, mert széles e földön bárhol is élt ezekben a hetekben magyar, velük érzett és reájuk gondolt...

Tudják meg, akik ismét testvéri ölelésünk szeretetét érzik, hogy jó magyarnak lenni, mert nem voltak egyedül a szenvedésben és részesei lesznek az eljövendő új magyar kornak...

Várjuk őket, szeretettel várjuk őket. Minden magyart kivétel nélkül, mert nekünk minden magyar testvérünk, minden magyar vérünk...

Nagy és boldog pillanat lesz az, amikor keblünkre öleljük őket, akik testvéri szívük dobogásából látják, hogy vagyunk, leszünk még a föld föld lesz. Vagyunk, leszünk a föld életének végéig magyarok...

Egy tölgyfa története

Kies őszi nap volt, mikor még mint makk ültem édesanyám ölében. De egyszer egy őszi zivatar letépett és elsodort. Nekivágtam hát a világnak, hogy megkeressem az életemet. Fiatal voltam, nem tudtam mi az élet. De egyszer vége lett a pünkösdi királyságnak. Eljött az ősz, leveleimet letépte. Vihar száguldott végig az erdőn, letört egy gallyam. Azután, mint aki jól végezte dolgát, tovább süvöltött. A letépett gally ott hevert a lábam előtt és sírva nézett fel testvéreire. Később egy forgószél felkapta és elvitte a szemem elől. Máskor meg villám cikázott felettem s én egy mellettem lévő fenyőhöz bújtam. S a kegyetlen ősz leveleim összetörte és szőnyegként terítette le az erdőben. Majd megérkezett a tél. Favágók jöttek, belevágtak öreg testembe s én recsegve, ropogva kidültem s most a tűz táncol felettem.

Kende Hedvig.

REMETE.

Néprajzi gyüjtésünk

Irta: SZÉCSI ILONA női keresk.

KABA.

II. rész.

A nép szavai, magyar elnevezések

Bizony már kiveszőben vannak. Nem is tudom pontosan megállapítani, melyek azok, mert kis gyerekkorom óta éppen úgy hallom és beszélem őket, mint a falusiak.

Egy pár, amelyet más vidéken nem hallottam:

Hászia: padlás, rajtoja: létra, berena: deszkakerítés, sünyölődik: dörzsöli a hátát a kemencéhez, szekétálva: töltve, céla: porta.

Az ételek nevei, elk. módja, az evés sorrendje.

Magyar elnevezések nincsenek. Eredeti magyar ételeket sem találunk. A mai fiatalasszony már a szakácskönyvből tanul meg főzni, még a gulyáslevest is.

Az evés sorrendje: Leves, — ez mindig van; ez az első fogás — azután következik a hús, majd a sütemény, s a gyümölcs. Ez ünnepi étel. Hétköznap rendszerint csak leves, hús, vagy leves és tészta van. Vendégségben még ma is elmaradhatatlan a töltött káposzta.

Ruhanevek. Női-, férfiruházat, jellegzetes szín, eredeti eln.

Kabán, sajnos, népviselet nincs. Ma már a legegyszerűbb falusi lány is a divatlapból választ ruhát magának. Hétköznapi viseletük (a nőknek) rendszerint (ráncolt) mintás karton ruha, ráncolt derékkal, télen csizma, nyáron papucs. Téli ruha mintás barhend, vagy ehhez hasonló vastag ruha. Kendő, s bizony már sapkát húz a fejére sok lány, sőt asszony is. Kiegészítője ruhájuknak a karton kötény. Leginkább a kék és piros mintás ruha.

A férfiruházat: télen: báránybőr sapka, ujjas, csizmanadrág, csizma. Nyáron szalmakalap, s ugyanaz a ruházat csak nyári anyagból, s esetleg hétköznap szandál, csizma helyett. Ezek még emlékeznek a régi viseletre. Sőt beszélgettem egy olyan bácsival, aki 15 évvel ezelőtt még kalpagban, ingujjban, pruszlikban, bőgatyában, csizmában járt. Később aztán neki is menni kellett »a kor hívó szava után«.

Uccanevek:

Kisbodonos ucca. Itt jártak a bodonos kútra.

Vész ucca. 1892-es tűzvész alkalmával ez a rész égett le legjobban, s itt égett lenagyobb lánggal a tűz.

Ér ucca. Itt folyt keresztül egy kis ér. Még ma is látható egy kis kanális forma.

Cserepes ucca. Ezen az uccán hordták a cserépégetőből a cserepet.

Hajnal ucca. Azon az oldalon, ahol a nap felkel.

Domb ucca. Legmagasabban fekvő része Kabának.

Vár ucca. Várszerű építmény volt ott.

Vár-zug. E mellett van.

Őrző-zug. Kaba régen kerítéssel volt körülvéve. A mai Őrzőzug helyén volt a kapu. Volt egy kis bódé, amelyben egy őr állt mindig, s csak az jöhetett a faluba, akit beengedett.

Csarkó oldal. Nevét az acsarkodó dombról kapta. A mai Csarkó oldal szélén volt egy kis emelkedés. Itt volt egy akasztófa felállítva. Ha valaki kisebb vétséget követett el, pl. tyúkot lopott, azt a bíró kiköthette az akasztófához 24 órára. Előzőleg megkorbácsolták. Enni-innivalót nem kapott. A falu népe szabadon bántalmazhatta. — Egyesek szerint talán sós kenyeret adtak neki, vizet nem. Különösen nyári időben szenvedtek sokat, s kínjukba üvöltöttek. Innen az acsarkodó elnevezés, s a Csarkó oldal.

Pogányváros. A törökuralom alatt a falu ezen részén törökök laktak. Ezért hívják Pogányvárosnak.

Temetőnagyoldal. A nyugati temető felől eső rész.

Az uccákat most sem ismerik a hivatalos név szerint, hanem valami nevezetes egyénről ismerik meg, aki ott lakik, vagy ott lakott.

Pl.: Daróczi ucca. A gazdag Daróczi-család lakik ott.

Nagy ucca. A főút.

Cigánysor. Ott laknak a cigányok.

Egér ucca. Ott lakott Maus nevezetű zsidó kereskedő. Mikor aztán megtudták, hogy Maus magyarul egeret jelent, elnevezték egér-boltjának az üzletet, majd az egész uccát úgy csúfolták. — (Már nem él.)

Népmesék:

Semmi jel sincs arra nézve, hogy valaha is mesék keletkeztek volna.

Dalok, nóták szövege, kottája:

Eredeti kabai nótának hírehamva sincs. Egyedül egy bácsitól hallottam egy kurucvilágból való nótát.

Bécs várostól nyugatról keletre
Hidegen fúj a szél,
Bánatot hoz a magyar nemzetre,
Szebb tavaszt nem remél
Bécs városát hiuné-e valaki
Érte mily sok magyar vér omla ki.

Szőke Duna vize mért oly keserű,
Árkod mért van tele.
Hej mert a magyarnak sok keserű könnye
Hull most abba bele.
Vér folyt bele hajdan mos könny pereg,
Mert a magyar ma is csak kesereg.

Határnevek:

Dögös. Nevét onnan kapta, hogy egy gróf megvásárolta a falu elöljáróitól erőszakkal a földet, hogy ott birkát tenyésszen. A lakosság tehetetlenségében azt kívánta, bárcsak döglene meg minden jószága. Így is történt. Ezóta hívják dögösnek.

Farkasordító a dögös szélén. — A dögöst az előtt u. i. Nádasrétnek hívták, ahol halásztak. 100 pár teknősbékát kellett az uraságnak minden évben beszolgáltatni. — A szélén volt egy domb, ahol télen a farkasok összegyültek és hideg éjszakákon üvöltöztek.

Sziget. Régen Nagyrét legelő volt. Egyik oldalon a Nádasrét, másik oldalon a Berettyó egyik kis oldalága határolta.

Csonkapál. Egy Csonka Pál nevezetű nemes ember birtoka volt.

Tatárdomb. Szejdi basa ott ütött sátort, mielőtt Kabát felgyujtatta.

Tatárülés. Szejdi serege ott pihent meg egy napra.

Gorzsás. Egy ilyen keresztnevü ember birtoka volt.

Hollós. Hunyadi Mátyás birtoka volt.

Hordóskút dülő. Itt volt a Hordós-kút.

Horgas. A folyóból horoggal halásztak.

Nyalakodó völgy.

Törökkút-dülő. A törököknek itt volt egy kútjuk.

Kohárikút-dülő. Itt volt a Kohári kút.

Párgás. Senki sem tudja, miért hívják így.

Nyomás. A tagosítás előtt munkálatlan föld volt.

Peres-Kiskaba. Tetétlentől perelték vissza

Nagyugar.

Tőhatár. Régen tölgyfák állottak itt, melyet a nép tölyösfának nevezett. Ebből lett a Tőhatár.

Dülőutak. A kutakról nevezték el. Só út, ott hordták a faluba a sót. Ma derecskei út.

Kutak. Kisbodonyos, Nagybodonyos, Hordóskút. Bodonyos nevet arról kapta, hogy bodonnyal jártak a kútra. — Hordóskút. Nagy hordóalakú volt a belseje, s a vedret is kis hordó helyettesítette.

Folyók. Állandó folyót nem találunk Kabán. A Berettyó kiáradásakor keletkeztek csak s a szabályozás óta nincs bennük víz. — Ilyen: Nyalakodó-völgy, Bácsvölgy, Virágos-ér, Ürge-lapos, Fertő, Hollós-völgy.

(Folytatjuk.)

Itt az ősz

Hej, haj, de hideg van idekint
Susogják egymásnak a rózsabokorkák,
Bizony, bizony én sem láttam szebb időt,

Én is csak azt mondhatom.
A madárkák járkálnak ide-oda,
mintha utazni készülődnének.
Sietve repül valamennyi egy vezeték drótra,
talán ott gyülekeznek, talán utazni készülnek, utazni bizony.
Még egyszer hátra tekintenek, mintha mindegyikük azt csipogná: itt az Ősz.

ZBelinger Kató V. o. t.

Nem adjuk!

Nem adjuk a rétet,
A hömpölygő folyót.
Egyszer majd kibontjuk,
A magyar lobogót.

Nem adjuk a hegyet.
Nem adjuk a völgyet.
Szeretjük a hazát,
Nem tűrünk rabigát.

Nem adunk mi semmit,
Az ezeréves földből,
Magyar szív magyar ái
Fehér házak kőből.

Pusztító Trianon
Megtört bennünket,
Vissza szerezzük még,
Elraboll földünket.

H. SZABÓ JÁNOS.

Trianoni Magyarország

Legszegb ország Magyarország
Ezen a világon,
De Trianon szétrombolta
Ezeréves határod.

Bácska, Bánát, Erdély földjét
Idegenek lakják
Az ott lakó magyarokat
Nagyon szomorítják

Óh Rákóczi, óh Bercsényi
Kelj föl a sírodból,
Állitsd vissza szép hazánkat,
Ezeréves határunkat!

Pázsiti Katalin.

Itt van az ősz

Elmult a nyár, hej pedig kár.
Nincsen virág, elhervadt már.
Egy virág szép, az őszi rózsa,
Ez is olyan, mintha sirna.

A levelek megsárgultak,
És csendesen hulldogálnak.
Mindenki örül az ősznek,
De legjobban a gyerekek.

Hullanak a levelecskék,
Elköltöztek a kis fecskék.
Szomorú az egész világ,
Búsulgat az élő virág.

Rékasi Ilona
VI. o. t. Csapókerti isk.

Husevő fák

A húsevő növények családjából eddig csak a húsevő virágokról tud a nagyközönség. Holott Franciaországban egy dr Marcel Baudoin nevü orvos, aki Croix de Vie-ben (Provence) valóságos édenkertet létesitett a legkülönbözőbb délszaki növényekből, több mint tíz éve foglalkozik bizonyos fiziologiai kisérletekkel, amelynek célja kimutatni, hogy egyes öreg, hatalmas fák húsevőkké válhatnak. — A kisérletek a következőképp folynak le: Vékony cserépből készült dobozokat mintegy húsz centiméter távolságra helyeznek el a kiszemelt fa egyik, a földből kiduzzadó gyökerétől. Bizonyos idő — egy-két év — multán a gyökér mellékhajtásokat ereszt és körülfonja vélük a cserépdobozt. Az is megesett már, hogy egyes mellékgyökerek ölelése összeroppantotta a kis cserépkorsót s a beléhelyezett állat teteme a süppedő talajba került. Leutoljára pedig — amint ezt dr Baudoin fényképfelvételei igazolják — egy délafrikai kaktuszfa gyökerei valóságos sirgödröt ástak a cserépedény köré, az állat hullája pedig — egy bebalzsamozott karvaly szolgált kisérleti alapul — pár hét mulva eltünt. Csak a csontok maradtak meg belőle. A kaktuszfa a tudós állitása szerint gyökereivel felszivta a madár ismét porhanyóssá vált húsát.

Imre bácsi postájából

Kedves Imre bácsi!

Nagyon szépen köszönöm az ajándék könyvet. Boldog voltam, hogy kis elbeszélésemet viszontláttam a Gyermekek Debrecenjében. Kedves Imre bácsi, itt küldök egy kis elbeszélést. Egy kis erdei makk mondta el nekem a történetet, én mindjárt megörökítettem kis lapunk számára, ha jó, nagyon kérem Imre bácsit tessék szives lenni bele tenni a kis ujságba. Maradok hű tisztelettel:

Remete Hedvig.

—=—

Kedves Imre bácsi!

Köszönöm szépen a jutalomkönyvet. Ugy örülök, hogy tetszett közölni versemet, kedves kis lapunkban. Most megint küldök két verset, ha jó, tessék szives lenni közölni a „Gyermekek Debrecenjében". Maradok továbbra is hű munkatársa Imre bácsinak

Varga Annamária VI. o. t.

—=—

Kedves Imre bácsi!

Ne tessék haragudni, hogy ilyen sokáig nem irtam. De most újra küldök egy verset, melynek címe: Magyar fohász. Ha jó, szíveskedjék kedves Imre bácsi közölni. Maradok hű munkatársa. Tisztelettel

Ferge Irén II. C. polg

—=—

Kedves Imre bácsi!

Nagyon szeretnék bejutni a Gyermekek Debrecenjének táborába. Itt küldök egy verset, melynek címe: Trianoni Magyarország. Ha jó, szíveskedjék kedves Imre bácsi közölni kis lapunkban. Leszek hű munkatársa, tisztelettel

Pázsiti Katalin II. C. polg.

—=—

Kedves Imre bácsi!

Ne tessék haragudni, hogy eddig nem irtam, de oda voltunk nyaralni és nem irtam verset. Mostan küldök két verset. Hogyha jó, akkor tessék kitenni az ujságba. Isten vele Imre bácsi

Rékasi Ilona VI. o. t.

—=—

E heti könyvjutalmat Szécsi Ilona, Nagy Ákos és Somogyi Imre kapták. Jutalomkönyvünket csütörtökön délután 3—4 óra között átvehetik lapunk kaidóhivatalában.

—=—

LUDAS MATYI

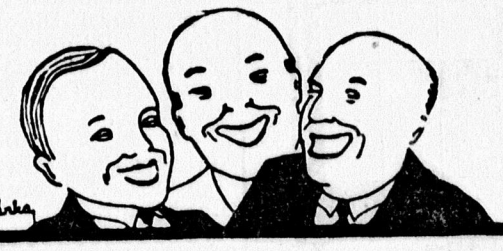

Ügyes fogorvos.

— Remek fogorvos ez a Jones! Nem menekülhet előle egyetlen páciens sem!

Kiszabadulás után...

a volt gengszterek békés favágással tengetik életüket.

A rejtélyes híd.

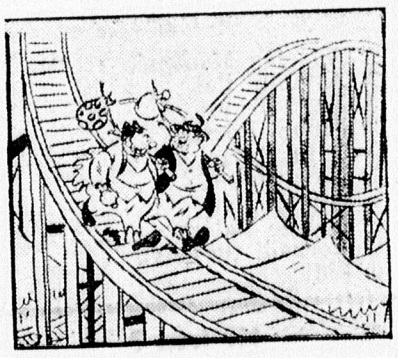

— Azt hiszem, hogy eltévesztettük az utat, a legutóbbi elgázolásnál... már egy órája megyünk föl-le, föl-le és még mindig nincs vége ennek a hídnak!

Szószerint igaz.

— Bocsánat, asszonyom, a férje azt üzeni, hogy kicsit később megy haza, mert nagyon le van kötve a hivatalában.

—=—

A MAHARADZSA LEVELE.

— Nem, ma este nem megyünk sehová. Elhatároztam, hogy pár sort írok valamennyi feleségemnek.

Mintarímtár

Kezdő poéták számára szerkeszti:

Simon István.

Megjön a szép *koszorúd vasárnap.*
Addig itt e *hosszú rúdvas-árlap.*
(Arabiztató árjegyzékes bókrím.)

*

A puskája *csöve fényes,*
Térdkalácsa *csökevényes.*

(Őslénytani lőfegyveres visszaütő rímragyogvány.)

*

Almát kértél *Besze Áron?*
Ime itt van: *nesze három.*
Számitom *feleszeg áron,*
Volt belőle a *nyáron.*

(Olcsósági rímkofálkodás.)

*

Nem szól a babám, a *szőke,*
Mert oda az *alaptőke,*
Tönkretett a *bank bukása,*
A vacsorám *hajdukása.*

(Baba duzzogányos vacsorai gyomorszűkület.)

Angol humor

„John Bulletin"

A Parade cimü angol folyóiratnak van egy ilyen cimü rovata. Furcsa apróságokat közölnek benne, amelyeket a szerkesztők az angolokra jellemzőnek tartanak. Például:

Egy vidéki kereskedő, aki esküvője napján bezárta üzletét s cédulát szegezett az ajtóra, e cédula alatt egy másikat is talált a következő felirással: »Holnap újra megnyilik — új vezetés alatt!«

Van egy kis szemelvény az Edinburgh Evening Dispatch cimü lapból:

Az átlagos edinburghi szállásadónő szinvonala aránylag alacsony s csak egy a segitség — nagyobb verseny. Különben ezeket ajánlom figyelmükbe: Ne meséljetek régebbi diáklakóitokról. — Ne mondjátok el a lakónak családotok egész történetét. Ne csepüljétek le a modern ifjúságot. Ne rontsatok be a diák szobájába, mielőtt az felkelt volna' Tudjuk, hogy takarítani kell, de ezt később is meg lehet cselekedni.

Csak egy mosolyt

A JÓ ORVOS.

Az egyetemi vizsgán a tanár megkérdezi az orvosnövendéktől:

— Ha önt egy beteghez hivják, mit fog először megkérdezni?

— Az illető lakásának a cimét.

—=—

BIZTOS JEL.

— Azt hiszem, elsején költözködünk.

— Honnan gondolod?

— Tegnap betörtenm egy ablakot otthon és az anyám nem vert meg miatta.

REJTVÉNYEK FEJTÖRŐK

Rovatvezető: Boross György

Egyszer volt, hol nem volt...

Volt egyszer egy patkányfogó, akivállalkozott arra, hogy az egyik pu-roszországi városkát — vízszintes 23. — megszabadítja a patkányoktól. A városka lakói nagy jutalmat igértek neki, ha sikerül. A patkányfogónak sikerült is a dolog, de a város nem fizette meg a kitűzött díjat. Erre ő sípjával a város valamennyi gyermekét elcsalta egy hegy gyomrába, majd elvezette őket Erdélybe, ahol velük a szász városokat népesítette be! (Beküldendő a városka neve!)

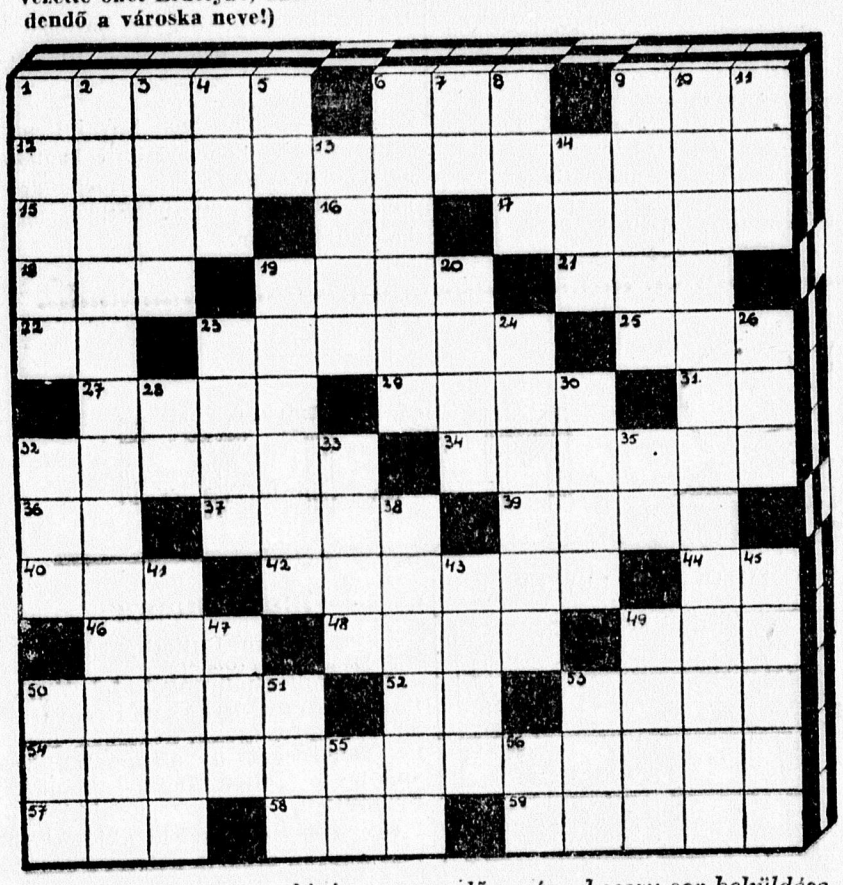

A megfejtés igazolására elegendő a négy hosszu sor beküldése.

MEGHATÁROZÁSOK:

Vízszintes sorok:

1. Baranyamegyei kisközség, 650 l.
6. Festmény.
9. Végtag.
12. A szavanna jellemző növénye.
15. Női becenév.
16. Részvénytársaság.
17. Szláv nép.
18. Taliga — mássalhangzói.
19. Női becenév.
21. Férfi becenév.
22. Személyes névmás.
25. Szomszédos mássalhangzók.
27. Kínai pénz.
29. Kör, egyesület.
31. Rangjelző szócska.
32. Közömbösség.
34. Műterem.
36. Kicsinyítő képző.
37. Egyszerre látta meg a napvilágot a testvérével.
39. Részvénytársaság és kötőszó.
40. Helyhatározószó.
42. Nagy ázsiai félsziget.
44. A thorium vegyjele.
46. Hím.
48. Larentia — Faustulus pásztor felesége, Romulus és Remus nevelőanyja.
49. Muri.
50. Eszkábál.
52. Kád. (Tyű de ravasz?!)
53. Francia prepozició: -ért.
54. Francia író (1844—1924)
57. Ázsiai nép.
58. Kiegészítő.
59. Sötét párizsi alak.

Függőleges sorok:

1. Amott — párja.
2. Kezdő ballerinák neve színészargot szerint.
3. Egyetemi tárgy — névelővel.
4. Szó.
5. An dem.
6. Állatbörtön.
7. Személyesnévmás.
8. Pys.
9. Sztalin rezidenciája Moszkvában.
10. A ma élő legnagyobb madár.
11. Fogoly.
13. Orosz félsziget.
14. Vissza: hogy is mondjam csak?
19. Fiúnév.
23. Ilyen lap is van.
24. A mocsári hód prémje.
20. Az — latinul.
26. Vissza: cipeld tovább is az élet keresztjét!
28. Szomszédos magánhangzók.
30. Görög betű.
32. Vonatkozónévmás.
33. Korszak — latinul.
35. Folyadék.
38. Labdaütő a tenniszben.
41. Ráteszi a pokrócot.
43. Szomszédos mássalhangzók.
45. Nevezetes.
47. Szükség — németül.
49. Földöv.
50. Honfoglaló vezér.
51. Csen.
53. Lelkész.
55. Háziállat.
56. Napisten.

Csak ugy mondom, hogy

...a »DEBRECZEN« 1938. október 23-iki számában megjelent rejtvények helyes megfejtése a következő volt:

Gondűző percek.
Feltételes mód,
Kondorkeselyű,
Felis concolor,
Sóskaborbolya.

Mind hősök ők! 1. Jókai: A jövő század regénye. 2. Jókai: Akik kétszer halnak meg. 3. Eötvös József br.: A falu jegyzője. 4. Nyirő József: Uz Bence. 5. Rákosi Viktor: Elnémult harangok. 6. Mikszáth: Beszterce ostroma. 7. Eötvös József br.: Magyarország 1514-ben. 8. Mikszáth: A vén gazember. 9. Molnár Ferenc: A Pál uccai fiúk. 10. Jókai: A debreceni lunatikus.

Ki írta? 1. Dickens. 2. Galsworthy. 3. Kipling. 4. Lewiss Sinclair. 5. Mark Twain. 6. Milton. 7. Pope. 8. Walter Scott. 9. G. B. Shaw. 10. Swift.

Hol is olvastam csak? Petőfi Sándor: Reszket a doktor, mert...

Betűrejtvények: 1. Szellőztet. 2. Egyhangú.

Mind hősök ők

(Kinek, milyen művében szerepelnek az alábbi »hősök«?)

1. Adorján Manassé.
2. Artándy Pál.
3. Bátki Tercsi.
4. Finum Rózsi.
5. Gara Mária.
6. Háry János.
7. Himfy.
8. Hűbele Balázs.
9. Korpádi Gergely.
10. Lidi.

Ki irta?

1. Hiúság városa.
2. Az időgép.
3. De profundis.
4. Grandet Eugénia.
5. Cid.
6. Tarasconi Tartarin.
7. A fenséges bohóc.
8. Gróf Monte Christo.
9. A kaméliás hölgy.
10. Bovaryné.

Tudnivalók:

1. Egyetlen rejtvény helyes megfejtése elégséges.

2. E heti rejtvényeink megfejtéseinek beküldési határideje: péntek este 6 óra.

3. A megfejtések a jövő héten. A nyertesek névsorát a »Hírek« között »*Rejtvényfejtők figyelmébe*« cím alatt helyeztük el.

4. Szelvényt mellékelni kötelező.

5. könyvjutalmakat hétfőn délután 3 órától csütörtök este 6 óráig, a nap bálymely szakában átvehetők lapunk kiadóhivatalában. Aki a jelzett időpontban a nyert könyvet át nem veszi, arra később igényt nem tarthat!

43. Sz. REJTVÉNYSZELVÉNY.
Név:
Foglalkozás:
Pontos cím:

SAKK

68. SZÁMU JÁTSZMA.

Tarrasch védelem.

(Csel-változat.)

Charkow, 1938. (Ukrajna.)

Világos: **Klechel.** Sötét: **Batuew.**

1. d4, d5. 2. c4, e6. 3. Hc3, c5. 4. cxd5! cxd4?! (Nehezen ajánlható kétes értékű folytatás, de mint e játszma is bizonyítja, a tájékozatlan félre veszedelmes csapdákat rejteget.) **5. Vxd4?** (Az első botlás. 5. Va4†! előnybe hozza világost. Pld. 5.... Fd7! — 5.... Vd7? 6. Hb5! Ha6. 7. d6! stb. **Havasi—dr. Tartakower Bpest. 1929.** — 6. **Vxd4, exd5. 7. Ve5†!** Fe6. 8. e4!! stb. dr. Skalicka—Haida, Prága, 1933. A Kotow-Panow, Moszkva 1938 játszmában 7. Vxd5, Hc6. 8. e3! történt, igen jó játékkal világosnak.) **5.... Hc6. 6. Vd1, exd5. 7. Vxd5** (7. Hxd5? Fe6. 8. e4, Hf6. 9. Hxf6, Vxf6 után sötét éles támadáshoz jut). **7.... Fe6. 8. Vxd8** (Vb5-el gyalognyerésre játszani 8.... a6! Vxb7? Hb4! miatt gyanus vállalkozás). **8.... Bxd8. 9. c4** (Az 1931. évi veldesi Kashdan—dr. Tartakower játszmában 9. f3, Hb4. 10. Kf2, Hc2. 11. Bb1, Fc5†. 12. e3, Hh6! 13. Fb5, Ke7. 14. g4, f5. 15. g5, f4!! után sötét fölényes játékhoz jutott). **9.... a6.** (9.... Hb4. 10. Fb5†, Ke7. 11. Fa4! miatt erőtlen). **10. Fg5?** (Kihívja a végzetet! **10. Fe2!** Hb4. 11. Kf1, Fc5. 12. g3! — **12. Hf3,** f6. 13. Ff4, g5! — 12.... He7. 13. Kg2, He2. **14. Bb1,** He1†. 15. Kf1, Hd3. 16. Fxd3, Bxd3 stb. még halvány reményeket nyujtott). **10.... f6. 11. Fe3, Hb4. 12. Ke2** (12. Bd1? gyalogot veszít: 12.... Hc2†. 13. Ke2, Fc4†. 14. Kf3, Bxd1 és Fxa2). **12.... Hh6!! 13. f3** (Jobb volt 13. Fxh6! A szimultán fenyegetések közül csak a legszebbet: 13. h3, Hf7. 14. Hf3? Fc4†. 15. Ke1, Hc2††). **13.... He2. 14. Be1, Fc4†! 15. Kf2, Hxe3. 16. Kxe3, Fe5†. 17. Kf4** (Szegény király), **17.... Ff2!! 18. h4** (18. Fxc4?? g5††), **18.... g5†! 19. hxg5, fxg5†. 20. Kxg5** (Az egyedüli: 20. Ke5?? Fd4††), **20.... Bg8†! 21. Kh5?** (Harakiri! De öngyilkosság lett volna 21. Kxh6? is, Bd6†. 22. Kxh7 — 22. Kh5, Ff7††. — Fd4!! miatt. Az egyedül lehetséges **21. Kf4-re, Bf8†! 22. Kg5, Fe3†. 23. Kh4,** Fxc1. 24. Fxc4, Fxb2. 25. Hxd5, Bc8. 26. Fb3, Bc1 a helyes. Gyengébb lenne azonban 21. Kf4!-re, Ke7?, mert 22. Hd5†! — 22. Fxc4?? Bdf8†. **23.** Ke5, Bg5††. — 22.... Fxd5. 23. exd után világos felszabadult). **21.... Ff7†. 22. Kxh6, Fe3†. 23. Kxh7, Fd4!!** Világos feladta. A futó-kettős remekelt. Színes mattképei révén is rendkívül tetszetős játszma.

Ambrus Sándor.

Hol is olvastam csak?

(Ki írta és mi a címe annak a versnek, melyből az alábbi sorok valók?)

»Multadban nincs öröm,
Jövődben nincs remény.
Hanyatló szép hazám!
Miattad vérzem én!

A TISZÁNTÚLI KISIPAROS

Veszélyben forog a vidéki ipar versenyképessége a fővárosival szemben

Központosított munkaidő és bérmegállapító bizottságot szerveznek Budapesten

A vidéki iparosság életérdekét érintő és sértő nagyon fontos ügyet tárgyalt az ipartestület előljárósága. **Galamb** Ferenc elnök bejelentette, hogy Budapesten a minisztériumokban folytatott tárgyalásai alkalmával tudomást szerzett arról, hogy

központosított munkaidő és munkabér megállapító bizottságot akarnak szervezni a fővárosban,

mert a vidékre kiküldött ilyen célú kisebb bizottságok nem felelnek meg hivatásuknak. Országosan fogják rendezni a kérdést, hogy úgy a munkások, mint a munkaadók igazságos kívánságait kielégítsék.

A bejelentés után dr. Torda Balázs kamarai fogalmazó szólalt fel:

— A kamarai székhelyeken működő ilyen bizottságoknak — mondotta — tényleg volt hátrányuk, de mikor az elnöke a bizottságnak Budapestről jött le, akkor mégis közelebb tudta hozni a határozatokat a vidéki viszonylatokhoz. Most, ha csak Budapesten lesznek munkaidő- és bérmegállapító bizottságok, ezek

a vidék érdekét nem fogják tudni megvédeni. Nagyon vigyázni kell arra, hogy a vidék versenyképességét a központi megállapításokkal károsan ne befolyásolják.

Ez a káros hatású verseny a vidékkel szemben éppen a bútoriparnál jó időn keresztül mutatkozott.

Gondoskodni kell arról, hogy központi elgondolás irányítsa ezeknek a bizottságoknak a működését, tehát a munkabéreket a helyi viszonyoknak és a vidéki iparos érdekeknek megfelelően állapítsák meg.

— Itt nem arról van szó, hogy a munkás a munkaadóval áll szemben, hanem a vidék versenyképességét kell megóvni Budapesttel szemben. (Helyeslés.)

Galamb Ferenc elnök: A vidéki bérrendező bizottságok munkáját láttuk gyakorlatban. Ennek csak a neve volt vidéki, valójában budapesti, mert onnan jött a minden szakértelem nélküli elnök és amilyen utasítást kapott Budapesten, azt itt mindenképpen keresztülvitte.

Ezzel a rendkívül fontos problémával az ipartestület vezetősége behatóan foglalkozni fog.

Nagyjelentőségü takarékoskodási akciót vezet be a debreceni Ipartestület

Lechner Lajos jegyző értékes terve a gondolat kivitelére

Hatásában szinte beláthatatlan és nagyon értékes akciót kezdeményezett Lechner Lajos ipartestületi jegyző az előljáróság legutóbbi ülésén. Az iparosok takarékossági alapjának megteremtése érdekében terjesztett elő javaslatot, melynek indokolásában figyelemreméltó, szép gondolatokat juttatott kifejezésre.

— A mai nehéz viszonyok között — mondta többek között Lechner — igen kevés számban vannak olyan iparosok, akik önszorgalmukból, keresményükből valamit is tartalékolhatnának arra az időre, amikor a szükség beáll.

Az ember természetéből folyik, hogy amikor keres, a holnappal nem törődik, de a legnagyobb nincstelenségbe kerül, amikor megszünik a kereset.

Ebből származik a legnagyobb veszély a családra, mert a kenyérhiány felbomlasztja a családi békét, züllést és a szélsőséges irányzatok felé való sodródást eredményezi, mely nemcsak a becsületesen, hazafiasan és vallásosan élő és gondolkozó embertársaink sorát ritkítja meg, de mérhetetlen kárt is jelent nemzeti életünkre is.

— De mindezen a bajon és veszedelmen lehet segíteni gondos előrelátással, némi lemondással és erős kitartással. Ezt a célt szolgálja a következő javaslat, melynek elfogadását és megvalósítását kérem:

A Takarékossági javaslat

A Debrecen és Vidéke Ipartestület felelőssége alatt megszervezi a takarékossági szervezetet az Ipartestület hivatalának adminisztrálása mellett.

E szervezetbe minden önálló iparos beléphet, ha magát kötelezi, hogy januártól december 1-ig havonta tetszése szerinti összeget befizet, kivéve az építőiparosokat, akik 6 hónapon át fizetésre magukat kötelezik.

A befizetett összeg az év utolsó hónapjának 15-ik napjáig ki nem vehető; évközben csakis a családban történt halálozás esetében lehet kivenni a befizetett összeget.

Aki belépett, de havonta önkéntesen vállalt befizetési kötelezettségének nem tett eleget, az a befizetett összeget elveszti az alap és azok javára, akiket az Ipartestület karácsonykor segélyezni szokott.

Minden belépett tag nyilatkozatot ír alá, mely szerint a jog és kötelezettség tekintetében teljes tájékozottsággal bír s aláveti magát a rendelkezéseknek. Így nem lesz joga perrel fellépni.

A befizetés az Ipartestületnél, ennek elismerése ellenében történik, de ideiglenesen a sz. o. elnökeinél is eszközölhető, akik haladéktalanul tartoznak a felvett pénzt beszolgáltatni.

Minden tag, az önköltségi áron befizetési lapot kap, melyen az Ipartestület elismeri a fizetett összeget. E lap év végén a gyüjtött összeg kifizetése alkalmával érvényét veszti s a következő évre új befizetési lap lesz váltandó.

A tagok által befizetett összegek az Ipartestület által külön kezelés alapján történik.

A kamatok az Ipartestületet illetik, ebből fedezik az akció költségeit s ami marad még, azt jótékonycélra használják fel. Buzdítás és példaadás szempontjából karácsony előtti napok egyikén a befizetőket összehívnák s bevezető beszéd után kiosztanák az évi szorgalmuk gyümölcsét.

A javaslatot az iparosok vezetői nagy tetszéssel fogadták. Magukévá tették az elnöki tanács indítványát is s a gyakorlati kivitel és a részletes megtárgyalás végett szükebb bizottságot választottak Szendrey Sándor elnöklése mellett Varjas Pál, Kósa Lajos és Lechner Lajos tagokból. A bizottság a szükségnek megfelelően kiegészíti magát.

Remélhetőleg az akció gyors kivitelre is kerül és már egy év mulva az iparosok jelentős segítséget nyernek — önmaguktól, az okos és helyes irányítás mellett.

Az előljáróság az ipartestület fejlesztése mellett foglalt állást

Vita a zárószámadás és gazdálkodás körül — Galamb Ferenc elnök minden komoly és alapos kriti kát szívesen vállal

Jándy Ferenc aljegyző terjesztette be az Ipartestület előljáróságának a szeptember havi zárószámadását.

Balogh László hangoztatta, hogy a tagdíjkivetéseket azért nem fellebbezték meg többen, mert kétpengős bélyeget kellett volna felragasztani, kifogásolta, hogy új helyiségeket vesz az Ipartestület és így lakbértöbblet áll elő, hasonlóképen kifogást emelt az ellen is, hogy 1800 pengőt állítottak be berendezésekre.

A kritikára Jándy Ferenc aljegyző azonnal reflektált. Hivatkozott a zárószámadás indokolására, — amit mindenki írásban sokszorosítva megkapott. Lakbérre nem költenek többet, mint amennyit előirányoztak a költségvetésben, azt pedig maga a miniszter állapította meg. A berendezésekre is 1800 pengőt vettek fel és ehhez még a miniszter külön 1000 pengőt adományozott, tehát összesen pontosan 2790 pengőt költhetnek a berendezésekre, amire nagy szükség van. — Az ipartestület a miniszter által előírt és az előljáróság által tudomásul vett költségvetés szerint gazdálkodik.

Szalay József az OTI nyomtatványok árusításának bevezetését kérte.

Galamb Ferenc elnök ezt megígéri, majd Balogh Lászlónak válaszol. A tavaszi közgyülésen és utána több alkalommal is megbeszélték az Ipartestület kifejlesztését és minden szakosztályban eleven élet lehetővé tételét. Tárgyaltak a polgármesterrel és mással is, de mindenről jelentést tettek, suba alatt semmit sem csináltak.

Nyiltan megkérdezi újra az előljáróságtól, mit kíván, fejlessze-e vissza az Ipartestületet oda, ahol évekkel előbb volt, adják-e vissza a városnak a kapott helyiségeket, sőt ha szükségesnek tartják, szívesen vissza is lép. De ha utasítást kap az előljáróságtól azt végrehajtja, viszont akkor kikér magának minden olyan kijelentést, amely bűnéül rójja fel, hogy az utasításokat végrehajtotta.

Bihari Gábor: Az előljáróság tényleg elfogadta ezeket a tételeket. Ha testületi életet akarunk élni, ne sajnáljuk azt az összeget, amely szükséges ahhoz, hogy az iparosok itt tisztalevegőju fűtött rendes szobákban és nem apró, szűk helyiségekben tanácskozhassanak a bajokról.

Balogh László ismételt felszólalására Galamb Ferenc elnök kijelentette, hogy minden komoly és alapos kritikát szívesen vállal, ami előre viszi az iparosság sorsának javulását, de kicsinyes kritikáknak nem veti magát alá.

Jándy Ferenc aljegyző újabb felszólalása után az előljáróság egyhangulag elfogadta a zárószámadást..

Galamb Ferenc Ipartestületi elnök fontos tárgyalásai a minisztériumban

Az előljáróság előtt Galamb Ferenc elnök beszámolt az iparügyi és pénzügyminisztériumban folytatott fontos tárgyalásairól. Igéretet kapott, hogy a békéltető bizottságok kérdését a legrövidebb időn belül elintézik.

Eredményeket ért el a székházvétel alkalmából kirótt illetékek törlése ügyében, a döntés most már a debreceni pénzügyigazgatóságtól függ. Remény van rá, hogy a székháztartozásból folyólag az iparügyi miniszterium átvállalja a jövőévi állami költségvetésben a kamatszolgáltatást.

Az előljáróság megelégedéssel vette tudomásul az elnök bejelentéseit.

— A kerékgyártó iparosok sérelme. Kozák János és tizenhárom kerékgyártó iparos kérte az előljáróságot, semmisítse meg a legutóbbi szakosztályuk ülésének határozatait. Ugyanis olyan egyének jelentek meg és szavaztak, akiknek nincs joguk, mert évek óta nem gyakorolják az ipart. Az előljáróság visszaadta az ügyet a szakosztály elnökségének, hogy a panaszban foglaltakat részletesen és adatokkal újra terjesszék az előljáróság elé.

— Az Ipartestület egyhavi forgalma. Jándy Ferenc aljegyző jelentést tett az előljáróságnak az Ipartestület szeptember havi ügyforgalmáról. Eszerint 1394 ügydarab érkezett be iktatásra, beszerződtettek 136 tanulót, felszabadult 77 tanuló és töröltek 31 szerződést. Ipart váltottak 5-en, ezzel szemben 15 iparos megszüntette ipara gyakorlását. A jelentést egyhangulag tudomásul vették.

— Az Ipartestület új tisztviselője. Hajdu József személyében az Ipartestület értékes új tisztviselőt nyert. A kitünően képzett Hajdu József közel másfél éve már ingyen dolgozott az Ipartestületen, míg most rendes státusba került. Az előljáróság ülésén tette le az ünenpélyes fogadalmat, mely után Galamb Ferenc elnök üdvözölte, hangoztatva, hogy ha nem is nagy az a kenyér, amelyet az iparosság juttatott egy tisztviselőnek, de becsületből, tisztességből és bizalomból adták. Hajdu József megköszönte a bizalmat és ígérte, hogy a jövőben is éppen olyan becsületesen és szorgalmasan dolgozik az iparosságért, mint eddig tette.

TISZÁNTÚLI KISGAZDA

A burgonyával az állatok gyors hizlalását nem érhetjük el

A burgonya 75 százaléka víz

A burgonyánál nagy mennyiség is csak kis táplálóanyagot jelent, mert a burgonya anyagának 75 százaléka víz és csak 25 százaléka táplálékot magaban foglaló száraz anyag. Ezért van az, hogy a burgonyával az állatok hathatós táplálása, erősítése, gyors felnevelése, a gyors hízlalás nem érhető el.

A nagy burgonyaadag csak felfuttá teszi az állatot és szükséges mértékben nem táplálja. A burgonyaadagot tanácsos úgy mérsékelni, hogy mellette az állat tápdusabb takarmányt, abrakot kapjon.

A sok vizet tartalmazó burgonyából sokat nem szabad adni például a hízó sertésnek, mert a sok burgonyától nem súlyosodik a sertés, csupán lógóhasú lesz, húsa nem lesz kemény és szalonnája is lazább. A burgonyaadagot a hízó sertésnél csökkenteni kell és egyre több darát adni és a hizlalás utolsó szakaszában már ne adjunk burgonyát.

A burgonya fehérjében szegény és így a nagy fehérjeigényű, fiatal, vemhes, szoptató állatoknál gondoskodni kell arról, hogy olyan takarmánymennyiséget kapjanak, hogy a szükséges fehérje meglegyen. Fehérjében gazdag takarmány a korpa, lucernaliszt, olajpogácsa. A szarvasmarhánál jó etetni a pillangós szénát.

A burgonya takarmányértéke főleg a keményítő tartalma miatt van meg. Egy mázsa burgonyában átlag 22 kiló a keményítő érték. Egy mázsa répának a keményítő értéke 6 kiló. A burgonyában van káli, de só már keves és így, ha sok burgonyát és főleg csak burgonyát kap a jószág, szükséges, hogy sót is adjunk.

Vizes rétek lecsapolása

Ha a gazda területén olyan rét, legelő van, melynek egyrészét víz borítja és benne még hasznothajtó nád sem terem és így szükséges, hogy azt lecsapolja és úgy értékesítse, akkor fordulhat a gazda tanácsért a kultúrmérnöki hivatalhoz, ahol megkapja a lecsapoláshoz szükséges tanácsokat.

Ha nagyobb terület lecsapolásáról van szó, akkor a megyei gazdasági felügyelőség útján kérjék a földmívelésügyi miniszter anyagi támogatását. Indokolt esetben a minisztérium a talajjavító munkálatokhoz olcsó kölcsönt folyósít az érdekelteknek.

A burgonya téli eltartásának módjai

A burgonyát száraz, szellős, kellő hőmérsékletű pincében jól eltarthatjuk télen. A pince szellőzése nagyon fontos, mert, ha a burgonya felmelegszik, annyi a párolgása, hogy a víz lecsapódik a mennyezetre és onnan a vízcseppek a buronyára visszahullva, rothadást okoznak. A burgonya felmelegedése ellen úgy lehet védekezni, hogy lécekkel több rekeszt csinálunk a pincében, így jobban szellőzik a burgonya. A burgonya vermelésénél 50—70 cm mély gödröt ásunk és úgy rakjuk a burgonyát, hogy négyötöd része a föld alá kerüljön és egyötöd része a talaj színe fölé. Egy-egy verembe 200 mázsánál többet eltenni nem tanácsos. Szükséges, hogy a verem külső karója 40 centiméter vastag legyen, mert a burgonyának a rothadáson kívül a fagy a legnagyobb ellensége. Ha fagypontn alá sülyed a hőmérséklet, már kezdetét veszi a burgonya fagyása. A burgonya 3 foknál már teljesen megfagy és megkeményedik. A fagyott burgonya nem romlott burgonya, kisebb adagokban etethető az állatokkal. A félig felengedett burgonya már ártalmas az állatok számára. A be nem érett, vagy csirázásnak indult burognyában mérgező hatású anyag képződik, tehát nem lehet etetni.

A burgonya téli eltartás ideje alatt, hat hónap alatt 6 százalék súlyveszteséget szenved.

A homok ís arany

A kecskeméti kisgazda, **Csókás** József életéről való ismertetés során néhány cikkben azokról a tapasztalatokról számoltam be, melyet Csókás írt meg évtizedekkel ezelőtt. A gyakorlati gazda megállapítása igazság. Csókás József egyik tanulmányában a következőket írja:

— Mentől inkább művelnek az emberek valamely növényt, annál hamarabb betegségbe esik: minek fő oka, hogy az emberek nem tanulmányozzák eléggé a természetet, a többi közt a növényéletét, innen a sok visszásság, melynek a természetet nem ismerő ember adja meg az árát.

Ehhez a megállapításhoz sem kell megjegyzés, ez is igazság.

Más helyen az alcsony és magas törzsű fák nevelésével foglalkozik. **Ez a kérdés is érdekes, mert napjainkban igen erősen terjed az a felfogás, hogy alacsonytörzsű fákat neveljünk, no .meg bokorfákat, mivelhogy a kezelésük könnyebb, a gyümöles is úgyszólván a földön állva szedhető. Csókás így ír:**

— A mi Alföldünkön mindenáron arra kell törekedni, hogy magas derekú nagy fákat neveljünk,

mely fenn a lég változásaival mindinkább dacol és különösen figyelembe kell részesíteni azokat a fajokat, melyek gyümölcseiket jól megtartják. Szükséges, hogy a gyökerek a talajban két lábon alól behassanak, a 20—22 fokos hidegtől fagymentesíttessenek. Igaz, hogy korán nem teremnek, de ha megnőnek, bőségesen gyümölcsöznek. Szükséges az erős, magas fák neveléséhez az erős alany, hogy a nagy kiterjedésű fát nedvvel ellátni tudja és szélvész idején az erős gyökerek támaszul szolgáljanak.

Azok a gyümölcsösök, melyek annak idején Csókás telepített, ma is teremnek, szép, hatalmas, egészséges fák, élő bizonyságai annak, hogy a gyakorlat Csókást igazolta.

Igazolta a magastörzsű fák kérdésében is, mert azok nem fagynak el olyan hamar, mély gyökérzetük és törzsük magassága védi a talajra húzódó erős fagytól, mely elől az alacsonytörzsű, sekély gyökérzetű fák már nem védekezhetnek. Azt, hogy nem teremnek hamar, pótolják a későbbi sokkal bőségesebb terméssel es hosszú élettel.

Nagyon érdekes, amit ir Csókás a téli kéreghasadás ellen.

— A kövér fiatal fák kérge hasad meg leginkább a hideg télidőben, mivel a déli napsütés a fagyott kérget hirtelen erősen éri. — Jó védelem a zsupszalmabekötés, a fagyott héját a fának nem éri a nap erős sugara. A fák törzsének bemeszelését nem tartom erős tanácsnak, mert láttam meszelt fatörzseket meghasadni. Ajánlom a vízhatlan meszet tejjel keverni, hogy meszelni lehessen vele. Sokat keverni egyszerre nem kell, mert hamar megkeményül és kárbavész. Ha ezzel kétszer bemeszeljük a fát, védve van a rovarok lerakott petéitől és a meleg hirtelen behatásától, mely a kéreghasadást okozza. Erre mondják némelyek, hogy a levegő behatásának útját elzártuk... Erre felelem, hogy a fa télen amúgy is alvó álapotban van, tavaszkor pedig a nedv megindulásakor, mint az üveg pattog le s a levegő behatásának utat nyit.

Ezeket irta *Csókás* József és ajánlotta gazdatársainak. Feleleveníteni érdemesnek tartottam böles tanácsaiból néhányat, melyeket megfogadni nem -árt. Csókás példája bizonyítja, hogy a »homok is arany« csak érteni kell a műveléséhez és sokat kell annak tudni, aki haszonnal akarja földjét munkálni.

(bencze.)

A rossz elővetemények

A mezőgazdának tudni kell, hogy az elővetemények a termeshozamnál igen nagy fontosságuak, mert befolyásolják a termés mennyiségét. Sok helyen mégsem jól választják meg az elővetményt és így történik meg, hogy a kalászosok rossz elővetemény után kerülnek a talajba. A rossz elővetemények azok, melyek kizsarolják a talaj nitrogén tartalmát. Ilyen elővetemények a tengeri, répa, burgonya, napraforgó. A talaj termőerejének megtartása szempontjából sok nitrogénre van szükség. A tarló és hátramaradó gyökérmaradványok elkorhasztásával a talajbaktériumok a talaj nitrogénkészletét élik fel. A nitrogénhiány következtében a vetés fejlődése nem megfelelő lesz és az őszi gabona fejlődése visszamarad.

Ha a talaj a szükséges nitrogént megkapja, akkor az őszi gabona sokkal erősebben fejlődik és gyökere mélyebben hatol a talajba. A helyes vetésforgót alkalmazni kell tehát, mert így jobban lehet elérni a többi haszonnal való termelést.

A nagyvadak kártétele és a kisgazda védelme

A Kuria döntvénye.

A kisgazdák sok helyén az országnak érzékeny károkat szenvednek a termésüket pusztító nagy vadaktól, de hiába mentek panaszra, hiába pereskedtek, elveszítették a pert a legtöbb esetben azzal a birtokossal szemben, akinek vadászterületéről a vad átjárt pusztítani a kisgazdák termését.

A törvény ugyanis azt mondja, hogy a fővad (szarvas, dámvad) által okozott kárt csakis akkor tartozik megfizetni a birtokos vagy bérlő, ha az a területén tenyészti a vadakat. A vadaszati törvénynek ezt a rendelkezését eddig úgy magyarázták, hogy a kártérítési kötelezettség csakis a tenyésztett vadra vonatkozik, tehát ha nem bizonyította a károsult, hogy tenyésztett vad okozta a kárt, elveszítette a pert.

A Kuria most hozta meg egyik perben a döntvényét, melyben lényegesen megváltoztatta a helyzetet, mert kimondotta, hogy akkor is tartozik a föld bérlője, vagy tulajdonosa kártérítést fizetni, ha a fővadat nem tenyészti, de területe alkalmas arra, hogy azon tartózkodjon állandóan nagyobb számban a vad.

Debrecen környékén rendszeresitik az őszi selyemgubótenyésztést

A kísérleti célra a minisztérium kiosztott az országban 30 kiló selyemhernyópetét és ebből kaptak 26.000 kiló selyemgubót.

A földmívelésügyi minisztérium az idén egy kísérleti, második selyemhernyótenyésztéssel igyekezett megjavítani a rossz időjárás miatt gyengén sikerült termést.

Magyarországon még nem próbálkoztak második termeléssel és érthető érdeklődéssel tekintettek a kísérlet eredménye elé. A második termelés befejeződött az országban és a jelek kielégítőek. A második termelés 26.000 kiló selyemgubót eredményezett.

A miniszterium kimutatása szerint főleg a Dunántúl egyes részein és Debrecen határában volt eredményes a második termelés. Magyarországon bevezetik a második termelést ezután és ezzel biztosítani akarják az évi 500.000 kiló selyemgubótermést.

A Debreczen rádióműsora

1938 október 30-tól november 5-ig

VASÁRNAP

OKTÓBER 30.

BUDAPEST I. 9.30: Hírek.
10: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikái Muraközy Gyula lelkész.
11: Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szíve-templomból. A szentbeszédet mise után P. Bangha Béla S. J. mondja. Énekek: a) Futva jöttem elibéd; b) Oh édes Jézus, c) Győzelemről énekeljen, d) Jöjj el Szentléles, e) Himnusz. Orgonál Faludi Béla.
12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
12.30: Az Operaházi Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. — 1. Doppler: Ilka — nyitány. 2. Volkmann—Rajter: Részletek a „Visegrád" című sorozatból. 3. Rimszkij-Korszakov: Hópehely — szvit. 4. Nils Lerche: Keringőábránd. 5. Ljadov: Orosz népdalok. 6. Szabados Károly: Viora — keringő. 7. Delibes: Coppélia — balettszvit.
Közben kb. 13: Hírek.
14: „Érsekujvár." Ölvedy János előadása.
14.15: Hanglemezek.
15: „Időszerű gazdasági tanácsadó." (A földmivelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata.)
15.45: A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István. Kenessey Jenő: Két tánc. 2. Ganne: A cárnő — orosz mazurka. 3. Hollóssy Kornél: Esti dal. 4. Hubay: Hejre Kati. 5. Künneke: Victoria regie. 6. Lehár: Giuditta — egyveleg.
16.30: „Tőkeképződés és nemzeti jólét." Horn János előadása. (Közművelődési előadássorozat.)
17: Felvidéki népdalok. Előadja a budai Szent Cecilia kórus Bárdos Lajos vezénylésével. Bevezetőt mond Ortutay Gyula. Zongorán kisér Polgár Tibor.
17.40: „A Baranyay huszárezred a 18. század háboruiban." Markó Árpád ny. alezredes előadása.
18.10: Magyari Imre cigányzenekara muzsikál.
19: Hírek.
19.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
19.25: Anday Piroska énekel zongorakisérettel. — 1. Händel: Rinaldo — ária. 2. Mozart: Titus — ária. 3. Straus Richárd: a) Alkonyi álom; b) Ajánlás. 4. a) Hlatky: Én ismerek egy palotát; b) Hubay: Könnyek; c) Koudela Géza: Magyar Miatyánk. 5. Bizet: Carmen — habanera.
20: Sporteredmények.
20.10: Bajor Gizi előadóestje. „Rosalinde." Vígjáték egy felvonásban. Irta Sir James Barrie. Fordította Veres Klára. Rendező Kiszely Gyula. Személyek: A színésznő — Bajor Gizi; A faitalember — Gellért Endre; Házvezetőnő — Szilágyi Marcsa.
Utána kb. 21: Hírek.
21.20: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Polgár Tibor. — 1. Bánáti-Buchner Antal: Liszt — ünnepi nyitány. 2. Siklós Albert: Bihari szvit. 3. Losonczy Dezső: Rapszódia. 4. Benedek Ernő: Szerenád. 5. Paksy József: Székely havasokban. 6. Farkas Ferenc: Kállai kettős. 7. Kiss Angyal Ernő: Magyar hangulatkép. 8. Szabados Béla: Régi magyar táncsorozat. 9. Eördögh János: Magyar nyitány.
Közben kb. 21.50: Időjárásjelentés.
22.30: Hírek német és olasz nyelven.
22.40: Operettrészletek. (Hanglemezről.)
23: Hírek angol és francia nyelven.
23.15: Közvetítés a budai Kis Royal étteremből. Kiss Lajos cigányzenekara muzsikál.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 11.15: Szalonötös.
15: Hanglemezek.
16.35: A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István. 1. Albeniz: Malaguena. 2. Rózsavölgyi Márk: Első magyar körtánc. 3. Liszt: II. rapszódiai.
18: „Az olasz gyermek." Sz. Mándi Teréz előadása.
18.30: „A négy évszak Budapesten." Vészi Endre előadása.
19.30: „A nagyhatalmak harca a kaucsukért." Láng János előadása.
20: Hírek, lóversenyeredmények.
20.25: Zenekari művek (Hanglemezről).
21.40: Időjárásjelentés.
A RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora a HAS 3 hívójeles adón, a 19.52 m-es hullámhosszon, 15.370 kilocikluson 15—16 óráig, a HAT 4 hívójelen adón, 32.88 m-es hullámhosszon, 9.125 kilocikluson pedig 1—2 óráig.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MÜSORSZÁMOK: Berlin 20.10: Dostal Clivia, opera. Frankfurt 20.10: Bizet: Carmen, opera. Köln 20.10: Puccini: Pillangókisasszony, operett.
TÁNCZENE: Szófia 21.45, Riga 21.15, Kalundborg 23, Bruxelles fr. 23.10, Paris PTT 23.15, R. Paris 0.15.

HÉTFŐ

OKTÓBER 31.

BUDAPEST I. 7: Hírek, étrend, közlemények.
8.40: Hírek.
9: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Ravasz László püspök.
10: Evangélikus istentisztelet a Bécsikapu-téri templomból. Prédikál Kapi Béla püspök. Énekszámok a Dunántuli Énekeskönyvből 254., 256., Himnusz. Karének Händel: Saulból „Az Urnak útján bízva jár. Előadja Kéler Marianna, Koncznè Keömley Bianca és a Kelenföldi Evangélikus Egyházi Énekkar Weltler Jenő vezénylésével. Orgonál Várkonyi Endre.
11: Unitárius istentisztelet a Kohárystreeti templomból. Prédikál Darkó Béla füzesgyarmati lelkész.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. Himnusz időjárásjelentés.
Utána: Hanglemezek.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: A „Mária Terézia" 1. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Figedy Sándor. — 1. Óvári József: Putnoki emlékek — induló. 2. Király Péter: Valse caprice. 3. Dezsőfy György: Gyöngykaláris — magyar ábránd. 4. Müller Károly: Elégia. 5. Demény—Buchner: Magyar táncok. 6. Pécsi József: Turánia — ábránd. 7. Járay István: Szigetvár ostroma — zenei vázlat. 8. Györgyi József: Lobogó zászlóval — induló.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, paici árak, élelmiszerárak.
16.15: A rádió diákfélórája: „Gondolkozik-e a madár?" Irta Bánki Sándor. (Felolvasás.)
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Tisza István." Horánszky Lajos előadása.
17.15: Az Operaházi Zenekar. Vezényel Rajter Lajos.
18.05: „Hviezdoszlav, a szlovák Arany János." Sziklay László előadása Országh Pálról. (Felolvasás.)
18.35: Zsebők Vilma és Rohmann Henrik hárfajátéka.
19: Hírek.
19.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
19.25: Lengyel Anna magyar nótákat énekel, kisér Csorba Gyula cigányzenekara. Dalok: Házam előtt jegenyefa (népdal); Fráter Loránd: Ketten vagytok a szivemben; Huszka Jenő: Darumadár fenn az égen; Balázs Árpád: Nem jön levél; Rózsabokorban jöttem a világra (népdal); Eresz alatt fészkel a fecske (népdal); vitéz Kókay István: Vonat, vonat; Kárpáth Zoltán: Belepte a határt a dér; Garami Béla: Fut egy patak a Tiszába; Szomorúfüz hervadt lombja (népdal); Egressy Béni: Ne menj rózsám a tarlóra; Zavaros a Bodrog (népdal); Nádor József: Leszakítják a rózsát; Kubányi György: Tulipános láda.
20.30: „Alfred de Vigny-est." Bevezetőt mond Eckhardt Sándor egyetemi tanár. A verseket Kallós Emil mondja el.
21.20: Hírek, időjárásjelentés.
21.50: Győri zongorahármas.
22.30: Hírek német és olasz nyelven.
22.40: Petőfi és Ady-versek francia fordításban. Elmondja Andersen Felicia.
23: Hírek angol és francia nyelven.
23.10: Közvetítés a Debrecen-étteremből. Kurina Simi cigányzenekara muzsikál.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 17.30: Hanglemezek.
18.35: Német nyelvoktatás.
19.30: „Hollandiában küzdenek a világ első sakkozói." Tóth László előadása.
20: Hírek.
20.25: Somló József az Operaház tagja énekel zongorakisérettel.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MÜSORSZÁMOK: Szófia 19.55: Beethoven: Coriolan, VII. Szimf. Lipcse 20.15: Verdi, opera. Olasz I. 21: Weber: Oberon, opera.
TÁNCZENE: Zágráb 22.20, Kalundborg 23, Luxemburg 23.55, London 23.25, Droitwich 24.

KEDD

NOVEMBER 1.

BUDAPEST I. 9.30: Hírek.
10: Egyházi ének és szentbeszéd a Terézvárosi plébánia templomból. A szentbeszédet mise közben Folba János főesperes mondja. Énekel a templom énekkara Kemenes Frigyes vezénylésével. Előadásra kerül Kopasz Aurél: Szent Norbert miséje, a változó részek gregorián korálisok, az Offertorium Kopasz Aurél szerzeménye. Orgonál Gergely Ferenc.
11: Szalonötös. — 1. D'Ambrosio: Két noveletta. 2. Spohr—Liszt: A rózsa — román. 3. Chopin: A-moll keringő. 4. Moór E.: Magyar szerenád. 5. Losonczy Dezső: Bölcsődal. 6. Borodin: Notturno. 7. Fibich: Poéma. 8. Beethoven—Kreisler: Rondino. 9. Debussy: Holdfény. 10. Dohnányi: Gavotte és musette.
12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Himnusz. Időjárásjelentés.
Utána: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
12.10: Operaházi zenekar. — Vezényel Dohnányi Ernő. — 1. Weber: A bűvös vadász — nyitány. 2. Mosonyi: Gyászhangok. 3. Liszt: Tasso — szimfónikus költemény. 4. Beethoven: V. szimfónia, c-moll.
13.40: „A magyar hősi halottak." vitéz Somogyváry Gyula előadása.
14: Hanglemezek.
15: Zelk Zoltán meséi: 1. Világgá ment porszem. 2. Hét nap. 3. A két kobold. 4. A patak meséje.
15.30: Homérosz énekkar. Vezényel Schnitzl Gusztáv. — 1. a) Liszt: Szívünkbe áraszd; b) Hubay: Stela maris; c) Bach J. S.: Alegretto és adagio a III. motettából (vegyeskar). 2. a) ifj. Sz. Nagy Károly: A harcos imája (zongorán kiséri Solti J.); b) Horváth Attila: Őszi rózsa (női kar). 3. a) Sztara Sándor: Fohászkodás; b) Kersch Ferenc: Tristis est anima mea; c) Haydn: Hála ének (vegyeskar).
16.15: „Dalmát tornyok alatt." Thurzó Gábor előadása.
16.45: Hírek.
17.: A rádió szalonzenekara. —1. Csajkovszkij: November az „Évszakok"-ból. 2. a) Wieniawski: Legenda; b) Rachmaninov: cisz-moll prelüd. 3. Geszler György: Harangzúgás. 4. Micheli: II. kis szvit. 5. Schumann: Álmodozás. 6. Lányi Ernő: Mese. 7. Micheli: Angelus. 8. Billi: Estharangok.
18: „Magyar írók utolsó órái." Irta Marék Antal. (Felolvasás.)
18.30: Basilides Mária az Operaház tagja énekel zongorakisérettel.
19: Hírek.
19.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
19.25: Hanglemezek.
Közben 19.50: „A nagy megemlékezések estéjén." Tóth Tihamér püspök előadása.
20.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Rajter Lajos. — 1. Brahms: Tragikus nyitány. 2. Schubert: Befejezetlen szimfónia, h-moll. 3. Liszt: Tasso gyászünnepe. 4. Kern Frida: In memoriam.
21.40: Hírek, időjárásjelentés.
22.30: Hírek angol és francia nyelven.
23: Hírek német és olasz nyelven.
Utána: Himnusz.
Halottak napjának előestéjére való tekintettel a rádió további műsort nem ad.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 17.30: A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.
18: Hanglemezek.
18.35: Francia nyelvoktatás.
19.05: Lóversenyeredmények.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MÜSORSZÁMOK: Lahti 19.35: Mikrofonriport Budapestről. Bukarest 20.05: Hangverseny. Berlin 20.20: Verdi: Alzira, opera.
TÁNCZENE: Kalundborg 20.55—0.30, Szófia 22, Olasz III. 23, London 23.40.

SZERDA

NOVEMBER 2.

BUDAPEST I. 7: Hírek, étrend, közlemények.
9.40: Hírek.
10: Egyházi ének és szentbeszéd a Szt. István Bazilikából. A szentbeszédet mise közben dr. Tarnóczi János segédlelkész mondja. A templom ének- és zenekara előadja: a) Mozart: Requiemjét és b) Mosonyi Mihály: Liberáját. Vezényel Harmat Artur.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. Himnusz. Időjárásjelentés.
Utána: Az Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara. Vezényel Melles Béla. — 1. Kéler Béla: Templomszentelés — nyitány. 2. Meyerbeer: A próféta — ábránd. 3. Vecsey Ferenc: Valse triste. 4. Grieg: Peer Gynt — szvit. 5. Pécsi József: Nosztalgia. 6. Buttykay Ákos: Capriccio 7. Massenet: Festői jelenetek.
Közben kb. 13.15: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

16.15: A rádió diákfélórája. „Háton, lovon, szekéren." Kalmár Gusztáv előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Gyermekköltő Magyarországon." (Kozma Andor gyermekkora.) Merényi Oszkár előadása.
17.30: Szakolczay-Riegler Ernő orgonál. Közvetítés a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. — Liszt-művek: a) Gvászóda. 2. Evocation a la Chapelle Sixtine. 3. Ora pro nobis.
18: „A magyar halhatatlanok kertje." Mesterházy Jenő előadása.
18.30: A rádió szalonzenekara. — 1. Borodin: A kolostorban. 2. Schubert: Litánia. 3. Liszt: Elégia. 4. Hubay: Pensée triste. 5. Kodály: Adagio.
19: Hírek
19.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
19.25: „Az év halottai." (Felolvasás.)
19.40: A Budapesti Ének- és Zenekar Egyesület hangversenyének ismertetése.
19.45: A Budapesti Ének- és Zenekar Egyesület gyászünnepe Hubay Jenő, az Egyesület néhai elnökének emlékére. Közvetítés a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. Vezényel Lichtenberg Emil. 1. Brahms: Nänia — gyászének vegyeskarra és zenekarra. 2. Négy bibliai dal altszólóra és zenekarra. 3. Mozart: Requiem magánénekre, vegyeskarra és zenekarra. A szólókat énekli Korponay Valéria, Basilides Mária, Rösler Endre és Kálmán Oszkár. Orgonal Zalánfy Aladár.
Szünetben kb. 20.50: Hírek.
Utána kb. 21.45: Időjárásjelentés.
21.50: Hanglemezek.
Közben 22.30: Hírek német és olasz nyelven.
23: Hírek angol és francai nyelven.
Utána: Himnusz.
A halottak napjára való tekintettel a rádió további műsort nem ad.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 18: A rádió szalonzenekara.
18.30: Olasz nyelvoktatás.
20: Hírek.
20: Hírek.
20.25: „A haza kulturbölcse." (Beöthy Zsolt.) Rubinyi Mózes előadása.
A RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora a HAT 4 hívójeles adón, 32.88 m-es hullámhosszon, 9.125 kilocikluson 1—2 óráig.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Hamburg 19: Flotow: Márta, operett. Szófia 19.45: Berlioz: Faust elkárhozása. Paris PTT és Strassburg 21.30: Verdi: Rekviem. Zágráb 21: Haydn: Krisztus hét szava. Bécs 20.50: Brahms: I. szimf.
TÁNCZENE: Szófia 21.30, Kalundborg 23.15, London 23.25, Droitwich 0.15.

CSÜTÖRTÖK

NOVEMBER 3.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. — Hírek. Hanglemezek. — 1. Kraul Antal: Sólyommadár — induló. 2. Striczel József: Közvitéz-induló. 3. Percy: Hindu esküvő. 4. Strauss József: Dynamidák — keringő. 5. Fink: Árnyjátékok — gavottintermezzo. 6. Rákóczi-induló.
Utána: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „A lőcsei fehér asszony." Irta Szirmay-Kalos Margit. (Felolvasás.)
10.45: „Halottak napja Bretagneban." Irta Széky Pálma. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. Himnusz. Időjárásjelentés.
Utána: Hanglemezek.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Károlyi Árpád és cigányzenekara muzsikál.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: „Előkészület a télre." Héjjas Pálné háztartási előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „A tagosítás." Hollóskuthy Hnilitschka Antal gazdasági főfelügyelő előadása. (A főlmivelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.)
17.30: Simonyiné Groh Klára hegedül.
18: Két világháborus elbeszélés. — 1. Komáromi János: Tücsökszó. 2. Terstyánszky J. Jenő: A nagyszerű födözék. (Felovasás.)
18.30: I. sz. regőscsoport. Zongorán és harmoniumon kisér és a zeneszámokat feldolgozta Sztára Sándor.
19: Hírek.
19.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
19.25: A rádió szalonzenekara. — 1. Platen: A Nilus partján — keleti szvit. 2. Rajter Lajos: I. verbunkos szvit. 3. Delly-Szabó Géza: Novella. 4. Strauss József: Őszi rózsák — keringő. 5. Poldini: Mese. 6. Riedel: Keleti jelenetek. 7. Ranzato: Cigányőrjárat.
20.30: „Kozma Andor emlékezete." — Bevezetőt mond Schöpflin Aladár. Kozma Andor verseiből előad Rajnay Gábor, a Nemzeti Szinház tagja.
21.05: Közvetítés a Spolarich-kávéházból. Sárai Elemér cigányzenekara muzsikál, Orbán Sándor énekel. — Dalok: Kádas György: Fehér selyem, csipkésszélű; Thegze-Gerber: Népem, népem; Szabad a madárnak (népdal); Kertész Zsigmond: Szalu, száll a vadgalamb; Thegze-Gerber: Gyalogút, kocsiút; Járosi Jenő: Volt ez rosszabbul is.
21.30: Hírek, időjárásjelentés.
21.50: Az Operaházi Zenekar. Vezényel Leo Borchard a magyar-német művészcsere keretében.
Közben 22.30: Hírek angol és francia nyelven.
23: Hírek német és olasz nyelven.
23.10: Hanglemezek.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 17: Weigand Tibor énekel zongorakisérettel.
18.30: Angol nyelvoktatás.
19.25: „Egy elfelejtett magyar reformer." (Vajda Péter.) Kemény Gábor előadása.
20.30: Közvetítés a Spolarich-kávéházból. Sárai Elemér cigányzenekara muzsikál. Orbán Sándor énekel.
21: Olasz dalok. (Hanglemezek.)
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Bukarest 20.15: Filharmonikusok hangversenye. Svájci olasz 20.45: Puccini: Manon Lescaut, opera. — Kalundborg 21.10: Fischer Annie zongorázik. München 20.10: Opera. Olasz III. 20.30: Lehár: Mosoly országa. Strassburg 22.45: Musset: Namuna, opera. Stuttgart 24: Lortzing: Vadorzó, opera.
TÁNCZENE: Berlin 20.20, Zágráb 22.20, Olasz II. 22.30, Kalundborg 23, Paris PTT 23.45, Droitwich 23.15.

PÉNTEK

NOVEMBER 4.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. — Hírek. Hanglemezek: — 1. Kraul: Rececе — induló. 2. Pécsi József: Tempo, tempo! — cserkészinduló. 3. Strauss József: Falusi fecskék — keringő. 4. Egressy—Figedy: Klapka-induló.
Utána: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.10: „A beteglátogatás." Irta Zemplényi Imre dr. (Felolvasás.)
10.45: „Füst és köd a háboruban." — (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. Himunsz. Időjárásjelentés.
Utána: Eugén Stepat balalajka-zenekara.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: A rádió szalonzenekara. — 1. Losonczy Dezső: Kis nyitány. 2. Cinka Panna nótája. 3. Vecsey Ferenc: Északi éj. 4. Dohnányi: Nászkeringő a „Pierrette fátyola" c. némajátékból. 5. Luzsica Tihamér: Tavasz. 6. Bizet: Gyermekjátékok. 7. German: Három tánc. 8. Pataky Mária: Kárpátaljai tánc. 9. Farkas Ferenc: Tarantella.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: A rádió diákfélórája: „Holland képek." Irta Wehner Józsefné. Utána: Ifjusági közlemények.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Szlovák atyafiak." Rexa Dezső előadása.
17.25: Gy. Márkus Lili zongorázik.
17.55: Sportközlemények.
18.05: Lakatos Tóti és Lakatos Misi cigányzenekara.
19: Hírek.
19.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
19.25: A rádió külügyi negyedórája.
19.40: Az Operaház előadásának ismertetése.
19.50: Az Operaház előadásának közvetítése. (II. és III. felv.) „Walkür." „A Nibelung gyürüje" zenedrámatrilógia első része három felvonásban. Zenéjét és szövegét írta Wagner Richárd. Fordította Lányi Viktor. Az előadást vezényli Hoesslin Ferenc főzeneigazgató. — Rendezte Márkus László. Személyek: Siegmond — Závodszky Zoltán, Wotan — Losonczy György; Hunding — Kálmán Oszkár; Sieglinde — Báthy Anna; Brünnhilde — Némethy Ella; Fricka — Budanovits Mária; Helmwige — Relle Gabriella; Gerhilde — Horányi Karola; Ortlinde — Halász Gitta; Waltraute — Kovács Juha; Schwertleite — Dósa Mária; Grimgerde — Szilvássy Margit, Siegrune — Jeney Klára; Rossweisse — Buday Mária.
II. felv. után kb. 21.10: Hírek, időjárásjelentés.
Előadás után kb. 22.45: Hírek német és olasz nyelven.
23: Hírek angol és francia nyelven.
23.10: Közvetítés a Pátria-kávéházból. Fátyol Jancsi és cigányzenekara muzsikál.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 18.30: Gyorsírótanfolyam.
19.30: „A tűzhányók." Kéz Andor egyetemi magántanár előadása.
20: Hírek.
20: Hírek.
20.25: Pátria-lemezek.
21.40: Időjárásjelentés.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Szófia 19.30: Puccini: Bohémélet. Bukarest 19.35: Opera. Svájci al. 20.03: Nicolai: Windsori vig nök. Lipcse 20.10: Csajkovszkij-hangverseny. London 20.30: Lsaac zongoraművész hangversenye. Strasburg 21.10: Opera. Varsó 21.15: Filharmonikusok hangversenye.
TÁNCZENE: Zágráb 22.20, Kalundborg 23, London 23.25, Luxemburg 24, Droitwich 0.15.

SZOMBAT

NOVEMBER 5.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. — Hírek. Hanglemezek. — 1. Figedy: Magyar lovassági induló. 2. Barna: Árpád apánk — induló. 3. Peter: A vidám rézműves. 4. Strauss József: Csapodárok — keringő. 5. Schlichting: Stettini polka. 6. Bachó István: Ludovika induló.
Utána: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Pakots József elbeszéléseiből. A kis mentőangyal." (Felolvasás.)
10.45: „Mit nézzünk meg?" Csikász Imre szobarinak Szépművészeti muzeumi gyüjteményét ismerteti B. Bakay Margit. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. Himnusz. Időjárásjelentés.
Utána: Stanzel János zongorázik. Takács Erzsébet énekel zongorakisérettel.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Hanglemezek.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak élelmiszerárak.
16.15: Harsányi Gizi mesél.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Bodrics Béla és cigányzenekara muzsikál.
18: Időszerű felolvasás.
18.30: „Magyar indulók" (hanglemezről).
19: Hírek.
19.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
19.25: Budai Dalárda. Vezényel Ádám Jenő.
20: „Egressy Béni." Hangjáték három felvonásban. Irta Urai Dezső. Rendező Csanády György. Személyek: Egressy Benjamin — Ajtay Andor; Havi Mihály — Csók István; König Lajos — Baróthy József; Sára — Gazdy Aranka; Róza — Ollthy Magda; Gina — Péchy Blanka; Cavati — Lázár Tihamér; Verdi — Köpeczi Boócz Lajos; Bettina — Hadházy Kamilla; Rendőrfőnök — Bodonyi Béla; Back — Ferenczy Károly; Taller — D'Arrigo Kornél; Csaplárosné — Kovách Anni; Beppo — Solymossy Sándor.
Utána kb. 21.40: Hírek, időjárásjelentés.
22.05: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel. Fridl Frigyes. — 1. Grieg: Ősszel — nyitány. 2. Stephanides Sándor: Táncolj velem lánykám — keringő. 3. Gaál Ferenc: Rapszódia. 4. Rékai Nándor: Csürdöngölő. 5. Glazunov: Szerelmi cselvetések.
Közben kb. 22.30: Hírek angol és francia nyelven.
23: Hírek német és olasz nyelven.
23.10: Közvetítés a Ketter-étteremből. Lakatos Flóris cigányzenekara muzsikál. Kubányi György énekel. Dalok: Dankó Pista: Meghalok én nem sokára; Mihályi László: Keresek egy csendes zugot; Népdalok: Kinek varrod babám; Lassan kocsis; Ritka rendet vágtam; Sej tiszta buzát; Murgács Kálmán: Lovat loptam; Garami Béla: Törött ablakomon; Thegze-Gerber: Gyalogut, kocsiut.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 18: Mozart: g-moll szimfónia (K. 550). Előadja a Londoni Szimfónikus Zenekar, vezényel Kusszevickij. (Hanglemezről.)
18.30: A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.
19.25: „Csecsemővédelem." Irta Révész Béla. (Felolvasás.)
20: Hírek, ügetőversenyeredmények.
20.25: A rádió szalonzenekara.
A RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora a HAT 4 hívójeles adón, 32.88 m-es hullámhosszon, 9.125 kilocikluson 24—1 óráig.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Zágráb 20: Opera. Hamburg 20.10: Lincke: Lysistrata. P. Parisien 21.10: Yvonne Printemps és Pierre Freznay előadása. Bruxelles 21: Offenbach: Párisi élet.
TÁNCZENT: Lahti 21.10, Stuttgart 22.30, Svájci rom. 22, Stockholm 22.15, Königsberg 22.40. Olasz I. 22.40, Luxemburg 24.

Országos vásárok

31-én hétfőn: Ádánd, Balatonlelle, Baracska, Beled,, Csesztreg, Dunaszekcső, Emőd, Esztergom, Gödre, Gyékényes, Győrasszonyfa, Isztimér, Jánoshadma, Kadarkút, Kéthely, Kisvárda, Kunbaja, Lovasberény, Mernye, Pásztó, Putnok, Ráckeve, Szilasbalhás, Szolnok, Verpelét, Villány, Zalaapáti.

November 1-én, kedden: Somontornya.

November 2-án, szerdán: Battonya, Dunaföldvár, Heves (havi), Jánosháza, Kaba, Kállósemjén, Kaposvár, Mezőkovácsháza, Miskolc (havi), Nagykanizsa, Simontornya, Szabadszentkirály, Szerencs, Vértesacsa, Vésztő.

November 3-án, csütörtökön: Balatonfőkajár, Batonya, Beled, Celdömölk (havi) Dunaföldvár, Encs, Gyönk, Kiskomárom (havi), Mélykút, Nagypécsely, Onód (havi), Pacsa (havi), Sátoraljaújhely (orsz.), Tiszafüred (havi).

HIRDETMÉNY. Értesítem a Közönséget, hogy *a város nagyerdei fürdőtelepén folyó évi november hó 1-től a thermál medencéket a szórakozás céljait szolgáló fedett medencétől elkülönítjük.* A thermál medence használati díja, belső vetkező kabin használattal együtt személyenként 1 pengő. A *fedett medence* továbra is személyenként *70, illetve gyermekeknek 40 fillér.* 1938. november hó 1-től tehát a fedett medencébe, illetve a vetkőzőhelyekhez és a thermál kádfürdőhöz a fedett medence termen átvezető bejáratot használni nem szabad. Az eddig használt bejáraton csak a thermálmedence, vagy különleges gyógyítást igénylő (iszappakolás, villamos gyógykezelés, félfürdő stb.) fürdővendégek közlekedhetnek. A thermál-medencék ezután is az eddigi napi beosztás szerint használhatók. A fedett medence hetenként *négy* nap, vagyis *hétfő, szerda, péntek és vasárnap egész nap melegvízzel, kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt meleg, délután pedig 26—28 C.* fokú úszásra alkalmas vízzel van töltve. **Polgármester.**

1911/41422/1938. VI. *Hirdetmény.* Közlöm a város érdekelt lakosságával, hogy egy házalási engedély megüresedett. Felhívom ezért a város érdekelt lakosságát, hogy igényeiket a város polgármesteréhez címzett kérvényben az elsőfokú közigazgatási hatóságnál (Kossuth u. 20. fsz. 36. sz. szoba) **30 napon** belül jelentsék be. A házalási engedélyre, csakis magyar állampolgár, debreceni illetőségű, feddhetetlen előéletű, fertőzésmentes egészséges, azonban testi gyengesége miatt más munkára képtelen egyén jelentkezhet, hadirokkantak és hadigondozottakat, valamint tűzharcosokat kellő igazolás esetén elsőbbség illeti meg. *Polgármester.*

HIRDETMÉNY. Felhívja a városi adóhivatal a házbirtokosokat, hogy a birtokukban levő házak után az 1939. évre szóló házbérbevallási ívet folyó évi november hó 1. -s 30. között terjedő időben a hivatalos órák alatt, délelőtt 8—12 óra között a városi adóhivatal III/a, — kivetési osztály (I. emelet 37. sz. helyiség, — Sas ucca felőli lé-pcsőfeljárattal szemben) a következmények terhe mellett nyujtsák be. A bevalláshoz szükséges előírt nyomtatvány-ürlapok ugyancsak a fent megjelölt hivatali helyiségben szerezhetők be az előállítási ár (10 bérleményig szóló 6 fillér, azon felüli nagyobb ív darabonként 12 fillér) megtérítése ellenében. Figyelmezteti a városi adóhivatal a házbérvallomási ív beadására kötelezett háztulajdonosokat, házhaszonélvezőket, illetve zárgondnokokat, hogy a bevallási ív benyujtásának elmulasztása a kivetendő 1939. évi házadó után 5 százalékos, illetve 10 százalékos bírság előírását vonja maga után. A házbérvallomási ívet minden egyes, akár adómentes, akár adóköteles házról, valamint a bérbeadott, avagy ingyen átengedett (majoros) tanyaépületekről is külön-külön kell kiállítani és beadni. A bevallási ív kitöltésénél — a helyiségek számának részletes beállításán és azok használója (bérlője) nevének, foglalkozásának pontos feltünteté-sén kívül — lényeges kellék, hogy abba az 1938. november hó 1-i állapot szerinti egész évre átszámított összes bért (készpénz, természetbeni, vagy egyéb ellenszolgáltatás, béren felül külön kikötött közüzemi díjak, átalakítási költség stb) tulajdonosnál, vagy ingyen átengedett helyiségeknek pedig annak egész évre átszámított haszonértékét még az érdekelt bérlő aláírása előtt pontosan beírja a kiállításért szintén felelős bevallást tevő. Az üresen álló helyiségeket, még ha azok már előzőleg külön is be voltak írásban jelentve, — lehetőleg az előző évi bevallási ív sorszáma alatt feltétlenül be kell állítani és értékelni. Viszont a bevallási ívbe üresnek beállított bejegyzés a külön írásbeli bejelentést nem pótolja adótörlés szempontjából. *Városi adóhivatal.*

ad. 34997/1938. VII. *Versenytárgyalási hirdetmény.* Debrecen sz. kir. város csatorna bővítésével kapcsolatos *István úti főgyűjtő I. 606. fm-es szakasz munkálatainak vállalatbaadására* nyilvános versenytárgyalást hirdetek, a fenti építkezésnél elsősorban debreceni munkások alkalmazandók. A közszállítás költségei szabályszerűen biztosíttatnak. A munka odaítélés után azonnal megkezdődő és 90 munkanap alatt befejezendő. Az előírt, szabályszerűen kiállított, aláírt ajánlat összefűzve és a hátlapon cégszöveget tartalmazó pecséttel ellátva és »Ajánlat István úti csatorna I. szakasz munkálatára« felirattal, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban 1938. évi november hó 23-ig d. e. 10 óráig Debrecen sz. kir. város iktató hivatalába nyujtandó be. A beérkezett ajánlatok ugyanazon napon d. e. 11 órakor a városháza kistanácstermében nyilvánosan bontatnak fel, mely eljáráson ajánlattevők, vagy meghatalmazottaik jelen lehetnek. A kiírási műveletet, valamint a jelen kivonatos versenytárgyalási hirdetményt kiegészítő részletes versenytárgyalási feltételeket ajánlattevők Debrecen sz. kir. város műszaki ügyosztályánál Csapó ucca 33. sz. a. II. em. 12. helyiségében kaphatják meg. Részletes felvilágosítás és a tervek megtekinthetők a műszaki ügyosztály 19. sz. helyiségében. Ajánlattevők a végleges döntés megtörténtéig maradnak ajánlatukkal kötelezettségben. A város fenntartja magának a jogot arra, hogy a munkákat ajánlattevők közt megoszthassa, az ajánlatok közül az árakra való tekintet nélkül teliesen szabadon választhasson, a kiírt munkánál többet, vagy kevesebbet rendelhessen, vagy a munkát az ajánlatok mellőzésével tetszés szerint más úton biztosíthassa, amiből természetszerűleg következik, hogy az ajánlatok el nem fogadása, vagy nem a legolcsóbb elfogadása, a kiírtnál kevesebb, vagy több munka megrendelése miatt a város közönsége ellen semmiféle igénnyel fellépni nem lehet. *Polgármester.*

HIRDETMÉNY. Felhívja a városi adóhivatal az összes helybeli és vidéki szőlőbirtokosokat, hogy Debrecen város területéről származó idei termésüket a szüretelési munkálatok befejezését követő 8 nap alatt a városi adóhivatal fogyasztási adó osztályánál (földszint. 51/54. sz. szoba) jelentsék be. A bejelentésnek a tulajdonos nevén és a szőlőterület fekvési helyén kívül még a hordók egyenkénti űrtartalmát, valamint az egyes hordókban elhelyezett termelt must pontos mennyiségét és a szüretelési munkálatok befejezésének időpontját kell tartalmaznia. A bejelentés elmulasztása jövedéki kihágási eljárás megindítását vonja maga után. Ugyancsak felhívja a városi adóhivatal a szőlőbirtokosokat és szőlőbérlőket, hogy az általuk és háztartásuk tagjai által elfogyasztandó, valamint a cselédségüknek és munkásaiknak természetbeni járandóság címén kiszolgáltatandó saját termésű boraik után 50 százalékos fogyasztási adó kedvezményt igényelhetnek. Azon termelőket, akik ezen kedvezményre igényt tartanak, felhívja a városi adóhivatal, hogy a fogyasztási adót kezelő osztálynál ezen kedvezményre vonatkozó igényüket terméseredményük bejelentése alkalmával, szóbelileg, egyidejüleg jelentsék be. Azok a szőlőbirtokosok pedig, akiknek szőlőbirtoka Debrecen város területén kivül fekszik, — miután a fogyasztási adókról alkotott szabályrendelet 10. §-a szerint, az általuk termelt és Debrecen város területére behozott bormennyiségeket a behozataltól számított 24 órán belül tartoznak bejelenteni — a fenti kedvezményt a behozatali bejelentéssel egyidejüleg igényelhetik. A kedvezmény igénylése alkalmával igazolandó a szőlőterülete és a családtagok száma, továbbá bejelentendő, hogy a kedvezményt idei, vagy előző évi termésű boraikra igénylik-e? A szüretelési munkálatok befejezését követő 8 napon túl történő kedvezményre vonatkozó igényléseket a hivatal helybeli termelőktől nem fogadja el *Városi adóhivatal.*

ad. 34.996/1938. VII. *Versenytárgyalási hirdetmény.* Debrecen sz. kir. város *nagyerdei fürdőtelepének helyszínen termelt hidegvízel való ellátása* céljából, kútfúrási gépi felszerelés, locsolóvezeték, tárolómedence, szivattyúház, toldalék építési munkáinak vállalatbaadására nyilvános versenytárgyalást hirdetek. A közszállítás költségei szabályszerűen biztosíttatnak. A munka a jogerős odaítélés után azonnal megkezdendő és a tárolómedence, locsolóvezeték, toldalék építés 80 munkanap alatt, a kútfurások, gépi felszerelések pedig 90 munkanap alatt befejezendő. Az előírt, s szabályszerűen kiállított aláírt ajánlat összefűzve és a hátlapon cégszöveget tartalmazó pecséttel ellátva és »Ajánlat nagyerdei fürdőtelep hidegvíz ellátó berendezési munkálataira« felirattal, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban 1938. évi november 23-án d. e. 10 óráig Debrecen sz. kir. város közigazgatási iktató hivatalába nyujtandó be. A beérkezett ajánlatok ugyanaznap d. e. 11 órakor a városháza kistanácstermében nyilvánosan bontatnak fel, mely eljáráson ajánlattevők, vagy meghatalmazottaik jelen lehetnek. A kiírási műveletet, valamint a jelen kivonatos versenytárgyalási hirdetményt kiegészítő részletes versenytárgyalási feltételeket ajánlattevők Debrecen sz. kir. város Műszaki Ügyosztályánál Csapó u. 33. sz. II. 12. sz. helyiségében kaphatják meg. Részletes felvilágositás kapható és a tervek megtekinthetők a műszaki ügyosztály 19. sz. helyiségében. Ajánlattevő ajánlatával a végleges döntésig marad kötelezettségben. A város fenntartja magának a jogot arra, hogy a munkákat ajánlattevők között megoszthassa, az ajánlatok közül az árakra való tekintet nélkül teljesen szabadon választhasson, a kiírt munkánál többet, vagy kevesebbet rendelhessen, vagy a munkát az ajánlatok mellőzésével tetszés szerint más úton biztosíthassa, amiből természetszerűleg következik, hogy az ajánlatok el nem fogadása, vagy nem a legolcsóbb elfogadása, a kiírtnál kevesebb, vagy több munka megrendelése miatt a város közönsége ellen semmiféle igénnyel fellépni nem lehet. *Polgármester.*

APRÓHIRDETÉSEK

Nyomozó iroda

Ismét
idehaza van Gálócsy, Vigkedvü 23. Telefon: 28-72. Legyen bizalommal. 97 11. 12.

Szabó
magánnyomozó irodája Varga ucca 7. novembertől Varga ucca 41. 1075

Házasság

65 éves
ember vagyok, 10 hold földem felesben van, keresek hitvestársat. Cim a kiadóban. 903

Keresztyén
vallásu iparos házasság céljából ismerkedést keres némi hozománnyal. — „30 éves" jeligére a kiadóba. 1123

Alkalmazást nyer férfi

Majorost
keresek azonnalra. Jelentkezés vasárnap délelőtt, Jókai ucca 32. 1240

Borbély-segédet, fiatalt felvesz „Bella", Széchenyi u. 52. szám. 1239

Juhászt,
kommencióra, vagy bentkosztost felfogadok, fekete földre, — Montiezredes ucca 11. 1224

Kötélverét,
gazdasági kötélmunkára keresek. Magoss György tér 30. 1233

Kifutófiút,
felvesz Hagymási szücs Piac ucca 63. 1232

Kifutófiút,
azonnal felveszünk, — Nyil ucca 2., fűszerüzlet. 1231

Kifutót,
vagy tanulót, fizetéssel felveszek. Magoss György tér 9. 1227

Villanyszerelő
tanulót felvesz Schütz József villanyszerelőmester, Hatvan ucca 55 1211

Portafiú
és egy éjjeli portás felvételik, Frohner-szállodába. 1208

Kifutó,
felvételik, Lukács, Piac ucca 41. 1194

Értelmes,
fiú, vagy leány, kifutónak felvételik, Grünmann könyvkereskedés Piac ucca 53. 1195

Szücssegédek
és varrólányok felvételnek, Altmann. Miklós ucca 2. 1198

Önállóan
dolgozó fiatal műszerészsegéd, állandó munkára felvételik, Pásti ucca 2. szám. 1197

Mindenes
letöltő fiú, szikvizüzembe, azonnali belépésre felvételik, Szappanos ucca 18. 1200

Gazdaságba,
tehenész, nagyobb fiúval felvételik. József kir. herceg ucca 30. 1201

Kifutófiút
felveszek, Teleki ucca 73 szám, első ajtó. 1163

Vidéki
árúszállításra fuvarost felveszünk. Ullmann Rt. Piac ucca 69. 1170

Megbizható
kocsis felvételik, Grünfeldnél, Hatvan ucca 21. szám. 1176

Kifutófiú,
munkásnők felvételnek staniclizni, szaloncsomagolni tudók előnyben. Nyugati ucca 48. 1175

Kifutót,
ki kerékpározni tud, azonnali belépésre keres Sipos borpincészet. Methlen ucca 14. 1189

Napszámost,
tisztességeset, állandó munkára felveszek, — Fülöp mészkereskedés, Wesselényi ucca 121. 1179

Segédet,
fűszerüzletbe felveszek Tökés Endre, Burgondia ucca 1. 1215

Kifutófiút,
biciklizni tudót felveszek, Árpád tér 26. — 1210

Boltiszolga
felvétetik, elsejére, — Adorján László fűszernagykereskedő cégnél. 1011

Kifutófiút,
azonnalra felveszek, Szent Anna ucca 66. sz. fűszerüzlet. 1472

Gyakornokot,
kereskedelmi érettségivel, azonnali belépésre alkalmazunk. Szakmabeliek előnyben. Magyar Hollandi Biztosító Piac ucca 41. 987

Női konfekcióban
jártas ügyes eladót (férfit esetleg nőt) azonnal felveszek. Vágó Sándor Férfiruha és Nőikabát Háza. 1052

Rikkancsot
azonnal felveszek. — Nagyállomás Bazár. 1059

Kifutófiut
felvesz Török, Huszár Gál u. 26. Kincseshegy. 1015

Szőlőhöz értő
megbizható családot komencióra felveszek. Homok u. 72. 1057

Fuvaros
vidéki áruk kiszállításához felvétetik. Adorján László fűszernagykereskedő cégnél. 1010

Ügyes
kifutófiu november elsejére felvétetik. Fűszerüzlet, Csapó 84. 1033

Komoly
urak és hölgyek heti 30—35 pengőt kereshetnek háztartások látogatásával. Nonnox—Kurz, Piac u. 32. udvarban. 1039

Fodrásztanuló
azonnal felvétetik. — Eisenberger fodrásznál, Hatvan u. 39. 1058

Tanulót
és kifutót fűszerüzletbe azonnalra felveszek. — Kassa ut 12. 1040

Kifutófiut
azonnal felveszek. Vágó Sándor Ruhaüzlete. 1050

Házmestert,
kinek felesége takarításban segédkezik, felveszünk. — Jelentkezni Széchenyi u. 55. délelőtt 8—11 közt. 1073

Bádogos-
és fényezőtanulók felvételnek. Gebauer-gyár. Hid u. 10. 1065

Földmivesiskolát
végzett vagy középiskolát, aki gazdaságban jártas, kerestetik béresgazdai teendőkre. Péterfia u. 14. 926

Asztalostanulót
felveszek, Erdélyi Ferenc, Fürdő u. 5. 912

Házaspár
felvétetik, esetleg egy gyermekkel, az asszony fizetést kap. Király Ferenc u. 8. Érdeklődni Csapó u. 32. alatt. 1072

Kovács
és kerékgyártót egyszemélyben keres január elsejére Szárhegyi bérgazdaság. Téglás. 876

Egy
péksegéd felvétetik és egy kifutó, aki már biciklizni tud, Rákóczi u. 40. szám. 1117

Másod
egyházfit keresek, kis nyugdíjasok előnyben. Szent Anna ucca 53. 1107

Fiatal
kifutófiút, vagy leányt felveszek, Péterfia u. 52. szám, Marx lerakat. 1132

Asztalos-
segédet, fiatalt alkalmazok, Koltár, Csapó ucca 17. szám. 1137

Tanulót
jó családból középiskolást felvesz. Műszaki Társaság Hunyadi ucca 17. szám. 1102

Kifutó
fiúkat felvesz Hírlapiroda, Teleki ucca 96. 1150

Alkalmazást keres férfi

Összmunkás
péksegéd, pékségbe ajánlkozik, Csokonai ucca 23. 1218

Szerényigényű
gyermektelen házaspár, gazdasági ispánnak ajánlkozik. Csokonai u. 29. szám. 1217

Alkalmazást nyer nő

Fehérnemű
varrónőt állandó alkalmazásra felvesz Aszman, Piac u. 27. sz.

Fiatal
kislányt, vagy idősebb asszonyt gyermek mellé felvesz, Nyil ucca 39 1070

Nappalra
keresek jobb fiatal leányt, házimunkára, Batthyány ucca 16. sz. keresztépület. 1096

Kislányomhoz
hozzáértő lányt, ki takarítást is vállal, felveszek, Nyil ucca 79. 1151

Árvaleányt,
15 év körülit, családtagnak vennék magamhoz tanyára, cseléd is van. Montiezredes ucca 11. sz. 1223

Kifutóleány,
nem iskolaköteles felvétetik. Horgolt ekrütérítő eladó. „Emmy", Piac ucca 79. 1225

Lányokat,
kézimunkára szabósághoz felveszek, Eisner, Csapó ucca 16., udvarban. 1228

Tanulólányokat
felvesz Madarasi női divatszalon, Hatvan u. 60. szám. Ugyanott egy mély gyermekkocsi eladó. 1204

Polgárista
leányomhoz keresek magyar-német perfekt tudással nőt. Értekezni 3—4 óráig. Cim a kiadóban. 1173

Cipőszakmában
jártas kiszolgálóleányt felveszek, Berkovits, — Piac ucca 14. 1177

Alkalmazást keres nő

Két és félévi
bankgyakorlattal biró, felsőkereskedelmi iskolát végzett keresztyen nő, banknál, vagy bármilyen kereskedelmi vállalatnál elhelyezkedést keres. Cim: Kántor Ilona, Vásárosnamény. 1221

Keresztyén
hölgy gimnáziumi érettségivel, gyors- és gépirással azonnalra elhelyezkedne. „Kezdő" kiadóba. 1031

Intelligens
leány, kitűnően főz, elmenne magános úrnőhöz, úrhoz, vidékre is. Cim a kiadóban. 1041

Gyermekszerető
15 éves ügyes jobb lány állást keres november 1-re. Hunyadi u. 24. sz. az udvarban. 980

Keresztény
uri családhoz elmenne jobb leány mindenesnek, hosszú bizonyítvánnyal, nem parkettes. József kir. herceg ucca 29. sz. 965

Perfekt
szakácsnő, bejárónőnek ajánlkozik, Rothermere ucca 42. 1193

Hölgyfodrász-
leány, perfekt viz, vas, dauer és manikürben, állást keres. Cim a kiadóban. 1153

Megbizható,
intelligens nő, trafikba, vagy hasonló üzletbe el árusitónak ajánlkozik. Cim a kiadóban. 1159

Háztartási alkalmazott

Bejárónő
hosszú bizonyítvánnyal november hó elsejére felvétetik, Wesselényi ucca 3. vendéglőben. 981

Középkorú
szolid asszony, magános úrinő háztartásába kerestetik, Eötvös ucca 49. 979

Mindenes
bejárónőt jó bizonyítvánnyal felveszek. Dr. Weisz, Svetits bérház. 1021

Rendszerető
mindenes bejárót felvesz kis család. Mester u. 29. 1029

Mindenest
bentlakónak felveszek november egyre. Csillag u. 73. 1032

Gyermeklányt
hároméves fiamhoz — azonnalra keresek. Dr. Futó ügyvéd Piac u. 71. II. 1051

Bejárónőt
elsejére felveszek. Pethőné, Piac u. 77. 1060

Gyermekszerető
intelligens leányt keresek hároméves kislányomhoz. Cim a kiadóban. 1043

Mindenes
gazdasszony tanyára felvétetik. Böszörményi út 23. 1053

Magányos
asszony szakácsnőnek ajánlkozik, csakis jobb helyre, úgy diétában, mint finom főzésben elsőrangu, vidékre is elmegy. Diófa u. 30. 1025

Bejárónő
kerestetik. Árpád tér 38. emelet. 1048

Ügyes
megbizható bejárónő felvétetik. Kemény, Arany János u. 54. 1097

Jólfőző
mindenes lányt keresek, Bathyány u. 22. 1098

Bejárónő
délutáni mosogatásra ajánlkozik. Baross u. 9. sz. 1109

Bejárónőt,
fiatalt, rendeset főznitudót, délelőttre felveszek Jókai u. 8. 1110

Gyakorlott
mindenest felveszek elsejére. Jelentkezni Simonyi ut 11/a. 1066

Főzőnő
kitünő, hosszu bizonyitvánnyal felvétetik Széchenyi u. 53. 1077

Mindenes
bejárónő könyvvel felvétetik. Kölcsey u. 10. 1076

Bejárónő
mindenes november elsejére felvétetik. Rákosi Jenő u. 8. földszint 4. 1087

Jólfőző
mindenes bentlakó szakácsnőt elsejére felveszek. Kovácsné, Timár 31. 1084

Megbizható
bejárónő szükséges könyvvel november 1-re Csap ucca 40/b. Keresztépület. 1088

Mindenes
főző hosszu bizonyitvánnyal, jó fizetéssel felvétetik Hungária palota I. emelet 3. 1083

Főző
mindenes hosszu bizonyitvánnyal jelentkezzék Meszena u. 12. sz., felső csengő. 1090

Tisztességes
bejárónő, reggel 6-tól délután 5-ig felvétetik, Bethlen ucca 54. 1190

Bejáró
mindenes egész napra felvétetik. Kiss cukrászda, Batthyány ucca 26. szám. 1216

Bejáró
mindenes fiatal leány, kiscsaládhoz kerestetik Szent Anna ucca 50. sz. uccai lakás. 1145

Mindenest,
főző, tiszta, jómunkást, jó bizonytvánnyal felveszek, elsejére. Cim a kiadóban. 1144

Mindenes
főzőnő, helyben és vidékre felvétetik, Szipál műterem, Piac ucca 44. Ugyanott cukrászsegéd kerestetik. 1116

Bejárónőt
6—11 évesig, elsejétől felveszek, Károly Ferenc József út 24. 1146

Bejárónőt
felvesz koszt nélkül Papolczyné, Batthyány ucca 6. 1131

Megbizható,
főzésben gyakorlott mindenes elsejére felvétetik, Weisz, Böszörményi út 3 A). 1127

Mindenest,
bejáró, vagy bentlakót, kéttagú családhoz, jó könyvvel felveszek, — Adler, Széchenyi ucca 11. szám. 1186

Bejárónő
egész napra elsejére felvétetik Péterfia ucca 2. sz. ajtó 3. 1156

Bejárónőnek,
idősebb asszonyt, teljesen megbizhatót felveszek, Eötvös ucca 38. kapualatt, balra. 1164

Gyakorlott
bejárónőt délelőttre könyvvel fogadok. — Werbőczy ucca 2. I. e. dr Gábor. 1160

Bejáró,
mindenes főzni tudó, november elsejére felvétetik, Károly Ferenc József út 23. 1166

Bejárónő
hosszú bizonytvánnyal felvétetik, Sebők Zsigmondné, Batthyány u. 17. szám. 1181

Hosszú
bizonyítvánnyal mindenes főzőnőt, elsejére felveszek. Jelentkezni lehet egész nap, Adler, Bika bérház I. 2. 1185

Mindenes
gazdasszonyt, középkorút, egyszerűt, tanyára kis családhoz keresek, Batthyány ucca 18. szám. 1186

Ajánlat

Varrógép, kerékpár
vétel, csere, eladás, kölcsönzés. Géprészek minden géphez. Javítások jótállással, Eisenberger, Csapó ucca 101. 1606 11. 4.

Poloskairtást
ciángázzal, lakások átvizsgálását felelősséggel végzi Kiss, Kígyó u. 5. szám. 1849 11. 12.

Ciánoztasson
bizalommal a „Csala" ciánozó vállalattal, Rákóczi ucca 9., telefon: 14-27. szám. 1604 11. 20

„Le-La"
zománcos tűzhelyek és olcsóbb lakatos tűzhelyek raktára, Levencsik, Csapó ucca 87. sz. Zománc tűzhelyek szakszerű javitása. 445 12. 31.

Bundát
készít a legszebb kivitelben, alakít, Katona Vilmos szücs, Simonffy ucca 2. 1283 11. 30

Mindenféle
építési anyag, valamint deszka, léc, faragott fa és bauxit cement kapható a Debreceni Mükögyár R. T. Fürdő ucca 2. számú telepén 109+

Déligyümölcs üzletemet
1-én megnyitom a Hungária palotában. A Közönség további szives pártfogását kérem
WEISZ OLGA

Zománcozott tűzhelyek,
nagy választékban olcsón kaphatók. Ócska tűzhelyét becserélem. Hatvan ucca 70. telefon 12-48. 531. 11. 5.

Női
fekete téli kabát, 22.— pengőtől, férfi télikabát 25 pengőtől kapható Vágó Sándorná, Csapó ucca 10. 605 12. 31.

Ciánozási
vállalat Varga utca 10. Szücs Imre és Szücs Imréné. 1412 XI. 2

Költözködéskor
villanykörtéit 20 fillérért beceseréljük. Kiégett körtéket beszámítjuk. Vagyonmentő, Hunyadi ucca 18. 1006 11. 29.

Gallérokat,
legszebben tisztít budapesti tisztító és festőművek. Felvétel: Hatvan ucca 16., kézimunka üzlet. 992

Síremlékek,
műkőből, vagy bényei andezit terméskőből, tökéletes kivitelben, választék szerint, raktárról kaphatók. Debreceni Műkögyár. Fürdő ucca 2. 93+

Kokszkosár
kölcsönzés épületeknél, falszárításhoz, kapható, Sebestyén Lajos építési vállalat telepén, Fürdő ucca 2. 128+

Csapó u. 14.
szám alatt levő festékáruüzletet Sas u. 1. sz. alá helyeztem át, ahol továbbra is készséggel állok szolgálatukra. — Nádudvary Lajos. 52+

Gyümölcsfák,
elsőrendűek, homoktalajú faiskolából kaphatók a dohánygyárban. 1079

Házhoz
varrni megyek, bármilyen szép ruhát elkészitek, Csapó ucca 49. 1103

Gyöngyösi
szőlőoltványt, sima és gyökeres vesszőt, államilag ellenőrzött telepről rendelhet. Dégi József fűszerkereskedésében, Kút ucca 29. 1114

Tükörgyártás,
üvegesiszolás, hibás tükrök újáöntése, fürdőszobatükrök, Sipkovits, Nagyvárad ucca 15. szám. Telefon 22-96 175+ vv

Csemegeszőlővessző,
30 féle szikrai (Kecskemét) szőlőtelepről. Megrendelhető: Benyáts Ernőnél, Tiszapalota. 1203

Költözködők
figyelmébe. Üveg, porcellán, tükör és képek szakszerű csomagolását jótállással vállalom. — Busi László, Szepességi ucca 24. 1222

Kalapujdonságok
megérkeztek, Aranynál Sas ucca 4. Alakítások modell után 1 pengő. 1199

Kabátok,
forditások 6 pengőért, ruhát 2.50-től készítek, Hüvelyes ucca 1. 1219

Elsőrendű
házikoszt, bentétkezésre és kihordásra kapható. Olcsó árak, Péterfia ucca 39., étkezde 1158

Légvédelmi
víztartályok és vasvályúk kaphatók Bocskay tér 7. 1205

Kereslet

Varrógépet
jó álapotban levő használtat megvesz Aszmann, Piac utca 27. 1064

Istállót
3 vagy 4 lóra, egyszobás konyhával együtt bérbeveszek. Szent Anna u. 2. Szállítási iroda. 1027

Zongorát
veszek rossz állapotban Gärtner hangoló, Kut u. 104. 1078

Kvártélyos
felvétetik, Búsi ucca 20 szám alatt, kapuval szemben. 1026

Kerékpárt,
használt, jókarban levőt, megvételre keresek házfelügyelő, Kálvin tér 5. 1206

Oktatás

Angol
órákat kezdőknek és haladóknak ad, perfekt úrinő, Sinay Miklós u. 36. szám. 604 11. 1.

Német
nyelvoktatás gyors sikerrel, olcsón, született német tanerőnél, Bethlen ucca 57. 1020

Számtantanárnőnél
1 óra 1 pengő. Cim a kiadóban. 1129

Eleimiszer ital

Jó bor,
jó egészség. Megnyilt dr Hantos Elemér tokajhegyaljai saját termésü borainak kimérése, József kir. herceg ucca 2. Olcsó áron elsőrendű finom borok állandóan kaphatók. 1055

Bizonyos
oknál fogva jó menetelü üzlet, jutányos áron sürgősen átadó. Értekezni: Kigyó ucca 32. Halászné. 1080

Eladó
Kézzel szedett téli alma Károly Ferenc József út 26. A). 1214

Pénz

Öt—hatezer
kölcsönt keresek, első helyre, vagy fenti összegért idősebb egyént eltartok. Megkeresésséket „Magos kamat" jeligére a kiadóba kérek. 888

Négy—ötezer
pengő kölcsönt keresek földre, házra, első betáblázásra. Ajánlatot „Aranyérték" jelgiére kiadóba kérek. 1230

Hangszer

Pianinó,
bécsi, legjobb márkájú, bérbeadó, telefon 24-74 Cim a kiadóban. 1234

Bécsi
gyártmányú félhosszú s jókarban levő hangversenyzongora, sürgősen eladó. István malom kapusnál. 1036

Bútor

Dióhálók,
kombinált szekrények, rekamiék, ebédlők, íróasztalok, hármasszekrények, konyhabútorok olcsón. Bútormagazin, Széchenyi ucca 6. 478 11. 18.

Modern
uj dióhálók meglépő olcsón eladók Péterfia 52. 1068

Asztalosmesternél
dióhálószobák eladók Kiss József, Apaffi ucca 131. 1125

Modern háló,
ebédlő, kombinált szekrény, konyhaberendezés, íróasztal, különféle bútorok eladása, cseréje, Hatvan ucca 61 1237

Autó, motor kerékpár

Eladó
Csepel motorkerékpár, álló antik óra, kisebb villanymotorok, hímzett függöny garnitúrák. Komár, Mikes Kelemen ucca 21. 1130

Csukott,
ötüléses, „Graham" kocsi eladó, hatszáz pengőért, jó, üzemben levő, Erzsébet ucca 10. 1122

Eladó
szép és jó motorkerékpár, Langernél, Magoss György tér. 1172

Uzlet, mühely raktárhelyiség

Kiadó
központi fűtés, melegvízszolgáltatással egy üzlethelyiség az Iparkamara székházában. 954

Góré
a Vásárpénztár mellett kiadó. Trágya kihordásra kapható. Értekezni lehet Füvészkert utca 20. 1039

Borbélyüzlet
berendezéssel azonnal kiadó. Domahidy u. 13. Hungária malom mellett. 1049

Kiadó
forgalmas helyen egy illatszertárüzlethelyiség, Cegléd ucca 4. 1165

Forgalmas
helyen, ipari célra, beraktározásra is alkalmas üzlethelyiség kiadó. Erzsébet ucca 1. 1229

Üzlethelyiség,
kiadó, forgalmas helyen, azonnalra is. István út 41. 1115

Kiadó
átköltözés miatt bankhelyiség azonnal, Kossuth ucca 17. szám, cukrászda mellett. Értekezhetni: Gazdák Bankjában. 1093

Szatócsüzlet,
forgalmas, 50 éve fennálló, átadó. Cim a kiadóban. 1235

Kiadó
modern, gyönyörű budega kocsmaszobával. Péterfia 48. Értekezni emeleten. 1171

Kiadó lakás egyszobás

Egy
szoba, konha, spájz kiadó. Böszörményi ut 27. 1016

Egy
szép szoba, konyha és spájz kiadó elsejére. Kemény Zsigmond 6. 1022

Kiadó
ötméteres szép szoba, s konyha, mellékhelyiségek, november hó 15-ére. Árpád tér 46 sz. Ugyanott eladó férfi télikabát, kicsi alakra. 1085

Udvari
szoba, konyha, spájz, november elsejére beköltözhető, Vargakert, Herceg ucca 8. 1101

Garzon lakásnak
kiadó uccai szoba, előszobával, december hó elsejére, Batthyány u. 16. szám. 1095

Uccai
szoba, fűthető előszoba kapualatti bejárattal, üresen, vagy bútorozva kiadó. József kir. herceg ucca 4. 1209

Kiadó
egyszobás lakás, külön udvarral, kerttel, Mátyáskirály ucca 36. sz., Csapókert. 1207

Egy szoba,
konyha Epreskert ucca 8. szám, kiadó. 1212

Kiadó lakás kétszobás

Kiadó azonnal
kétszobás hallos lakás, Csapó ucca 18. Értekezni: Wiener, Kossuth u. 27. szám. 973

Kiadó
két nagy uccai szoba, előszoba, mellékhelyiség nélkül, irodának alkalmas, Széchenyi u. 31. szám. 1021

Uccai
kétszobás, komfortos lakás, december 1-ére. Érdeklődni: Teleki u. 52. szám. 1141

Kiadó
két, vagy háromszobás lakás, Andrássy út 12. 1108

Kétszobás,
kertrenyilő lakás üvegverandával kiadó. Piac 56. alatt. 1236

Kiadó
kétszobás, komfortos lakás, Vigkedvü Mihály ucca 17. 1238

Uccai
két szoba, előszoba, s fürdő szoba, uccai egyszobás lakás azonnal kiadó. Pesti ucca 55. 1081

Kétszobas
uccai lakás kiadó. — Gramofont vennék. — Csapó ucca 90. 1184

Kiadó lakás háromszobás

Eladó
vagy kiadó új 3 szobás komfortos lakás, gázóvóhely. Baksai ucca 6 strandfürdőtől 2 percnyire. 1280 10. 31.

Most festett,
komfortos háromszobás lakás kiadó., — Batthyány ucca 14. 907

Országos
Társadalombiztositó Intézet bérházában 3 szoba, hallos és 1 szoba erkélyes lakások kiadók. 991

Háromszobás
egyszerü udvari lakás fürdőszobával kiadó Arany János husz. 985

Földszinten
utcai 3 szobás lakás november elsejére kiadó. Baltazár Dezső u. 12. szám. 47

Háromszobás
udvari lakás fürdőszobával azonnal kiadó. Ferenc József ut 30. 1069

Földszinti
uccai háromszobás lakás, november elsejére kiadó. Baltazár Dezső ucca 12. szám. 1220

Kiadó lakás nagyobb

Négy szoba,
hallos lakás, központifűtéssel, melegvizzel, 1939. május elsejére, s esetleg előbbrke is kiadó. Ferenc József út 45—47. szám. 1119

Butorozott szoba

Központban,
tiszta szoba, fürdőszoba használattal, november 15-ére olcsón kiadó Cim a kiadóban. 1002

Különbejáratú
csinos bútorozott szoba kiadó., dr Verő, Piac u. 58. sz. II. e. 29. 993

Különbejáratu
utcai butorozott szoba olcsón kiadó. Faragó u. 5. sz. 1017

Központban
szép bútorozott szoba kiadó novembertől, fürdőszobahasználattal. — Péterfia u. 6. sz. 1015

Légfütéses
háromablakos szoba kiadó. Cim a kiadóban. 1044

Teljesen
különbejáratu butorozott szoba, mely irodának is nagyon alkalmas, nov. 1-re kiadó. Szent Anna u. 5., földszint baloldal. 1121

Különbejáratú
bútorozott szoba, fürdő szobával azonnal kiadó Károly Ferenc József út 9. szám. 953

Bútorozott
szobát ad elsejétől tiszt viselőnek magános nő. Honvéd ucca 15. 1104

Különálló
udvari bútorozott szoba, kis előszobával kiadó. Honvéd ucca 13. 1112

Uccai
butorozott szoba november 1-re kiadó. Simonffy u. 15. 1114

Kiadó
két személyre, zongorával egy butorozott szoba nov. 1-re. Kigyó 36. 1134

Csinosan
bútorozott uccai szoba, november elsejére kiadó, Timár ucca 37. 1155

Kiadó
bútorozott szoba, Simonyi út 5. sz. 1162

Különbejáratú
csinosan bútorozott uccai parkettás szoba, 1—2 személynek kiadó Simonffy ucca 32. 1174

Különbejáratú
bútorozott szoba, 1—2 személynek, elsejére kiadó. Ny—il ucca 62. 1187

Uccai
csinosan bútorozott szoba, fürdőszoba használattal kiadó. József kir. herceg ucca 36. szám. 1191

Különbejáratú
csinosan bútorozott szoba fürdőszobával kiadó. József kir. herceg ucca 35. 1202

Lakást keres

1939 május hó 1-re keresek ugyanazon házban lévő földszinti: 1. három szoba, cselédszoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló utcai, vagy udvari modern, és 2. két szoba, mellékhelyiségekből álló utcai lakást. Ajánlatokat Baló Rezső főhadnagy Pavillon laktanya címre kérek. 986

Keresek
központban egy szoba, konyhás lakást, november elsejére. Gazdák Bankja, Kossuth ucca. 1094

Ingóság eladás

Kályha,
salgótarjáni, két aknás, terem fütésére alkalmas, teljesen jókarban, olcsón eladó. Értekezni kiadóhivatal pénztáránál. 969 vv

Erős nagykapu
olcsón eladó. Tanító u. 18 szám 1217 vv

Portálok,
vasredőnyök eladók. — Megtekinthetők Piac u. 9. sz. alatt. Értekezni Erdélyi Ferenc asztalosnál. Fürdő ucca 5. 911

Eladó
egy 12-es vadászfegyver Batthyány u. 18. 1089

Egy
használt csukott kocsi joggal, vagy anélkül eladó. Meszena u. 5. 1024

Eladó
egy női bunda Csapó u. 4. Házfelügyelő. 1028

Festék-
vagy füszerüzletbe fiókos állványzat, jókarban eladó. Csapó u. 22. Gyógyszertár. 1035

Jókarban
levő sparhert eladó Zrinyi u. 14. 1038

Eladó
sötétbarna nutria bunda s keményfa ágy. — Honvéd u. 4. 1042

Eladó
ágy, sodronybetéttel, éjjeli szekrénnyel és 4 réz függönytartó. Zápolya u. 4. 1047

Eladó
hat ebédlőszék és rekamié, új, Debrecenszki kárpitosnál, Halköz. 1071

Eladó
100 literes káposztás dézsa csavarral, jókarban levő bőrkabát erősebb termetre. Kurucz u. 54. 990

Télikabátok,
öltönyök, szövetek, tárogató, festmények, — mesterhegedük eladók. Horváth, Csapó u. 4. 1067

Eladó
egy üvegezett választófal ajtóval, egy tyuk, vagy nyuketrec és 300 ócska cserép. Kar utca 14. sz. 1074

Egy
fekete zakó, csikos nadrág olcsón eladó. Cim: Széchenyi u. 8. trafik. 1082

Légoltalmi
dézsák és hordók, káposztáskádak eladók, javítások gyorsan készülnek. Nap u. 4. alatt. 1086

43-as tiszti
angol csizma eladó Külsővásártér 7. Cipészüzlet. 1014

Megszünés
miatt hálók, ebédlők, irodák, kombinált szobák, egyéb butorok eladók. Dégenfeld tér 6. 1099 11 30

Asztalosnak
tízmázsányi diófatörzs eladó, ára ledolgozható. Ugyanott petrezselyem, sárgarépa, cékla eladó, egy-egy mázsányi. Mérgit 5. Tócóskert. 1111

Eladó
darálómalom minden elfogadható áron bevonulás miatt Érdeklödni K. Tóth u. 30. 1147

Eladó
jó állapotban levő nagy duplaablak — Lócse u. 3. Tócóskert. 1120

Uj
bunda, vasuti, háromnegyedes, 100-as Csepel segédmotoros alig használt eladó. Budai Ézsaiás u. 10. sz. 1128

Fehérgyapju
takarók és ágysodronyok eladók. Kazinczy u. 10. 1133

Hosszu meleg alsónadrág
1·98
a Fischer boltban
Teleki u. 73.

Vegyes
tisztiruhák eladók. Megteiknthetők d. u. 2-től 4-ig Rákóczi u. 61. sz. 1040

Eladók
téli szőrmés leánykabát, őszi kosztüm, bluzzal, férfiesizma, férfi hócipő, fali órák, kis zsiros dódön, használt regények, éjjeliszekrény, lámpák. Megtekinthető a házfelügyelőnél, Bika bérház. 1139

Vadonatuj
modern ebédlőszekrény, asztal, karpitozott székekkel, csillár, szőnyegek, konyhabutor, jégszekrény sürgősen eladó. Werbőczy u. 4. II. 7. 1149

Eladó
kétsütős tornyoskonyha, Svetits bérház, Lengyel házfelügyelő 1161

Prizmás láteső,
irodabútor, páncélkasszsza, divány, hálószoba, vegyes bútorok eladók, Andrásko, Csapó ucca 16. szmá. 1167

Világos
bükkfaháló, varrógépek, rézüst, egyéb bútorok olcsón eladók. Csapó ucca 49. 1168

Egy
nagy dobkályha és egy kis golyóscsapágyas körfűrész eladó. Seres könyvkötőnél, Hatvan ucca 1. szám. 1169

Deszkaszin,
750-es, mázsa, kocsi eladó. Sámsoni út 4. 1226

Egy
kicsi sparhert és egy dobkályha eladó. Rákóczi ucca 10. 1192

Vizesedény,
légvédelemhez, kb. 200 literes, eladó. Tleki u. 42. szám. 1213

Ingóságvétel

Egy
Singer varrógépet megvételre keresek, Csapó ucca 65., borbélyüzlet. 1004

Használt
betegtolókocsi megvételre kerestetik, Sinay Miklós ucca 14. B). 1062

Vegyes

Kettő
darab tehenet teleltetésre elvállalok, Bellegelő 306 B) számú tanyára, Mikepércsi út mentén. Értekezni lehet a helyszinen, Turcsányi Istvánnál. 823

Bérszántót
keresek 30 hold földre. Értekezni: Veress ucca **8. szám.** 1180

Grafológusnő,
mindenről felvilágosít, sorsát boldogulása felé irányítja. Széchenyi u. 43. szám. 1118

Gazdasági eszközök

Lószerszámot,
kocsilovakhoz, jókarban levőt megvételre keresek. Ajánlatot „lószerszám" jeligére a kiadóhivatalba, ár megjelöléssel. 972 vv.

Kétkerekü
kézi ládástalyiga fa, szén, tej szállítására alkalmas, eladó. Böszörményi út 45. 1196

Gazdasági termények

150 mázsa
„Ella" és „Krüger burgonya eladó. Lőcsei, Rákosi Jenő ucca 8. 1106

Csemege
sütőtök, akár vagontételekben is eladó. Répa vágót megvételre keresek, Batthyány ucca 18 1182

Ingatlant keres megvételre

Egy
hold szőlőt, vagy szántót veszek. Cim a kiadóban. 1148

Eladó házhely

Házhelyek
a Hid ucca 14. szám alatt, továbbá 7 szobás ház a közismert Bagolyvár vendéglővel eladók. v. v

Villatelek
egyetemi sportpályával szemben, aszfaltos út mentén kedvező feltételekkel eladó. Közelebbi felvilágosítást a Kölcsönös Segélyző Egylet ad. Kossuth u. 8. 104+

Három pengő
a ritka alkalmi ára a Sámsoni kövesúttól egy perenyire levő Apponyi ucca 48. számú házhely négyszögölének. Ára kedvező részletekben is fizethető. 2+

Eladó
két házhely, jó fekete föld, Tócóskert, Szondi ucca 30. szám. 1034

Eladó ház

Vargakertben
kitűnő vétellehetőség nyilt egy most renovált házra. A lakbérből a ház ára kifizethető, mert 2 kétszobás és 6 egyszobás lakásban bérlők laknak. Most havi 97 pengőt fizetnek. Jó feltételek mellett a ház azonnal átvehető. Cim a kiadóban. 20 A+

Jól jövedelmező ház
remek feltételek mellett eladó. Havi 111 pengőt hoz, mert 1 kétszobás, 3 egyszobás konyhás lakás és 1 üzlethelyiség van bérbeadva. Cim a kiadóban. 21 A+

Nagyszerü tőkebefektetés!
Tisztán 6 százalékos kamatot hoz, a Nap u. Attila tér, Baross ucca sarkán levő üzletesház. A saroképületben csinosan berendezett kisvendéglő, minden kényelemmel és lakással. Alápincézett épület. — A Nap ucca 22. számú ház, négyszobás úri lakással, parkett, fürdőszoba, viz, villany, gázvezetékkel, virágos udvar, fákkal, szőlőlugassal. Készpénzára 23.000 pengő. 23 A+

Valóságos kúriát
szerez könnyűszerrel a Hétvezér uccában. A 47. számú ház hosszú tornácával, több rendbeli lakásával, kamrákkal, istállóval, két szivattyús kútjával, nagyon szép konyhakertjével sok kényelmet biztosít. Telke 700 öl. Utolsó ára 7800 pengő, lakbérlekötéssel részletekben is fizethető, minden nehézség nélkül. 4+

Jó vétel
A Salétrom utcán 115 négyszögöles telkes ház havi 54 P bérjövedelemmel eladó. 2 egyszoba, konyhás és 1 egyszoba konyhás lakás, 2 pincehelyiségből áll. Nem sok pénzzel átvehető. Cim a kiadóban. 17 A+

Ilyen csodavételt
még nem hallott! Nem egészen két év alatt önmagát kifizeti egy most renovált ház. Havi bérjövedelme 290 pengő. Van benne 2 háromszobás és 5 egyszobás lakás. Ügynökök kizárva. Cim a kiadóban. 19 A+

Takaros
kertségi ház, nagyon olcsón megvehető a Bozzai telepen. 384 négyszögöles telek, 2 egyszoba konyhás lakás és 1 egyszoba konyhás lakás van benne. Kevés pénzzel átvehető. Cim a kaidóban. 16 A+

Nagyjövedelmü
ház eladó a Vendég u. 54. sz. alatt. Hatrendbeli lakás. Vizvezeték az udvarban. Utolsó ára 4900 pengő. Lakbérlekötéssel most megvásárolható. 9+

Eladó
Cserepes ucca 9. sz. ház. Törvénytár s nagy vaskályha. Nagy istálló kiadó. Érdeklődni: Rakovszky ucca 42. III. emelet 8 ajtó. 1124

Modern
villa, Széchenyi úton, zongoraláda, Wirt pianinó eladó. Bethlen ucca 31. 1188

Földek, házak, telkek eladása, vétele, bérlete ügyében forduljon bizalommal Dienes József O. F. B. ingatlanforgalmi irodájához Debrecen, Bethlen u. 21.

Samu János

OFB által engedélyezett adásvételi irodája, áthelyezve: Deák Ferenc ucca 7. szám alá. —

Eladó ingatlanok:
Házak: Széchenyi u. 90. A) számú adómentes úri villa. Komlóssy út 43. Szávay Gyula u. 1. sz. Pacsirta ucca 8. Garay ucca 5. szám alatt szép 400 öl házhely.

Eladó földek: feketén 22 hold búzatermő, bérbeadva 3 mázsa búzáért, 1 m. csöves tengeriért, eladási ára holdanként 1050 P-ért, vételár felével megvehető. Vérvölgynél 26 hold. Ondódon 5 hold, Vámospércsi kövesútnál 6 és fél hold, 4200 pengő. Cserén 20 hold. 1126

Magas kamatnak
megfelelő jövedelmet hoz a Hatvan utcán egy eladó modern ház. 591 négyszögöles telek, 1 négyszobás, 4 háromszobás, 7 kétszobás, 7 egyszoba konyhás lakás és 3 üzlethelyiség van benne. Havi bérjövedelme 909 pengő. Jó feltételek mellett megvehető. Cím a kiadóhivatalban. 15 A+

Kitűnő jövedelmet hoz
158 négyszögöles telken fekvő ház, 2 háromszobás lakásból áll, most renoválták, havonként 172 pengő bért hoz. Kedvező feltételek mellett szabad kézből eladó. Cimet a kiadóban. 22 A+

Jó nyugdijnak
megfelelő jövedelmet biztosíthat magának, aki megveszi a város forgalmas, fejlődő helyén azt a házat, amelyikben egy kétszobás, négy egyszobás konyhás és 1 egyszoba üzlethelyiségből álló lakás van. Jövedelmez havi 130 pengőt. Fele árával átvehető. Cim a kiadóban. 14 A+

Erzsébet
u. 89. ház hétezerért eladó, havi 140 pengőt jövedelmez. Felcsszeggel átvehető. 1037

Vénkert
legszebb helyén gyümölcsösel nyaraló eladó. Meszena u. 5. 1023

Kettőszázhusz
pengőt havonta jövedelmező adómentes sarokház kevés pénzzel, házbértörlesztéssel megvehető. Cim a kiadóban. 823

Beresényi
ucca 12. sz. családiház kiadó, 3 szoba és mellékhelyiségek. Értekezni: Boldogfalva ucca 9. 1133

Alkalmi vétel
kedvező áron eladó 133 négyszlgöles telken három egyszoba konyhás és két egyszobás lakással bíró ház. Havi bérjövedelme 56 pengő. — Cim a kiadóban. 13 A+

Eladó
ház a város szívében 4 lakással, mindegyikhez fürdőszoba, évi 4000 P bérjövedelemmel — 366 négyszögöl területen. Szép virágoskert, ötven darab termő gyümölcsfa, baromfiudvar, sempernova front. Elsőrendű tőkebefektetés, Rákóczi utca 35. szám. Értekezni 2-ik lépcső, a tulajdonosnál. 101+

Poroszlay út 33.
számú ház, 600 öl szőlővel, eladó. Értekezhetni: Mester ucca 9 1138

Földbérlet

Bérbeadó
15 holdas feketeföldi tanyásföld 8 és fél k. holdas gyümölcsössei, 5 km-re, kövesút mellett és cca 20 hold bekerített gyümölcsös. — Hosszúpályiban. Értekezni: Simonyi út 19. 1046

Eladó föld

Gyümölcsösnek
kiválóan alkalmas homokföld, vágóhid villamos végállomáshoz három percre, részletre is eladó. A terület házhelveknek is parcellázva van. Bihari ucca 4. 102 +

Homokbánya,
a Rigó utca elején, kövesúthoz közel kedvező áron eladó. A telek kibányászás után ingyenben marad a vevőnek. Közelebbi felvilágosítás 28-83 telefonon. 11+

Eladó
2 hold elsőosztályú szántóföld, téglagyárnál. Kigyó ucca 25. 725

12 hold
gyümölcsös eladó kisebb parcellákban is. Rákosi Jenő ucca 8., félemelet 3. 1105

Eladó
20 és 14 hold feketeföld kövesutnál, iskola mellett Elepen. Monti ezredes ucca 15. sz. 1157

Eladó
20 holdas tanyásföld, kétszobás gazdalakás, istállókkal, cselédlakással, jó gazdasági épületkkel, város alatt, kövesút szélen. Gazdák Bankjában, Kossuth uccán. 1091

Olcsó földek!
Látóképnél 17 hold, épületekkel 17,000 P. Negyvenkilenc hold elsőosztályú feketeföld, tanyával, Szepesnél 3, 5, 8 hold feketeföld. — Ebesi állomásnál négy és fél hold tanyátlan. Pac elején 9, 14 hold. Csere elején 1, 3, 5, 10, 20, 38 holdasok. Halápon 15, 30 hold. Ondódon 6, 10, 35 hold. Diószegi útfélen 6, 10 hold tanyás. Látóképhez közel, kövesútnál 60 hold. Elepen, kövesútfélen 15, 32 hold. Kisebb-nagyobb földek, házak, szőlők, gyümölcsösök stb. bőséges választékban. Felvilágosítást nyujt: **Nagy Sándor** ingatlanirodája, Csapó ucca 27. 1178

Eladók
város alatt tanyásföldek, Sestakertben palatetős ház, nagy kerttel, Kossuht kertben 3 szobás, terraszos villa egy hold termő szőlővel. Gazdák Bankja, Kossuth uccán. 1092

Fáy-dülőben
öt hold föld eladó — Erzsébet u. 57. 1142

Eladó
6 hold föld, Ondód Fáy dülő, Eötvös ucca 92. 1056

Elepen
96 kat. hold tanyásbirtok (esetleg 12 hold tanyátlan) eladó. Felvilágositást ad: Dr Benkő Lajos ügyvéd, Szent Anna u. 14. 1143

Eladó,
vagy kiadó 10 hold ondódi jó föld. Homok u. 28. szám. 1154

Eladó állafok

Eladó
egy komondorkölyök kutya, Mester u. 25. 119

Pekingi
tenyészkacsák olcsón eladók. minden délután 2 órától. István u. 43. 1018

Eladó
70 darab birka, szecskavágó, járgány, nád. Miklós u. 36. 1054

Eladó
egy darab félhízott sertés. Csapókert, Kisfaludi ucca 37. 1136

ÓLMOT
vesz lapunk nyomdája
József királyi herceg u. 1. sz.

Szerkesztésért felelős: PÁLFY JÓZSEF
Kiadja és nyomja a TISZÁNTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Kiadásért felelős: ifj. SZIGETHY GYULA igazgató.